

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Bc. Zuzana MALÁ

**DOBŘÁ A ŠPATNÁ ADRESA K BYDLENÍ
VE MĚSTĚ KOLÍN**

Diplomová práce

Vedoucí práce: Mgr. Petr Šimáček, Ph.D.

Olomouc 2019

Bibliografický záznam

Autor (osobní číslo):	Zuzana Malá (R160117)
Studijní obor:	Regionální geografie
Název práce:	Dobrá a špatná adresa k bydlení ve městě Kolín
Title of thesis:	Suitable addresses for living in the town of Kolín
Vedoucí práce:	Mgr. Petr Šimáček, Ph.D.
Rozsah práce:	118 stran, 2 vázané přílohy
Abstrakt:	Diplomová práce se zabývá lokalizací atraktivních či neatraktivních oblastí k bydlení ve městě Kolín na základě vnímání zejména jeho vlastních obyvatel. Teoretická část je zaměřena především na koncept dobré a špatné adresy u nás a ve světě. Část praktická obsahuje výzkum aplikovaný na vybrané město zjišťující odpovědi na výzkumné otázky směřující k naplnění cílů práce, tj. lokaci dobrých a špatných adres k bydlení a komparaci názorů vybraných skupin obyvatelstva.
Klíčová slova:	dobrá a špatná adresa, bydlení, Kolín, mentální mapy
Abstract:	The master thesis deals with the localization of attractive or unattractive areas for living in the city of Kolín based on the perception of its own inhabitants. The theoretical part is focused mainly on the concept of good and bad addresses in our country and in the world. The practical part contains the research applied to the selected city to find out the answers to the research questions aimed at fulfilling the goals of the work (the location of good and bad addresses for living and the comparison of the opinions of selected groups of the population.
Keywords:	suitable addresses for living, living, Kolin, mental maps

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a s využitím zdrojů, které jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů a literatury.

V Olomouci dne 23. 4. 2019

.....

Podpis autora

Ráda bych tímto poděkovala vedoucímu diplomové práce Mgr. Petru Šimáčkovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které pomohly při tvorbě této práce. Zároveň děkuji své rodině za podporu v průběhu mého studia.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Přírodovědecká fakulta
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Zuzana MALÁ**
Osobní číslo: **R160117**
Studijní program: **N1301 Geografie**
Studijní obor: **Regionální geografie**
Název tématu: **Dobrá a špatná adresa k bydlení ve městě Kolín**
Zadávací katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Hlavním cílem magisterské práce je zjistit, kde obyvatelé Kolína vnímají v rámci svého města oblasti atraktivní či naopak neatraktivní k bydlení. Autorka se zaměří zejména na lokalizaci tzv. "dobrých a špatných adres", u kterých se pokusí objasnit důvody vedoucí obyvatele města k takovému označení. Dílčím cílem práce bude komparace názorů vybraných skupin obyvatelstva (např. rozdílnosti v závislosti na věku či současném místě bydliště). Na základě teoretické části práce si autorka zvolí odpovídající výzkumné metody, které bude dále aplikovat při řešení magisterské práce. V praktické části své kvalifikační práce provede autorka výzkum, z jehož výsledků by měla zjistit odpovědi na hlavní výzkumné otázky směřující k naplnění cílů práce.

Rozsah grafických prací: Podle potřeb zadání

Rozsah pracovní zprávy: 20 000 - 24 000 slov

Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

Drbohlav, D. (1990): Důvody regionálních a sídelních preferencí obyvatelstva. Geografie 95/1. ČGS, Praha.

Gould, P., White, R. (2005): Mental Maps. Second Edition. Routledge, Londýn.

Jansen, S. J. T. (2012): What is the worth of values in guiding residential preferences and choices? Journal of housing and the built environment 27.

Jeřábek, M. (2003): Kde byste nejraději bydleli? Výzkum Naše společnost 2003. CVVM, Praha.

Lynch, K. (1960): Image of the City. Press, New York.

Šiwěk, T. (2011): Percepce geografického prostoru. ČGS, Praha.

Štefánková, M., Drbohlav, D. (2014): "Zlatá Praha", "zaslíbený jih" a to ostatní? Regionální a sídelní preference obyvatelstva Česka. Geografie 119/3. ČGS, Praha.

Tuan, Y. F. (1977): Space and place: The perspective of experience. University Of Minnesota Press.

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Petr Šimáček, Ph.D.

Katedra geografie

Datum zadání diplomové práce: 29. listopadu 2016

Termín odevzdání diplomové práce: 10. dubna 2018

L.S.

prof. RNDr. Ivo Frébort, CSc., Ph.D.
děkan

doc. RNDr. Marián Halás, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 29. listopadu 2016

OBSAH

1 ÚVOD.....	9
2 CÍLE.....	10
3 KONCEPT DOBRÉ A ŠPATNÉ ADRESY	12
3.1 Percepce prostoru	12
3.2 Mentální mapy	14
3.2.1 Vznik a význam mentálních map	15
3.2.2 Typy mentální map.....	17
3.3 Teoretická východiska výzkumu rezidenčních preferencí	19
3.4 Metody přístupu zkoumání rezidenčních preferencí se zaměřením na zahraniční autory.....	23
4 CHARAKTERISTIKA MĚSTA KOLÍN	28
4.1 Vymezení oblasti.....	28
4.2 Domovní a bytový fond města Kolín	30
4.3 Koncepce bytové politiky ve městě Kolín za rok 2015	36
4.3.1 Využití bytového fondu	36
4.3.2 Aktuální stav bytového fondu	36
4.4 Urbanistický vývoj	37
4.4.1 Období do 18. století	37
4.4.2 Období průmyslové revoluce	39
4.4.3 Období první poloviny 20. století.....	40
4.4.4 Období socialismu	41
4.4.5 Období po roce 1989	42
5 METODIKA	44
5.1 Dotazníkové šetření.....	44
5.2 Zpracování a analýza dat.....	46
6 DOBRÁ A ŠPATNÁ ADRESA K BYDLENÍ VE MĚSTĚ KOLÍN.....	48
6.1 Charakteristika respondentů.....	48
6.2 Vyhodnocení textové části výzkumu	51

6.3 Vyhodnocení mapové části výzkumu	56
6.3.1 Dobrá a špatná adresa	57
6.3.2 Dobrá adresa podle pohlaví	63
6.3.3 Dobrá adresa podle věkových skupin	68
6.3.4 Dobrá adresa podle bydliště	76
6.3.5 Špatná adresa podle pohlaví	84
6.3.6 Špatná adresa podle věkových skupin	88
6.3.7 Špatná adresa podle bydliště	96
7 DISKUZE	103
8 ZÁVĚR	106
SUMMARY	111
POUŽITÉ ZDROJE	113
PŘÍLOHY	117

1 ÚVOD

Město Kolín, místo, kde jsem se narodila, chodila do školy a zažívala dobrodružství s přáteli. Místo, kde bych jednou chtěla žít natrvalo, založit rodinu a vychovávat děti. Jak to jednou všechno bude, je stále ve hvězdách, ale s čím se již mohu potýkat je výběr lokality, která bude splňovat určitá kritéria, která jsou pro mě důležitá jakožto pro člověka, který zde chce prožít spokojený a produktivní život.

Nejen já, ale také mí vrstevníci svůj život a plány už směřují směrem do budoucnosti a s tím se pojí právě usazování se a hledání bydlení. Každý jedinec bez rozdílu věku či pohlaví si svoji vysněnou lokalitu pro život představuje jinak. Ti s dětmi již hlavně myslí na jejich potřeby, mezi které například patří dostupnost vzdělávacích institucí nebo dětských hřišť. Zatímco bezdětní stále kladou důraz na svoje potřeby, mezi které lze zařadit např. dostupnost míst nabízejících různé kulturní či sportovní vyžití. Kromě již zmíněných možných požadavků je také důležité si uvědomit, zda chce člověk do budoucna žít kupříkladu poblíž centra města či na jeho okraji. Každá část města nabízí svým občanům určitá pozitiva i negativa. Všeobecně je známo, že centra měst bývají rušná, okraje pak klidné. K okrajovým lokalitám se pak také váže problém spojený s dopravní dostupností, takže je potřeba brát v úvahu potenciálnost MHD, či možný výskyt průmyslových objektů a s nimi spojené nepříjemnosti v souvislosti s kvalitou životního prostředí.

Důležitých a rozhodujících aspektů pro výběr dobré adresy k bydlení ve městě může být nekonečně mnoho a obecný výčet těchto možností platí i na město Kolín. Takže otázkou zůstává, kde konkrétně jsou ve městě lokality s dobrou či naopak špatnou adresou? Kde si jedinec dokáže představit svůj domov a kde naopak vůbec ne? To necht' ukáže tato práce!

Diplomová práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části se nachází vysvětlení problematiky koncepce dobré a špatné adresy, která je pro tuto práci stěžejní. Dále téma mentálních map, které jsou aplikovány v praktické části dotazníkového šetření neboli výzkumu či samotná charakteristika zkoumaného města Kolín. Praktická část je zaměřena na výzkum (dotazníkové šetření), pomocí jehož výsledků si lze představit konkrétní lokality s dobrou či špatnou adresou a taktéž důvody či faktory, které objasňují hodnocení míst.

2 CÍLE

Hlavním cílem diplomové práce bylo zjistit, kde obyvatelé Kolína vnímají v rámci svého města oblasti atraktivní či naopak neatraktivní k bydlení. Jednalo se tedy zejména o zaměření se na lokality s tzv. dobrou či špatnou adresou k bydlení, u kterých byly poté objasněny konkrétní důvody vedoucí obyvatele města k takovému označení.

Mezi dílčí cíle práce pak patřila komparace názorů vybraných skupin obyvatelstva. V této části byla práce hlavně zaměřena na porovnání výsledků z hlediska rozdílnosti vybraných skupin respondentů v závislosti na věku, pohlaví či současném místě bydliště.

Na základě teoretické části byly zvoleny odpovídající výzkumné metody, které byly dále aplikovány při řešení magisterské práce. Samotná teoretická část se hlavně zabývala konceptem dobré a špatné adresy a metodami přístupu zkoumání a to především ve světě. V praktické části kvalifikační práce byl poté proveden výzkum, z jehož výsledků byly zjištěny odpovědi na výzkumné otázky směřující k naplnění hlavních a dílčích cílů práce.

Mezi výzkumné otázky patřilo v první řadě porovnání názorů žen a mužů, tj. komparace dle pohlaví.

Upřednostňovali muži/ženy výrazně některé lokality města Kolín, ať už v pozitivní či negativním směru oproti druhému pohlaví?

Existují ve městě Kolín místa s dobrou či špatnou adresou, na které měly obě pohlaví stejný popř. podobný názor?

Dále byly zkoumány a porovnávány skupiny obyvatel dle věkových kategorií. Také byla nejpočetnější věková kategorie 25-34 let podrobena většímu zkoumání, jelikož se jedná právě o nejproduktivnější skupinu, u které se předpokládají určité změny v životě.

Preferovala nápadně některá věková kategorie určitou oblast města popř. část města jako nejvíce/nejméně vhodnou k bydlení?

Měli na oblíbenost/neoblíbenost určitých lokalit mladí lidé jasně jiný názor než senioři a naopak?

Jaké lokality patří mezi nejvíce oblíbené/neoblíbené právě pro věkovou skupinu 25-34 let?

V neposlední řadě proběhla komparace skupin obyvatel dle jejich současného bydliště.

Upřednostňovali obyvatelé města Kolín lokality, ve kterých sami žijí? Nebo naopak preferovali jiná místa či části města?

Jaký byl názor na městské části s rozlehlými sídlišti?

Korespondovaly lokality dobrých či špatných adres právě s určitými preferencemi či názory obyvatel v souvislosti s urbanistickým vývojem (tj. zda se negativní názory objevovaly např. u lokalit se sociálními byty či naopak ty dobré označovaly vilové čtvrti a lokality s rodinnými domy)?

3 KONCEPT DOBRÉ A ŠPATNÉ ADRESY

K uchopení a následnému porozumění samotnému konceptu dobré a špatné adresy bylo potřeba se nejdříve zaměřit obecně na tematiku percepce neboli vnímání prostoru. Poté bylo třeba se soustředit na teoretická východiska výzkumu rezidenčních preferencí neboli na sídelní a regionální preference obyvatelstva, které pomohou celou problematiku ozřejmit. Na závěr byly uvedeny konkrétní metody přístupu zkoumání rezidenčních preferencí se zaměřením na zahraniční autory, které probíhaly po celém světě různými způsoby. Rovněž byla zmíněna problematika mentálních map, které byly později aplikovány v praktické části této práce.

3.1 Percepce prostoru

Problematikou percepce prostoru se zabývala řada autorů, kteří určitým způsobem posloužili této diplomové práci. Y. F. Tuan ve svém díle *Space and place: The perspective of experience* (1977) se zabýval percepcí prostoru spojenou s časem, kdy každý jedinec nabývá zkušenosti s vnímáním prostoru až postupem času. Dále T. Siwek v knize *Percepce geografického prostoru* (2011) se zaměřoval nejen na samotnou percepci prostoru, ale taktéž jejím typem a dvěma pohledy či E. Sheppard a R. McMaster (2004), N. Thrift (2009) či K. Dziewonski (1967) věnující se prostoru ve spojitosti člověk – vztahy.

Percepce prostoru neboli vnímání prostoru patří mezi základní pilíře k řešení praktických poznatků výzkumníků. Již filozofové ve starém Řecku se zabývali otázkou vnímání prostoru a místa. Kromě používaného výkladu významu, že percepce rovná se vnímání, lze o ní také uvažovat jako o obrazu reality či obrazu okolního světa očima jedince. (Siwek, 2011)

Na obecné rovině se o percepci prostoru nejčastěji uvažuje z hlediska spojitosti člověka a prostoru, který obývá a on na něj určitými způsoby působí. Dle Y. F. Tuana (1977) je prostor člověkem vnímán, hned po času, jako jeden z nejdůležitějších atributů a zároveň součástí každodenních zážitků a zkušeností živých tvorů. Ve svém díle *Space and place: The perspective of experience* (1977) se zabývá problematikou prostorového vnímání, které každý jedinec získává postupně během života skrze seznamování se s ním. Tudíž, jak lze chápat, není tato vlastnost dědičná a jedinci ji nezískávají při narození, ale až časem pomocí zkušeností. Samotná zkušenost či denní rutina se obvykle odehrává na malé ploše ovlivňující bytí většího počtu lidí. K tomu, aby mohl

být prostor poznáván, je důležitá nejen role a fáze lidského života (tj. mládí, zralost či stáří), ale také vývojové etapy lidstva jako celku. S rozvojem civilizace tak lze vnímat nárůst prostorové mobility, která se může, ale nemusí dotknout každého jedince. Člověk si až postupem svého života a sbíráním zkušeností formuje představy o prostoru samotném a vztahu k němu. Ovšem je nutné podotknout, že tak jako se člověk v průběhu svého života mění, pozměňují se i jeho názory o prostoru, tudíž lze říci, že představy se díky člověku vyvíjejí a jsou dynamické. Komplexně se v nich odráží tedy znalosti i charakteristiky jednotlivců, jelikož každý člověk má odlišné potřeby a hodnoty a ty jsou po realizaci v konkrétním prostoru spolu v souladu.

Vztahem člověka a prostoru se dále také zabýval T. Siwek (2011) v díle *Percepce geografického prostoru* (2011). Zde se zabýval problematikou vztahu člověka k prostoru, který podle něho není jednovrstevný, ale odehrávající se na několika rovinách. Tyto roviny jsou dle významu u lidí odlišné a v čase proměnlivé. V rámci různých životních zkušeností má každý jedinec konkrétní etapy života spojeny s určitým místem na Zemi. Někdy také může nastat případ, kdy se všechny zkušenosti odehrají ve stejném prostoru, a někdy je toto místo více rozsáhlé. Těchto subjektivně hodnocených rovin prostoru může být hodně, ale nikdy neomezeně mnoho. Roviny lze označit za počítatelné, jelikož je lze zorganizovat do několika tříd díky zkušenostem s lidským prostorovým chováním. Komplexně lze vztah člověka k prostoru uchopit dvěma způsoby. První pohled lze nazvat vztahem k absolutnímu prostoru. Tento případ je také označován za spíše intelektuální. Jedinec nevnímá, co se v prostoru nachází, jedná se spíše o porozumění jeho základu a samotné orientace v něm. Druhý pohled je označován za vztah ke konkrétnímu prostoru, ve kterém se člověk zaměřuje i na to, co ho naplňuje. Tento druh vztahu je většinou pestřejší povahy.

Vzhledem k tomu, že se jedná o geografický výzkum, je potřeba si představit také informace o geografickém prostoru. Pro toto téma je zcela stěžejní geografické pojetí prostoru, i přesto, že samotný pojem není využíván tak dlouho a dokonce ani přesněji vymezen, i když je značně frekventovaný. E. Sheppard a R. McMaster (2004) ve svém díle *Scale & Geographic Inquiry* (2004) považují za hlavní geografické specifikum měřítko. Dle uspořádání jsou pak tato měřítka rozříděna podle hlediska jeho okruhu působení. V první řadě se jedná o menší prostory, které jsou označovány za jedinečné. Prostory větší povahy jsou pak obecnějších charakteristik.

Dle N. Thrifta (2009) lze chápat geografický prostor různorodými způsoby. Ve svém díle *Space: The fundamental stuff of geography* (2009) tyto nové možnosti či pohledy rozvádí na to „kde se co děje“ a „kde co je“. Všeobecně se prostor pro geografy stává přitažlivým, až když se v něm nacházejí nějaké objekty, které poté vytváří jakési vztahy s člověkem.

V publikaci K. Dziewonskieho *Teoria regionu ekonomicznego* (1967) je prostor charakterizován několika poměry určitých složek ve spojitosti s člověkem a probíhá dvěma metodami. První způsob je zaměřen na vyjmenovávání rysů daného prostoru. Ten druhý pak na vypočítávání objektů, které do něj náleží.

Pojem percepce prostoru neboli vnímání prostoru se vyvinul na bázi prostoru geografického. Tento pojem je velmi zásadní pro tuto práci, jelikož každý jedinec se vyznačuje různými vztahy k daným předmětům a celkově samotnému prostoru. Dle T. Siwka (2011) se jedná o proces, během něhož se vytváří ve vědomí člověka obraz reality. Skutečností lze rozumět okolnímu světu, jenž obklopuje jedince, který dokáže hodnoty reality svými smysly poznávat a posuzovat. Z tohoto procesu vyplývá, že teorie vnímání prostoru neboli percepce je úzce spjata s teorií poznání.

Filozofické hledisko percepce prostoru se zcela odlišuje od pohledu geografického, zejména tím, že cílem geografie je úzké definování vnímaných objektů. Přesněji se jedná především o vnímání prostoru a objektů, které se vyznačují jistými charakteristikami. (Siwek, 2011)

Percepci prostoru lze dle Y. F. Tuana (1977) dělit dvěma způsoby. První možnost je založena na reakci lidských smyslů na vnímané objekty. Druhá je pak zaměřena na činnost vedoucí k jejich klasifikování. Celkem výrazná kvanta geografů se interesuje o vnímání prostoru jako o životní prostředí. Samotným výstupem zkoumání percepce prostoru je mapa. V literatuře odborně zaměřené na toto téma je pak používán pojem mentální mapa. Tento pojem poté stěžejní definici týkající se percepce prostoru doplňuje.

3.2 Mentální mapy

Pro téma zabývající se teorií mentálních map existuje mnoho různých pohledů a přístupů. Mezi nejdůležitější díla objasňující tuto problematiku patří publikace T. Siwka *Percepce geografického prostoru* (2011), hlavně tedy kapitola Mapování

subjektivně vnímaného prostoru – mentální mapy zaměřující se na význam a vznik mentálních map. Dále titul *Mentální mapa ČSFR: definice, aplikace, podmíněnost* (1991) D. Drbohlava, která zejména vysvětluje dva hlavní typy mentálních map a jejich vytvoření, *Mentální mapa a mentální prostorové představy* (1997) V. Voženilka či *Mental maps* (2005) P. Goulda a R. Whitea.

Obraz města může jedinec identifikovat, poznávat a posuzovat mnoha odlišnými způsoby. Samotné prostředí lze hodnotit dle individuálních zkušeností, vlastního pozorování, kreseb, náčrtů či fotografií, ale také prostřednictvím rozhovorů, dotazníkových šetření, vyznačování určitých elementů do slepé mapy či mentálních map. (Franců, Paluš, 1982) Pro potřeby této práce bylo využito dotazníkové šetření a mentální mapy mající schopnost zachytit vztah člověka s jeho prostředím.

3.2.1 Vznik a význam mentálních map

První zmínku o tématu mentálních map v odborné literatuře lze datovat do 60. let minulého století. Konkrétně se jednalo o dílo amerického urbanisty Kevina Lynche. Pojem „mentální mapa“ se později objevil v anglosaské humánní geografii a to např. u amerického geografa Petera Goulda. (Voženilek, 1997)

Mentální mapy neboli mapy kognitivní jsou mapy, které se nalézají ve vědomí jednotlivce. Tam jsou poté během celé lidské existence doplňované a zpřesňované, ale rovněž různými způsoby deformované či zapomínané. Mentální mapu si lze přestavit jako určitou představu člověka nejen o jeho nejbližším okolí, ale též o veškerém okolí světa. Jejím obsahem je pokaždé to, co osoba ve svém prostředí považuje za subjektivně nejdominantnější, nikoliv objektivní skutečnosti. Jedná se tedy o obraz, jenž se od reality skoro vždy více či méně odlišuje. Význam kognitivních map se nalézá hlavně v tom, že fungují jako základ při rozhodování. Každý člověk při rozhodování především pokládá důraz na své vlastní subjektivní obrazy a znalosti, které si ukládá do mozku. Jinými slovy to také znamená, že se člověk řídí na základě své mentální mapy a ne na principu objektivní skutečnosti, jenž bývá pro velkou část osob v momentu rozhodnutí neznámá a do určité míry abstraktní. Jelikož jsou mentální mapy umístěny v lidské psychice a reflektují nazírání jedince na svět, se nemusí nutně shodovat se skutečností. Nicméně se tyto uvedené mapy vyskytují pouze v mysli lidí a jejich zhmotněná podoba je jen výsledek nějakého výzkumu. (Siwek, 2011)

Touto problematikou a její následnou aplikací se na území někdejšího Československa nejprve zabývali geografové ze Slovenska. Ti se zaměřovali především na posouzení životního prostředí a všeobecně na mentální mapy na obecné úrovni. Konkrétně se soustředili na expertní posudek kvality životní prostředí města Bratislava (viz Ira, Paulov, 1976).

Za českou část země lze rovněž představit autory věnující se tématu vyhodnocování percepce městského prostoru a to např. A. Hynka a J. Hynkovou a jejich publikace zabývající se vnímáním prostoru Boskovic (Hynek, Hynková, 1979) nebo článek o problematice mentálních map a jejich využití ve vzdělávání k péči o životní prostředí (Hynek, Hynková, 1980). Větší boom o tuto oblast zájmu přišel na přelomu 80. a 90. let 20. století. Přesněji se jednalo o rozšíření záliby v mapování prostorových preferencí a představ a to hlavně v publikacích geografů z pražské Univerzity Karlovy (T. Siwek, 2011; D. Drbohlav, 1991) a poté též z Univerzity Palackého v Olomouci (V. Voženílek, 1997). (Siwek, 2011)

Určit přesnou a obzvláště správnou definici, co je to mentální mapa, je velmi komplikované a obtížné. Mnozí představitelé odlišných společenských věd se o ni pokoušeli, avšak názory se často zcela různili. Podle Y. F. Tuana (1975, s. 209) lze mentální mapu chápat jako „*speciální druh obrazu přímo souvisejícího se smyslovou zkušeností.*“ Čeští zástupci kartografické a geografické sféry se nejčastěji přiklánějí k názoru D. Drbohlava. Dle D. Drbohlava (1991, s. 164) je kognitivní mapa „*grafické (kartografické či schematické) vyjádření představ člověka o geografickém prostoru, nejčastěji o jeho kvalitě nebo uspořádání.*“ Další eventuálně uznávaná definice o mentálních mapách je na základě J. Zelenky (2008, s. 12) „*způsob uložení fyzického světa a vztahů mezi objekty v mozku, charakteristický individuální deformací směrů, vzdáleností apod.*“

Informace o geografickém prostoru má každá osoba uložené ve své mysli a to v podobě již jmenované mentální mapy, jenž se tvoří působením řady faktorů, jako např. osobní zkušenosti, samotné vzdělání, údaje z médií či převzaté zážitky a názory. Nejdůležitější či největší slabinou údajů využívajících se k tvorbě mentálních map je, že tyto informace nejsou zcela vyčerpávající. Každý člověk si svou mapu nacházející se ve vědomí zformuje už v mladém věku a dá se o ní říci, že je méně komplexní a notně

primitivní v porovnání s tou samou mapou, jež byla vytvořena v pozdním věku stejné osoby. (Siwek, 2011)

V současnosti je již povrch planety do nejmenších detailů popsán, a tudíž se není čemu podívat, že se populace začíná zaměřovat na vytváření jisté představy či obrazu o území, jež je bezprostředně obklopuje. Obraz, který si lidé utvořili o svém prostoru, ve kterém se pohybují, není vytvářen pouze hmotnými předměty, ale též událostmi mající vliv na jeho rozvoj a odehrávající se v něm. Dále jaké možné dojmy lze z toho prostoru mít nebo jak velkou roli na jeho utváření mohou mít místa, kterým je navrženo se spíše vyhýbat. V mapách se často mohou objevovat oblasti vyznačené jako tzv. prázdné plochy. Jedná se o místa, která jsou pro občany značně stresující nebo vyvolávající negativní pocity, jako např. nebezpečná území. (Gould, White, 2005)

3.2.2 Typy mentální map

Tvorbu mentální neboli kognitivní mapy lze, z východiska vztahu zkoumaného fenoménu k objektivní realitě, rozdělit do dvou významných kategorií. Typem prvním je tzv. komparativní neboli porovnávací (srovnávací) mentální mapa. Tato skupina mentálních map dle D. Drbohlava (1991) bývá označována jako „lynchovský“ typ a to na základě tvorby amerického urbanisty a průkopníka Kevina Lynche. Tento typ mapy je vztahován k realitě a je možno hodnotit jeho shodu a vhodnost se skutečností. Samotná mapa může být užitečná při zjišťování míry znalosti určitého území či hodnocení významnosti individuálních informačních zdrojů (např. mapa plánu linek městské dopravy). Komparativní mentální mapa vzniká na základě metody, kdy k sobě skládáme individuální představy či poznatky, jež nás v území obklopují, jako puzzle. Mezi výchozí elementy, které tvoří komplet, lze řadit objekty včetně jejich rozměrů, směrů a vzdáleností. Výsledná mapa složená na základě uvedených prvků, se téměř neustále odlišuje od reálné situace a zrovna tyto rozdílnosti můžeme hodnotit komparací neboli srovnáním. Tato komparace se řadí především k činnostem ryze praktickým, poněvadž se obraz ve vědomí musí ustavičně porovnávat se skutečností a modifikovat, aby se možno co nejvíce přibližoval k realitě. Velice hojné odchylky mají schopnost dělat problémy.

Mentální mapy druhého typu jsou označovány jako preferenční. Podle D. Drbohlava (1991) je tento druh nazýván jako „gouldovský“ a to podle geografa z Pensylvánie Petera Goulda. Významný rozdílem mezi prvním a druhým typem

mentální mapy je to, že tato mapa preferencí nejde srovnávat se skutečností, dokonce ani hodnotit její korektnost nebo míru totožnosti s realitou. Mapa preferenční obsahuje hodnotící kvalitativní soudy. Možným exemplářem takového typu mapy je mapa, která znázorňuje preference území pro trvalé bydlení (např. i výzkum dobré a špatné adresy). Způsob, jakým je konečná mentální mapa vytvořena, je ovlivněn určitým výběrem základních prostorových jednotek, jež jsou klasifikovány. Existují dvě možná hodnocení. Zaprvé může být zkoumaná oblast rozdělena na abstraktní plochy (např. čtverce). Zadruhé se může jednat o dělení oblasti na nerovnoměrné plochy mající přirozenou základnu (obce). Samotný zrod mentální map probíhá prostřednictvím poznačování odpovědí a názorů respondentů do slepých map, které posuzují zvolené úseky geografického prostoru. K nejhojněji zkoumaným preferencím se řadí práce, rekreace a bydlení.

Mezi mimořádné případy „gouldovského“ typu mentální mapy patří mapa zkoumající území s výrazně zápornou preferencí. Tato oblast bývá obecně kritizována negativně a samotné posuzování se rozlišuje na základě intenzity negativity. Strach je zde emoce hrající největší roli. Jedná o jeden z nejintenzivnějších negativních pocitů a jistá místa či oblasti ho dokáží navozovat. Může to být způsobeno racionálními důvody (např. vysoká kriminalita v daném území), ale též důvody iracionálními. Prostřednictvím mapování ošemetných míst či končin považovaných za nebezpečná se vyvinuly tzv. mapy strachu. (Carter, Hill, 1979)

Dle D. Drbohlava (1991) jsou mapy „gouldovského“ typu také charakteristické pro tzv. sekundární přenesení slovních informací. Samotná mentální mapa tudíž může být výstupem dotazníkové šetření či jiné techniky, jež není bezprostředně vytvořena dotazovaným.

Podle P. Goulda a R. Whiteho (2005) je však mentální mapa taková mapa, která byla zhotovena výhradně prostřednictvím objektivních informací, které byly konkrétně v jejich výzkumu zastoupeny pomocí populačních charakteristik území. Výzkumná část této práce je založena na dotazníkovém šetření, kde respondenti vyznačují na základě vlastní informovanosti a znalosti o daném území lokality dobrých a špatných adres pro bydlení.

3.3 Teoretická východiska výzkumu rezidenčních preferencí

Dalším bodem práce bylo porozumění problematice sídelních a regionálních preferencí obyvatelstva, kterými se mimo jiné zabýval D. Drbohlav (1990, 1991, 1992, 1993). Jeho práce *Důvody regionálních a sídelních preferencí obyvatelstva ČR* (1990) či „*Zlatá Praha*“, „*zaslíbený jih*“ a *to ostatní? Regionální a sídelní preference obyvatelstva Česka* napsaná společně s M. Štefánkovou (2014) pomáhají k rozsáhlejšímu nahlédnutí do této oblasti a objasnění základních pojmů a definic.

Ve spojitosti s regionálními a sídelními preferencemi lze také zmínit autora publikace *Image of the City K. Lynche* (1960, 2004), který se kromě samotného „obrazu města“ také zabýval percepcí prostředí a prostorovou zkušeností. To samé se dá říci o autorech publikací zaměřených na rezidenční preference, prostorové zkušenosti či efekt sousedství jako jsou P. Gould a R. White (2005), L. Kotačka (1972), A. Paasi (1986) či Y. F. Tuan (1974, 1975, 1977).

Sídelní a regionální preference prezentují v rámci sociální geografie velice speciální oblast výzkumu. Mezi cíle a záměry této problematiky patří, kromě posouzení atraktivity určitého území, také reflexe vztahu člověk – prostředí. Tato tematika a s ní spojené pojmy regionální a sídelní preference úzce souvisí s otázkou migrační motivace. (Štefánková, Drbohlav, 2014)

„*Migrační motivaci si lze představit jako vzniklou potřebu uspokojovanou a uspokojenou realizací migrace*“ (Drbohlav, 1990, s. 218).

Vzhledem k dosud nerealizované migrační motivaci vzniká tzv. fenomén potenciální migrace. Jedná se o představy jedinců o průběhu potenciální migrace, jejím směru a v neposlední řadě samotnému smyslu. A právě možnými důvody a směry potenciální migrace se zabývá sídelní a regionální preference. Preference obyvatel lze označit za značně cenné údaje ve všech oborech lidské činnosti, do nichž vchází sídelní struktura a mobilita obyvatelstva. Konkrétněji se například jedná o regionální rozvoj, územní a urbánní plánování či architekturu. Již zmíněné preference mohou sloužit k porozumění nynějších migračních toků a k objevení ideálu, jakého chce populace formou stěhování dosáhnout. (Štefánková, Drbohlav, 2014)

Základním významem výzkumu této problematiky je především hledání jistých pravidelností v percepčním a preferenčním chování jedince. Zkoumání preferencí se

zaměřuje na zachycení rozvoje reality na daném území a taktéž jestli dochází k rozdílným preferencím obyvatel. Konkrétněji se jedná o zjišťování povahy určité dané preference, a zda ta má nějakou návaznost na demografické a sociogeografické charakteristiky. (Štefánková, Drbohlav, 2014)

Samotný výzkum regionálních a sídelních preferencí má základy v behaviorální a částečně v geografii humanistické.

„Behaviorální geografie, která je často úžeji soustředěna na problematiku výzkumu percepce a chování člověka v prostoru, vychází naopak z předpokladu, že subjektivní komponent lidského bytí v prostoru je stejně důležitý, jako komponent objektivní, a že porozumění prostorovým problémům je nekompletní bez zahrnutí behaviorální dimenze“ (Drbohlav, 1993, s. 219).

Hlavním cílem humanistické geografie bylo tzv. polidštění geografie neboli posílení role jistého subjektu. Později se tato věda zařadila mezi jeden z nejdůležitějších směrů, které pokládaly důraz na kvalitativní techniky zkoumání. (Štefánková, Drbohlav, 2014)

Zkoumání regionálních a sídelních preferencí má tedy základy hlavně v oblasti vnímání a rozhodování jednotlivce (tzv. princip reflexe světa skrze vnímání člověka) a v uspokojování jeho potřeb, které tvoří zřetelný hierarchický systém (viz Maslow, 1943). Naplňování těchto potřeb poté formuje pohnutky pro potencionální migraci, jež současně ovlivňuje či tvoří vnitřní činitele preferencí populace. Ve spojitosti s vytvářením regionálních a sídelních preferencí pracujeme z geografického pohledu s pojmy, jako je prostorová zkušenost jednotlivce a vnímání prostředí. Zvláště tyto dva jmenované pojmy mají podstatný vliv na povahu vztahu člověk – prostředí. (Štefánková, Drbohlav, 2014)

Výzkum této problematiky nabízí dva rozdílné principy nahlížení na percepci prostředí. K. Lynch (1960, 2004) ve svém díle *Image of the City* (1960) neboli *Obraz města* (2004) vymezil percepci prostředí jako „vznik mentálního obrazu prostoru, který je vytvářen na základě obrazotvornosti prostředí a schopností člověka tyto obrazy v určitých formách a formacích vnímat“. Lze tedy říci, že se jedná o nějaké reflexe skutečného světa, které jsou zprostředkované prostřednictvím kognitivních schopností jedince.

P. Gould a R. White (2005) patří mezi autory, kteří se zabývali druhým proudem týkajícím se výzkumu percepce prostředí. Touto problematikou se zaobírali v díle *Mental maps* (2005) a konkrétněji vycházeli z principu prostorových preferencí a prostorové zkušenosti. Jejich práce byla založena na sestavení mentálních map, které zachycovaly preferenční povahu interakce jedince s určitým prostředím.

A. Passi ve své publikaci *The institutionalization of regions: A theoretical framework for understanding the emergence of regions and the constitution of regional identity* (1986) se taktéž zabývá problematikou člověka a percepce prostředí. Zde je toto téma chápáno tak, že prostorová zkušenost osoby je naprosto podstatná v již zmíněné oblasti vnímání okolí.

Y. F. Tuan (1974) rovněž nabízí další názor na dané téma. Ve svém díle *Topophilia* (1974) se zaměřuje na vztah člověka k prostoru, který označuje jako místo. Přesněji se jedná o spojení vnějšího a vnitřního světa, jež je jedinečné a neopakovatelné. Domov je zde pro člověka považován za primární místo.

Ve spojitosti s regionálními a sídelními preferencemi souvisí pojem efekt sousedství, který lze vysvětlit jako sklon populace upřednostňovat domov či místa, která člověk důvěrně a jasně zná (například místo svého bydliště). Zjednodušeně je možno tuto problematiku pro účely výzkumu také popsat jako tendenci dotazovaného preferovat pro bydlení místo, v němž již žije. (Štefánková, Drbohlav, 2014) Takto vymezený efekt sousedství znázorňuje základní preferenční směr i u české populace (Kotačka, 1972; Drbohlav, 1992).

V zahraničí se problematika efektu sousedství objevila např. u P. Goulda a R. Whiteho (2005) a jejich mentálních map a to v rámci obsáhlého bádání ve Velké Británii, Švédsku, USA, Kanadě a Nigérii. Intenzita efektu sousedství se ovšem diferencuje dle podmíněnosti na určité místo a jeho vnímaných kvalitách a nekvalitách. Korektní důvod pro vznik efektu sousedství není znám, očividně je důsledkem multifaktorového působení vnitřních a vnějších impulsů. Důležitou roli při zrodu silného efektu sousedství hraje historický a sociokulturní odkaz určitého území a rovněž eventuality oblasti dostatečně uspokojovat lidské potřeby.

Regionální a sídelní preference obyvatelstva také souvisí s věkem, vzděláním či sociálním postavením člověka ve společenství (Gould, White, 2005).

Vyjma existující vazby jedince na domov je významnou otázkou taktéž hodnota a rysy tohoto vztahu. Místo lze také označit za prostředek pro citové zbarvení identit, jež se podílí na uvědomění psychiky kolektivního původu, obdobných životních směrů a názorů apod. (Chromý, 2009)

„Vlastnosti a kvalita vztahu člověka k domovu jsou důležitými determinujícími faktory i pro budoucí život člověka v jiném prostředí v případě migrace. Domov značně podmiňuje individualitu a preferenční chování jedince“ (Gould, White, 2005, s. 220).

Velmi významnou oblastí zkoumání regionálních a sídelních preferencí je jejich porovnání s vlastním stěhováním obyvatel na sledovaném území. Samotný výzkum této problematiky by se mohl stát prostředkem pro porozumění pohnutek ke stěhování (reálná migrace) a to díky pochopení různorodých spojitostí obyvatelstva. Preferenci lze tedy označit za jakousi součást migračního rozhodovacího procesu. Skutečná migrace pokaždé vzniká na podkladu migračního rozhodovacího procesu, který obsahuje tzv. migrační záměry, proces migrační volby a migrační strategii. (Canzler, Kaufmann, Kesselring, 2008)

Pro tyto rozhodovací migrační procesy existuje několik důvodů. Může se jednat například o pracovní či sociální příčiny, nebo o naprosto neekonomické a individuální potřeby obyvatele. (Kellerman, 2006)

Ve spojitosti s problematikou migrace obyvatel je nutno také zmínit i opak migračního procesu tzv. sídelní stabilitu (sedentarismus) promítající se též v regionálních a sídelních preferencích do již uvedeného efektu sousedství. Promigrační i protimigrační základy a povahy preferencí dokáží pomoci se zjištěním rysů prostředí. Tyto vlastnosti přispívají k lepší definici důvodů v oblastech kvality prostředí, po nichž jedinec touží, usiluje a neposlední řadě pokládá za nejvhodnější. V rámci výzkumu také dochází k definování pojmu potenciální migrace, který vyjadřuje zájem člověka se stěhovat, i když se za přítomných okolností může tato migrace projevovat jako nereálná (rodinné, finanční ad. omezení). (Štefánková, Drbohlav, 2014)

3.4 Metody přístupu zkoumání rezidenčních preferencí se zaměřením na zahraniční autory

K samotnému tématu zabývajícímu se metodami rezidenčních preferencí a bydlení byly především použity cizojazyčné publikace, které posloužily k uchopení problematiky a jejímu pozdějšímu pochopení. Jednalo se např. o dílo W. A. V. Clarka a M. Cadwalladera zaměřující se na výzkum obytné preference v metropolitní oblasti města Los Angeles. T. Kauko se zabýval rezidenčními lokalitami a jejich atraktivitou v Helsinkách a konurbaci Randstad. Spokojenost rezidentů zjišťoval M. Adriaanse. Kvalitou života, vztahy mezi lidmi a jejich bezprostředním prostředím se zabýval M. Pacione. Publikace autorů A. Kährik a K. Leetmaa zkoumala domácnosti a jejich rozdíly po přestěhování se do nových obytných oblastí. Dále článek autorů M. Amerigo a I. J. Aragonés zkoumal zastavěné území z hlediska spokojenosti obyvatel s bydlením. A. Vasanen se ve své studii zabýval vztahem mezi rezidenčními preferencemi a volbou bydlení v sídelním regionu Finska či P. Gyenizse, A. Trocsanyi a spol. se zabývali ve svém výzkumu klasifikací městských obytných čtvrtí na základě názorů obyvatel a to ve městě Segedín v Maďarsku.

W. A. V. Clark a M. Cadwallader patří mezi významné zahraniční autory zaměřující se na rezidenční preference a alternativní způsoby prohlížení prostoru. Ve své publikaci *Residential preferences: An alternate view of intraurban space* (1973) se snažili analyzovat s použitím map obytné preference u rozsáhlého vzorku dotazovaných v metropolitní oblasti města Los Angeles. Poté mapové soubory byly použity jako metoda nahlížení na intraurbánní prostor. Výsledky výzkumu nasvědčují, že lze předkládat důležité a smysluplné mapy městských teritorií ve spojitosti s obytnými preferencemi. Také s tím souvisí samotné preferenční exempláře vybraných minorit, které poukazují na důležitost etnické závislosti. Jinak řečeno, výzkum prokázal důležitost etnických vazeb. Valná část předcházejících zkoumání či šetření prostorových preferencí probíhala na základě vztahu mezi preferencemi a prostorovým chováním lidí nebo institucí (Gould, 1967; Johnston, 1972). Relace mezi preferencemi a chováním jednotlivce, která zde byla popsána, může být velice svádějící, jelikož lze dojít k snadnému výkladu, že individuální odezva na prostředí je více než jeho objektivní bytí. Dá se také říci, že někoho určité okolí uspokojuje a druhého ne, i když žijí na shodném místě.

M. Amerigo a I. J. Aragonés se zabývali ve svém díle *A Theoretical and methodological approach to the study of residential satisfaction* (1997) oblastmi, které byly zastavěného typu prostředí. Výzkum byl zaměřen na spokojenost s bydlením a tato spokojenost byla pozorována v různých studiích zkoumajících rysy uživatelů v souvislosti s životním prostředím. Aplikován byl proměnný model, do kterého byly vkládány fyzické i sociální elementy. Problematika spokojenosti s bydlením byla rozčleněna na dvě kategorie. První byla zaměřena na spokojenost s bydlením na základě ohodnocení kvality bytů. Ta druhá se zabývala mobilitou v bydlení. Komplexně se tedy dá říci, že zkoumaná spokojenost s bydlením souvisí s kvalitou bytí obyvatel na jistém místě a to do určité míry má vliv na mobilitu v bydlení. Společně s metodou indexu percepce kvality obytného prostředí bylo použito několik ukazatelů, jako je bezpečnost, soukromí, vztahy se sousedy, hluk, infrastruktura apod. Zkoumání této problematiky bylo aplikováno na rozdílnosti v nahlížení kvality obytného prostředí párů mladých lidí a párů v důchodovém věku.

M. Pacione se zaměřoval na problematiku rostoucí záliby o kvalitu života. Jeho publikace *Urban environmental quality and human wellbeing a social geographical perspective* (2003) se zabývala výzkumem vztahů mezi jedinci a jejich všedním urbánním prostředím. Snaha o porozumění otázky týkající se charakteru vztahu člověka a prostředí zatím nepřináší nic nového. Geografie se touto problematikou zabývá a na základě tématiky se nazývá jako sociální geografie. V rámci této subdisciplíny je velkou snahou posoudit kvalitu rezidenčního prostředí. Pozornost výzkum je v této oblasti zvláště orientována na sociální podmínky ve velkých sídelních částech. Zároveň se jedná o ty části města, kde je zvýšený zájem o poměry charakterizované nevysokou životní kvalitou. Za příklad lze označit Velkou Británii, která odhalila prostřednictvím analýz stále postupující pokles ve statutu některých vnitřních úseků měst. Je očividné, že aby byla správně vystihnuta problematika kvality městského životního prostředí, je nezbytně nutné využít jak objektivní, tak subjektivní posouzení takového okolí. Laicky řečeno je potřeba zhodnotit jak „město na povrchu“ tak „město v mysli“. Podle M. Pacioneho je třeba v rámci geografického zkoumání kvality městského prostředí uvážit několik zásadních koncepčních a metodických otázek.

T. Kauko se ve svém díle *What makes a location attractive for the housing consumer?* (2006) zaměřil na výzkum analyzující přitažlivost rezidenčních lokalit. V tomto výzkumu byly prezentovány globální exempláře bydlení a to na bázi

expertního vyšetření obytných lokací s užitím analytického hierarchického procesu (AHP). Tato problematika byla zaměřena na dva trhy s bydlením v Evropě. Jednalo se o metropolitní Helsinky v roce 1998 a Randstad v Holandsku roku 2003. Základem metody AHP je hypotéza, že náležitější převaha jedné složky nad druhou může být měřena s použitím párového porovnávání. Systematicky dochází k hierarchii činitelů, které jsou představeny jako větvené hodnoty. Hlavní cíl se nalézá na vrcholu hierarchie, poněvadž nižší úroveň cílů či atributů se nachází na nižších stupních systému. Jak již bylo zmíněno, AHP je založena na principu párového srovnání v souboru n-prvků. Zpravidla se pro tuto metodu využívá ordinální stupnice 1-9 či procenta. Dle prozatímních výsledků lze určit, že podstatné diference existují mezi vkusem konzumentů. Toto je také důsledkem k rozšíření výzkumu a samotné analýzy na další souvislosti, jenž objeví ještě větší rozdíly než ty, které byly nalezeny během porovnávání těch dvou případů.

M. Adriaanse se ve své publikaci *Measuring residential satisfaction: A residential environmental satisfaction scale* (2007) zabýval otázkou míry spokojenosti rezidentů prostřednictvím srovnávací metody. Na území, která byla empiricky zkoumána na rezidenční spokojenost, se aplikovala vícerozměrná analýza. V roce 2002 se v Nizozemsku průzkumu zúčastnilo 75 034 dotazovaných ohledně tématu bydlení. Tento výzkum se zde provádí každé 4 roky a řadí k těm nejrozsáhlejším. Výsledky zkoumání ukázaly prospěšnost teoreticky navrhovaného prototypu tříložkového bydlení. Na druhou stranu se nicméně poukázalo na to, že nejvýznamnější složkou je spokojenost se sociální situací.

Autoři A. Kährrik a K. Leetmaa se ve své publikaci *Residential preferences towards suburban living in post-socialist metropolies* (2009) zabývali zkoumáním domácností, u nichž došlo k přestěhování se do nových obytných zón v novém metropolitním osídlení regionu Tallin. Výzkum se zaměřoval na motivaci, která vedla obyvatele se sem přestěhovat a také na jejich spokojenost se službami poskytovanými okolím a samotným vybavením a jeho kvalitami. Aby bylo možno stanovit spokojenost s kvalitou bydlení, bylo zapotřebí odstranit nedostatky v informacích pomocí analýzy motivů. Výzkum odhalil zajímavé zjištění vycházející z komparace dvou nových obytných teritorií. První zjištění se týkalo těch oblastí, jež jsou propojeny či umístěny v bezprostřední blízkosti (tzv. bok po boku) už existujících sídel. Druhé pak těch, které jsou samostatně se nacházející na někdejších zemědělských či lesních plochách.

Regresivní model poskytl testování významnosti difference mezi dvěma zkoumanými třídami po vyloučení potenciálního působení jiných proměnných majících vztah k individuálním domácnostem. Mimo jiné taktéž došlo na testování bytových charakteristik, avšak ty se projevíly býti prokazatelně rozdílné v rámci těch dvou druhů oblastí.

A. Vasanen se ve své studii *Beyond stated and revealed preferences: The relationship between residential preferences and housing choices in the urban region of Turku, Finland* (2012) zabýval vztahem mezi rezidenčními preferencemi a volbou bydlení v sídelním regionu Finska. Výzkum zaměřený na vztah mezi obytnými preferencemi a výběrem bydlení byl realizován pomocí dotazníkového šetření 1 137 obyvatel sídelního regionu Turku. Přesněji studie zkoumala, jakým způsobem obyvatelstvu vyhovují uvedené a odhalené obytné preference nacházející se v městské oblasti a do jaké míry tyto rezidenční preference ovlivňují mobilitu bydlení v rámci městského regionu. Výsledky ukázaly, že respondenty uvedené obytné preference úzce souvisejí s volbami bydlení, ale samotný vztah rezidenčních preferencí se mění na základě populační distribuce a tudíž není přímočarý. Mezi další výsledky výzkumu patří upřednostňování bydlení v méně zastavěných oblastech a ovlivnění toku obyvatelstva v rámci problematiky decentralizace na základě demografických faktorů. Mimo jiné výsledky bádání zdůrazňují latentní povahu obytných preferencí. Jedná se například o to, že preferované prostředí bydlení nemusí nutně odpovídat zvolenému bydlení. Dále je podtrhnuta důležitost důkladné znalosti subjektivních hodnot daného bydlení s cílem pochopit, jaké aspekty bydlení jsou pro lidi důležité a jaký vliv mají rezidenční preference na rozhodování o samotném výběru bydlení.

P. Gyenizse, A. Trocsanyi a spol. se zabývali ve svém výzkumu *A multi-factor model developed on residents' opinions for the classification of urban residential areas* (2016) klasifikací městských obytných čtvrtí na základě názorů obyvatel. Vícefaktorový model byl otestován a osvědčen ve městě Segedín v Maďarsku. Autoři článku představili techniku pro zkoumání a kvantifikování převažujících činitelů mající vliv na problematiku obytných oblastí. Tento nový model nabídl komplexní vyhodnocení rysů obytných objektů a čtvrtí a kalkulaci hodnot osobních preferencí u určitých čtvrtí či obvodů a to vše na základě přítomnosti a blízkosti faktorů osobní preference a taktéž díky prostorové komparaci. Výzkum byl prováděn terénní dotazníkovou metodou mezi obyvateli a dále za pomoci průzkumu, mapových či internetových zdrojů.

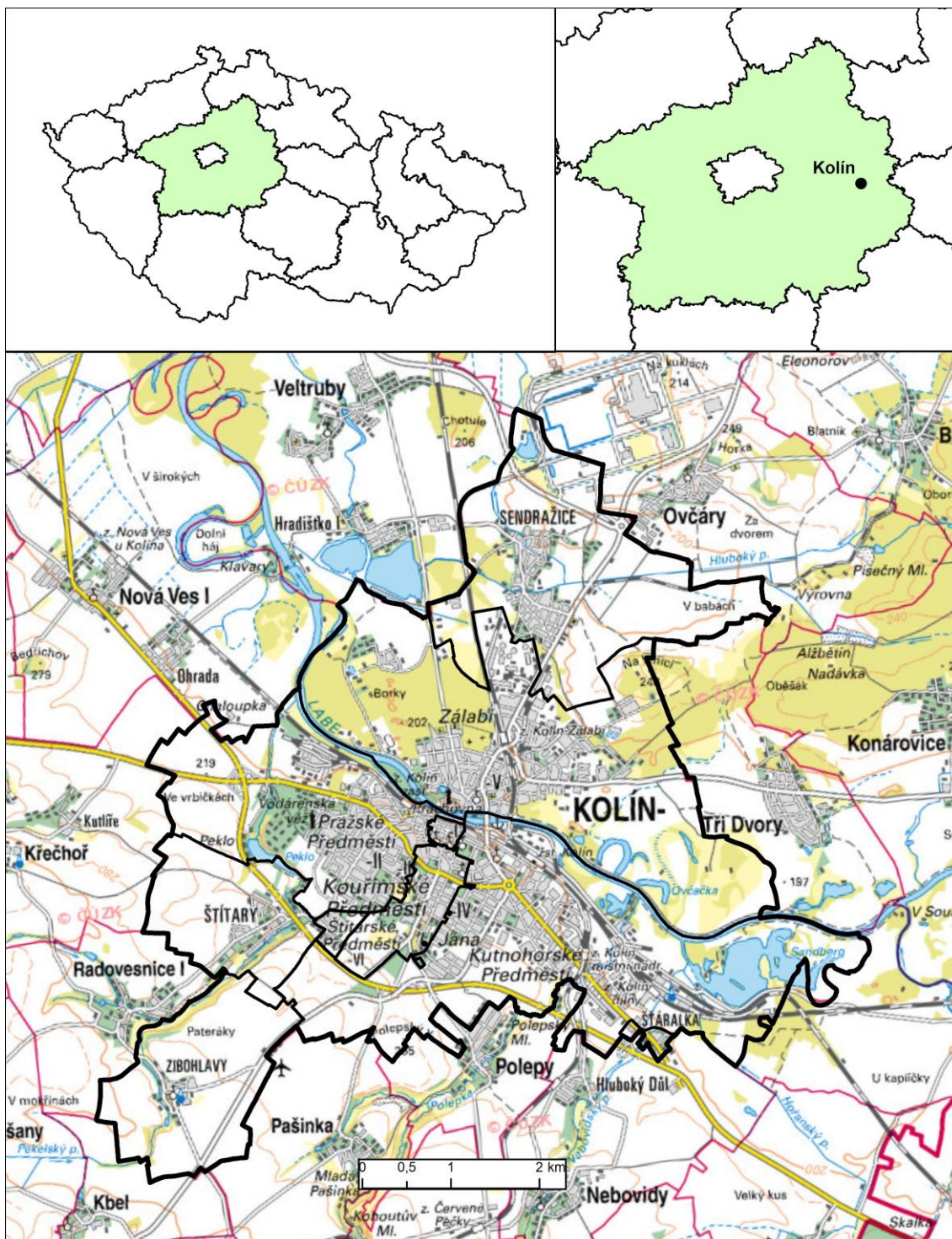
Získaná data byla vyhodnocena pomocí GIS metody, což mělo za výsledek klasifikaci map zkoumaných oblastí. Celkově vznikly dva vzory map, mapy odborného rozsahu a mapy obytného rozsahu. Na základě prostorově statistických srovnávacích postupů byl získán model, který byl využit k vyhodnocení, do jaké míry jsou rezidenční čtvrti přitažlivé z hlediska bydlení.

4 CHARAKTERISTIKA MĚSTA KOLÍN

K samotnému vymezení oblasti, zde tedy města Kolín, bylo nutné znát jeho současnou podobu, historii i vývoj. Stěžejním dokumentem zabývajícím se urbanistickým vývojem města se stal titul Z. Jelínka a Z. Helferta *Kolínsko* (1990), který se zaměřuje na vznik a zejména vývoj dějin města. Mezi další díla zabývající se tematikou historie města patřil titul *Moje město Kolín – Zrození královského města* (2008) autorů L. Jouzy a J. Pejšy, dále publikace s názvem *Historie a současnost podnikání na Kolínsku* (1999) od L. Jouzy a kol., nebo titul od J. Šrámkové a kol. *Výběr významných firem, měst a institucí – Kolínsko v novém tisíciletí* (2002).

4.1 Vymezení oblasti

Město Kolín se nachází ve Středočeském kraji přibližně 60 km východním směrem od hlavního města Prahy. Kolín je jednak centrem okresu Kolín, ale taktéž SO ORP Kolín. Sídlo se rozprostírá ve východní části kraje Středočeského. V 19. století, přesněji od roku 1845, se město Kolín stalo díky zavedení železnice významným dopravním uzlem. Sídlem prochází silnice první třídy I/12 a I/38 a 1. a 3. železniční koridor. Město se rozkládá na rovinném až mírně zvlněném reliéfu v průměrné nadmořské výšce 220 m n. m. Sídlo je bohaté na řadu slepých ramen vznikajících meandrující řekou Labe (viz obr. 1).

Obr. 1: Vymezení města Kolín a jeho poloha v rámci kraje a České republiky

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

4.2 Domovní a bytový fond města Kolín

Dle Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 mělo město Kolín při počtu obyvatel 30 922 osob celkem 3 887 obydlených domů a 13 145 obydlených bytů.

Při bližším zkoumání samotného domovního fondu k roku 2011 ve městě Kolín bylo celkem 4 292 domů (3 407 rodinných domů a 794 bytových domů), z toho již uvedených 3 887 domů obydlených (3 050 rodinných domů a 774 bytových). Podle charakteristiky vlastnictví domu vlastní 3 071 domů fyzické osoby, 129 obec (zde tedy město či stát) a 60 bytové družstvo. Podle období výstavby nebo rekonstrukce domu nejvíce domů přibýlo v období 1920-1970 a to celkem 1 806. Od roku 1991 po rok 2011, kdy došlo ke sčítání, ve městě vzniklo celkem 800 nových domů. (ČSÚ, 2019)

V roce 2011 bylo ve městě Kolín celkem 14 479 bytů, dle druhu domu je dále lze dělit na 10 159 bytových domů a 4 203 rodinných domů. Dále podle druhu vlastnictví byly tyto byty vlastněny fyzickými osobami (4 471 bytů celkem), bytovými družstvy (1 380 bytů), formou spoluvlastnictví vlastníků bytů (4 215 bytů), obcí (1 872 bytů) či státem. Za desetileté období (2001-2011) vzniklo ve městě celkem 1 651 nových bytů. (ČSÚ, 2019)

Jak lze na obr. 2 vidět, výskyt bytů v rodinných domech převládá u okrajových částí města majících vesnický charakter či byly dříve za samostatné vesnice označovány (Sendražice, Šťáralka, Štítary nebo Zibohlavy).

Téměř absolutní shodu lze nalézt u Sendražic napojujících na část Kolín V (Zálabí), které jsou právě přechodem mezi vesnicí a městem a mají výhody z obou těchto typů či u Šťáralky (původně samostatná osada), která bezprostředně navazuje na Kutnohorské předměstí a má jednak celkově malou rozlohou, ale také se zde vyskytují převážně průmyslové objekty a firmy.

U části Kolín VI též převládají byty v rodinných domech. Tato lokalita je označována jako Štítarské předměstí, které je místními nazýváno jako „Vejfuk“ a vznikla jako vilová čtvrť během meziválečného období 20. století.

Téměř vyrovnané hodnoty lze nalézt u části města Kolín V neboli Zálabí. Jedná se dle výměry o největší část města (největší kolínské předměstí), ve které lze nalézt jak vysoká panelová sídliště či menší stavby nabízející byty v rodinných domech, tak samotné čtvrti či ulice s rodinnými domy. V této lokalitě se taktéž vyskytuje velké

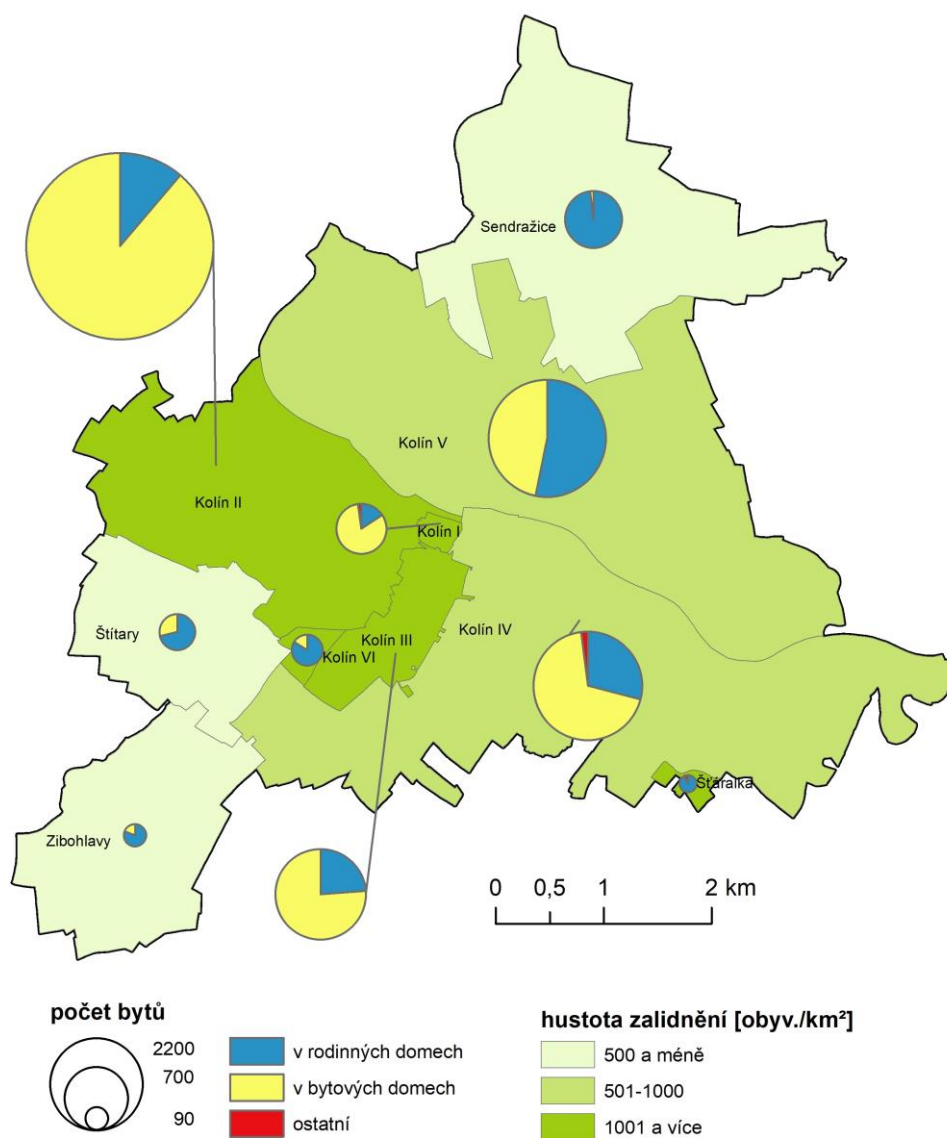
množství průmyslových objektů, ať už stále fungujících či naopak nevyužitých brownfieldů nebo městský hřbitov. Celé této lokalitě dominuje elektrárenský komín společnosti ESSO čnící nad ostatní zástavbu, který je po malovaný motýly.

Celkově největší počet bytů lze nalézt v části Kolín II. Tato část je současně nejlidnatější částí města a nachází se zde největší kolínské sídliště. Zároveň se jedná o část města s největším zastoupením bytů právě v bytových domech. Tato část města nabízí všechny druhy či typy zástavby. Na Pražském předměstí se rozkládají velká panelová sídliště, čtvrti s byty v rodinných domech či samotné rodinné domy a vily. Dominantou této části je bývalá vodárenská věž, podle které je nazývána lokalita výstavby bytů pro zaměstnance automobilky TPCA (U Vodárny). Též se v této části Kolína nachází i druhá lokalita s byty pro zaměstnance TPCA a to v areálu bývalých kasáren.

Druhá největší část města dle rozlohy je Kolín IV. V této lokalitě se nachází vlakové a autobusové nádraží a nákupní centrum Futurum. Tak jako u ostatních předměstí města, i zde na Kutnohorském předměstí se nalézají byty v rodinných domech a převážně pak v bytových domech. Stejně jako lokalita Zálabí, i tato má na svém území nespočet průmyslových objektů a firem.

Kolín III patří k menším částem města, jehož dominantou je budova gymnázia s věží. Na Kouřimském předměstí se rozkládají nejen čtvrti s byty v rodinných domech, ale hlavně v těch bytových. Samozřejmě nechybí ani výstavba větších panelových budov čnících nad město.

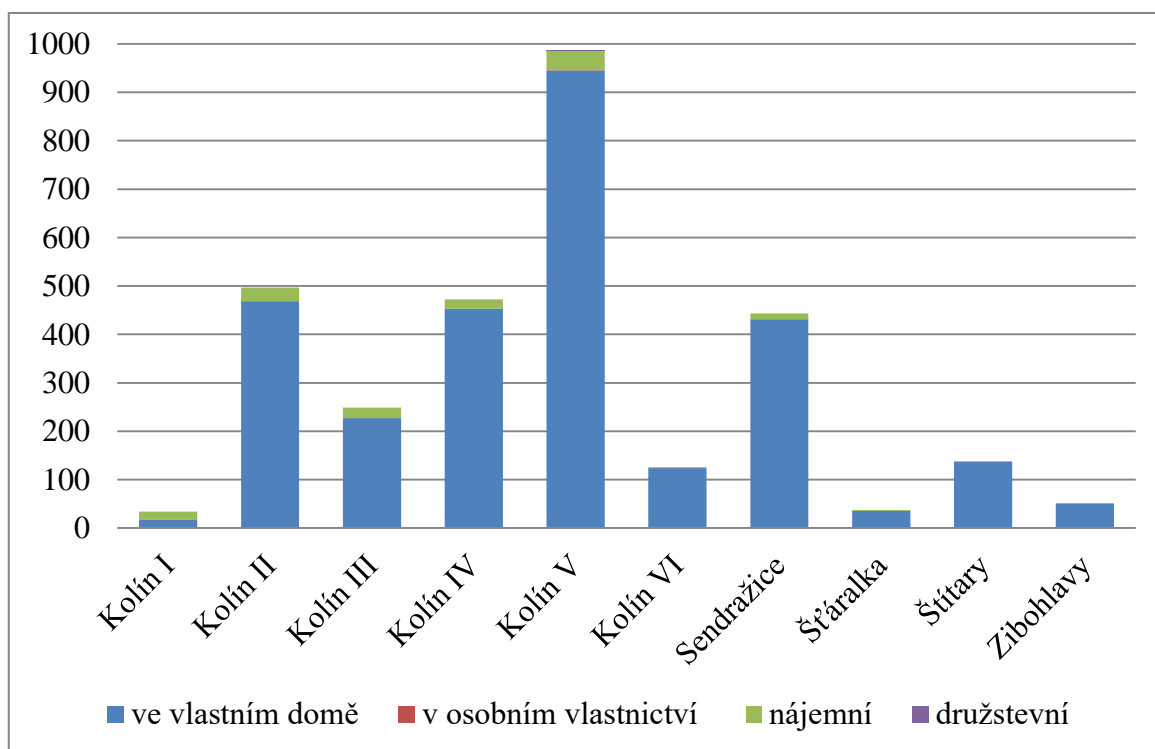
Kolín I je úplně nejmenší částí města a jedná se o historické centrum města, kde převažuje výskyt bytů v bytových domech po okrajích samotného centra. Dominantou tohoto celku je bezesporu náměstí s radnicí a nedaleko stojící chrám sv. Bartoloměje.

Obr. 2: Hustota zalidnění města Kolín s podílem výskytu bytů dle městských částí v roce 2011

Zdroj: ČSÚ, 2019, vlastní zpracování

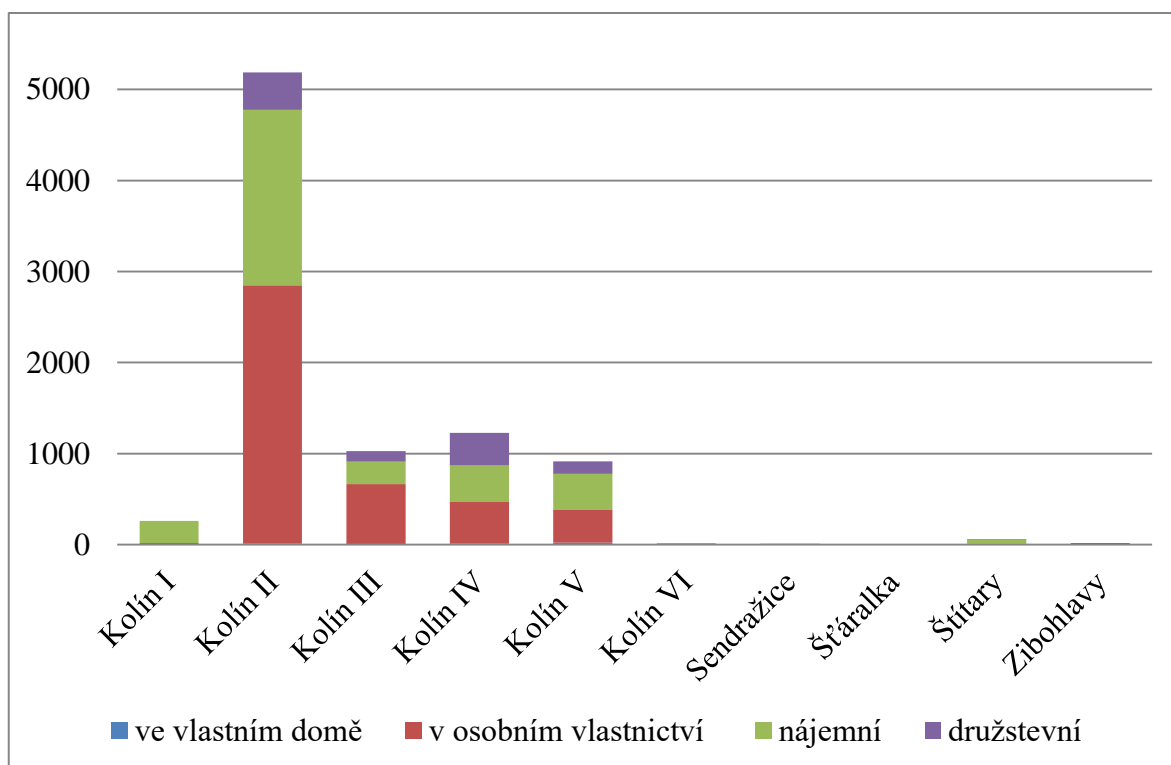
Co se týče problematiky pouze obydlených bytů, tak ve městě Kolín, jak již bylo zmíněno, jich bylo k roku 2011 celkem 13 145, z toho 3 592 v rodinných domech a 9 468 v domech bytových. Dle právního důvodu užívání bytu bylo v roce 2011 celkem 2 955 bytů ve vlastním domě, 4 367 v osobním vlastnictví, 3 435 ve vztahu nájemním a 1 033 družstevním. (ČSÚ, 2019)

Obr. 3: Užívání bytu dle právního důvodu v rodinných domech podle částí města Kolín v roce 2011

Zdroj: ČSÚ, 2019, vlastní zpracování

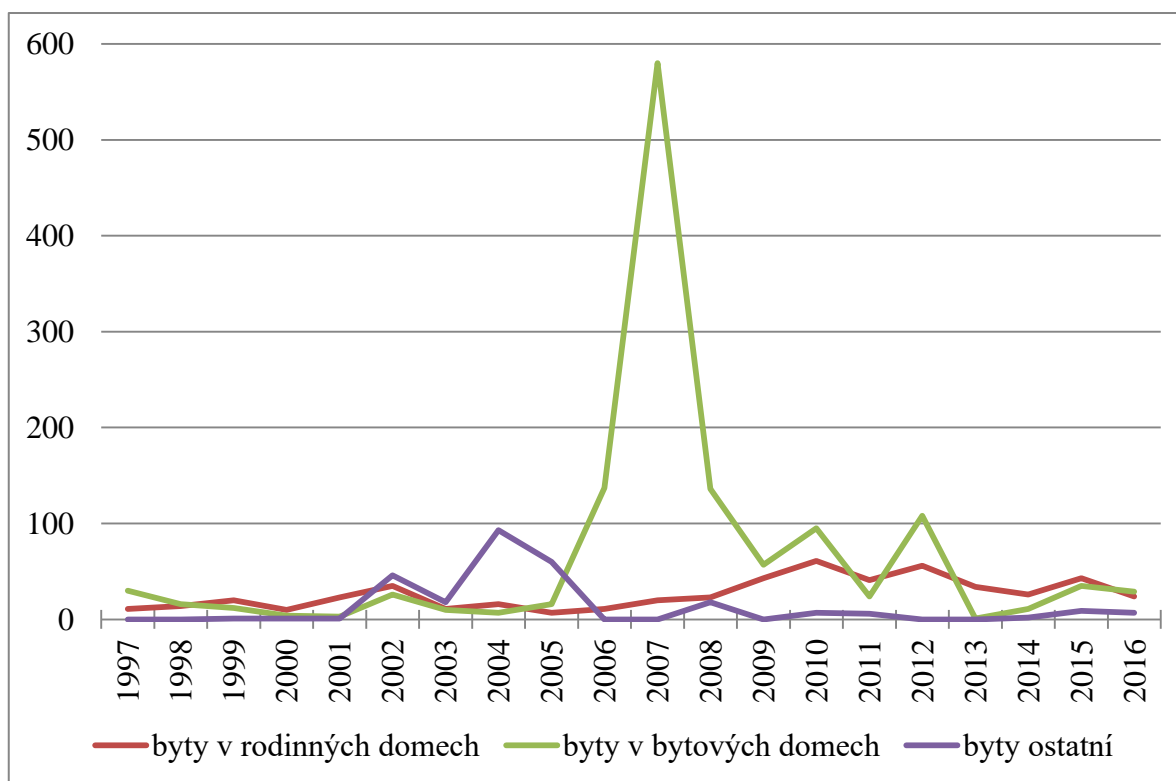
Z hlediska užívání bytu dle právního důvodu v rodinných domech lze vidět, že byty v osobním vlastnictví a byty družstevní tvoří zcela zanedbatelnou část. Naopak zcela jasně si lze všimnout, že byty ve vlastním domě nabývají největších hodnot. Absolutně největší zastoupení se nachází v lokalitě Kolín V neboli Zálabí. Také byty nájemní v této lokalitě v porovnání s ostatními částmi města nabývají nejvyšších hodnot. Další v pořadí je část města Kolín II, kde jsou byty ve vlastním domě či byty nájemní také svojí hodnotou výrazné, avšak téměř o polovinu menšího počtu než tomu je na Zálabí.

Obr. 4: Užívání bytu dle právního důvodu v bytových domech podle částí města Kolín v roce 2011

Zdroj: ČSÚ, 2019, vlastní zpracování

V obr. 4 lze vidět užívání bytu dle právního důvodu v bytových domech. Absolutně největší hodnoty za všechny byty v bytových domech celkem se nacházejí v části Kolín II, kde taktéž jednotlivě převládají v porovnání s ostatními částmi byty v osobním vlastnictví, nájemní i družstevní, přičemž byty v osobním vlastnictví v bytových domech v této části mají nejvyšší zastoupení. V části Kolín III převládá též výskyt bytů v bytových domech v osobním vlastnictví. Vyrovnanější základnu lze nalézt v části Kolín IV, kde výskyt bytů v bytových domech v osobním vlastnictví, nájemní i družstevní je velmi podobný. V Kolíně V pak lze nalézt spíše byty nájemní.

Obr. 5: Vývoj bytové výstavby ve městě Kolín v období 1997-2016

Zdroj: ČSÚ, 2019, vlastní zpracování

Na obrázku 5 lze vidět vývoj bytové výstavby ve městě Kolín v období 1997-2016 s rozdělením na byty v rodinných domech, byty v bytových domech a byty ostatní. Situace s výstavbou bytů v rodinných domech se za období 20 let nijak razantně nezměnila. K lehkému nárůstu došlo v období 2008-2010 (popř. až 2012), což souviselo s obrovským rozmachem výstavby bytů pro pracovníky automobilky TPCA.

Nejvýznamnější změnou bytové výstavby v tomto období je rapidní nárůst bytů v bytových domech a to mezi lety 2005-2009. Jednalo se o výstavbu nových bytových domů a samotných bytových jednotek v přestavbách budov pro již zmíněné pracovníky TPCA v lokalitách bývalého areálu kasáren a U Vodárny. I v následujících letech dochází k menším nárůstům vlivem stále se měnící, rozrůstající či procházející rekonstrukcí „vodárenské“ lokality.

Byty ostatní prošly význačnější změnou či růstem v letech 2003-2006, kdy došlo k přestavbám penzionů, domovů důchodců a budov souvisejících s automobilkou TPCA a firem s ní spolupracujících.

K aktuálnějších statistikám města Kolín (za rok 2017) patří to, že bylo celkem 169 dokončených bytů, z toho 15 v rodinných domech a 73 v bytových domech. (ČSÚ, 2019)

4.3 Koncepce bytové politiky ve městě Kolín za rok 2015

Jak již bylo uvedeno v předešlé kapitole, město Kolín mělo ke Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 celkem 13 145 obydlených bytových jednotek. Samotné byty spadající do vlastnictví města se nalézají buď ve městě Kolín, nebo jeho příměstské části Štítary. (MÚ Kolín, 2019)

Město Kolín má ve vlastnictví celkem 78 bytových domů, které mají vlastní číslo popisné a bydlí v nich zhruba 10 % obyvatel města. Město má celkem v držení 1 858 bytových jednotek, přičemž z toho je 851 přednostně stanoveno pro zaměstnance společnosti TPCA. (MÚ Kolín, 2019)

Demografická křivka města se před lety výrazně přeměnila a to ve spojitosti s uskutečněním plánu výstavby automobilky TPCA. Došlo k omlazení populace díky působení automobilky a převládá zde věková struktura mezi 30 až 40 lety. (MÚ Kolín, 2019)

4.3.1 Využití bytového fondu

Dle koncepce vykazuje nynější bytový fond města svým rozsahem dostačující charakter. Avšak mezi jeho problémy lze řadit míru bytové plochy, dispozice a v určitých případech i lokace bytové jednotky. (MÚ Kolín, 2019)

Co se týče konkrétní problematiky využití bytů, tak zde můžeme zmínit lokality ulic Havlíčkova a Zengrova (obě Kutnohorské předměstí). Tyto oblasti především trpí kvůli nevhodné pověsti z minulosti, a proto lidé nemají zájem o jejich volné bytové jednotky, a to dokonce i přes to, že na základě plochy a dispozice jsou tyto byty skutečně přitažlivé a v jiných místech i žádané. Přestože v těchto oblastech došlo k zřejmé transformaci struktury nájemců, stále přetrvávající lidské podvědomí bude mít ještě nějakou dobu svou zápornou funkci. (MÚ Kolín, 2019)

4.3.2 Aktuální stav bytového fondu

Již bylo uvedeno, že v současnosti město vlastní 1 858 bytových jednotek v 78 domech nacházejících se na celém území města a jeho jedné příměstské části

Štítarech. Ve většině případů se jedná o výstavbu z 60. a 70. let minulého století s výjimkou historického centra. Stavbu zcela nových bytových souborů město nepovažuje za prioritní, spíše převládá zájem o přestavby v souvislosti s možnými dotacemi, jako např. různá zateplení budov, výměny rozvodů či sítí, avšak otázkou zůstává financování všech možných rekonstrukcí. Obecně lze kvalitu bytového fondu označit za průměrnou. V minulosti byla péče o objekty značně podhodnocena a tato situace je zřetelná dodnes. (MÚ Kolín, 2019)

4.4 Urbanistický vývoj

Aby bylo možné zcela porozumět výsledkům dotazníkového šetření, které probíhalo především mezi obyvateli města Kolín a soustředilo se nejen na otázky obecnějšího rázu, ale hlavně na samotné mapování konkrétních atraktivních či neatraktivních lokalit neboli dobrých a špatných adres ve městě a důvody pro takováto označení, je nezbytné znát jeho historii, celkový vývoj a rovněž podobu.

4.4.1 Období do 18. století

Nejstarší archeologické objevy nalézající se na dnešním území centrální části města Kolín se datují již do druhé poloviny devátého století. V této souvislosti se za nejstarší dochovaný pozůstatek pokládá jezdecký dvojhrab, jenž byl nalezen v prostoru současného náměstí. V celé centrální části sídla byly nalezeny i další známky dokazující lidskou existenci. (Jouza, Pejša, 2008)

První písemná zmínka o městě Kolín se objevila díky dokumentu vydanému v roce 1261 panovníkem a samotným zakladatelem města Přemyslem Otakarem II. Vzhledem k tomu, že listina nařizující městu zbudovat hradby nebyla opatřena datem, o správném letopočtu založení města se vedly sváry. Nakonec až historický výzkum stanovil rok 1257 jako rok založení královského města Kolín. (Jelínek, Helfert, 1990)

Město bylo postaveno nad protékající řekou Labe na skalnatém návrší. Vzhledem k faktu, že celková plocha uvnitř hradebních stěn činila 8,65 ha, bylo město Kolín ve své epoše řazeno k nejmenším městům tohoto typu vůbec. Městu dominoval pravidelný půdorys a náměstí považované za významný element celé této éry. V dnešní době je náměstí považováno za jedno z nejdůležitějších míst v každém městě a v minulosti tomu nebylo jinak. Celý tento prostor byl užíván jako tržiště a shromaždiště a zaujímal celkem jednu desetinu tehdejší velikosti středověkého sídla.

Městská síť ulic je organizovaná šachovnicovým způsobem s centrálním náměstím, na které navazují domovní bloky. V jihovýchodně orientované části města na nejvyšším bodě byl zbudován chrám sv. Bartoloměje, který je do dneška považován za největší dominantu města. Nejprve byly ve městě konstruovány dřevěné domy, ty však byly zanedlouho vystřídány domy s tradiční strukturou, tj. jednopatrovými podsklepenými budovami. (Jouza, Pejša, 2008)

Jak již bylo uvedeno, chrám sv. Bartoloměje patří k jedné z nejvýznamnějších dominant města Kolín, jehož výstavba započala nedlouho po samotném založení města ve 13. století a to na popud krále a zakladatelem města Přemysla Otakara II. Chrám byl zbudován za základu saských a severofrancouzských předloh a na konci 13. století byl dokončen stavbou dvou věží. V polovině 14. století došlo k velkému poškození chrámu vinou požáru a byla nezbytná přestavba značně poničené dominanty. Tohoto projektu se ujal proslulý architekt Petr Parléř, který celou renovaci dokončil ke konci 14. století v období vrcholné gotiky. (Rišlink, 2007)

Století 14. je pro město taktéž významné na základě existence Židovského ghetta. Tento celek se rozprostíral v jihozápadní části města, konkrétněji v místě ulic Židovské (v současnosti Na Hradbách a Karolíny Světlé) a Zlaté. Kolínské Židovské ghetto se řadilo mezi ty největší v Čechách a to dokonce hned po Praze. Později, v 15. století, byl k němu připojen židovský hřbitov situovaný na Pražském předměstí. (Fiedler, 1992)

Dalším dominantním objektem města Kolín byla a je dodnes považována radnice nacházející se na náměstí. Původní stará radnice byla zbudována v 15. století, avšak po požáru došlo k jejímu nahrazení novým panským domem, jenž byl městu dán darem a poté přestavěn na novou radnici. Objekt byl vybudován v gotickém stylu, poté klasicistně inovován a nakonec rekonstruován v novorenesančním slohu na konci 19. století. (Procházka, 1980)

Rozvoj města se od husitské éry soustřeďoval výhradně na opravy nebo přeměny zástavby po vojenských střetech či požárech. V průběhu 16. století docházelo k opětovnému rozrůstání města až do třicetileté války v 17. století, při níž byla velmi zdemolována všechna čtyři kolínská předměstí a to včetně městských hradeb a bran, mostů, veřejných budov nebo opět radnice. Třicátá a čtyřicátá léta 17. století se nesla v duchu budování nové synagogy v raném barokním stylu symbolizující kolínskou

židovskou obcí. V 18. století docházelo k pokojnému rozmachu města, až do doby vypuknutí ohromného požáru na konci století, který zapříčinil zkázu bezmála celého města včetně již několikrát přestavěné radnice. (Jelínek, Helfert, 1990)

4.4.2 Období průmyslové revoluce

V první polovině 19. století došlo ve městě Kolín k odstraňování městských hradeb a bran sloužících ke vstupu do města samotného. První brána, která byla ve městě strhnutá, nesla označení Pražská brána a k události došlo v roce 1829. Roku 1843 byly zbourány zbývající tři. To jediné, co se z kolínského opevnění uchovalo do přítomnosti, je torzo nalézající se na pozemku chrámu sv. Bartoloměje. (Šrámková a kol., 2002)

V mnoha městech se za symbol průmyslové revoluce považovala samotná železnice a ve městě Kolín tomu nebylo jinak. Nejstarší česká železnice tzv. Severní státní dráha, která mířila z Vídně přes Olomouc do Prahy (poté až do Saska), zahájila provoz v roce 1845. V prvotním plánu se měla se trať ubírat okolo města jižním směrem, ale při stavbě vznikl problém týkající se překonání náročného terénu mezi městem a řekou, který se nakonec vyřešil odlamováním skal pod středem města, a to vše způsobilo následnou úplnou likvidaci starobylejší zástavby nacházející se kolem jižního úseku břehu řeky Labe. Další železnice (Rakouská severozápadní dráha) byla postavena v období 1869-1871 a spojovala města Berlín a Vídeň. Železniční trasy propojující Vídeň, Prahu a německé země dodaly městu Kolín na významnosti v rámci důležitých dopravních křižovatek a díky tomu se tedy kolínský železniční uzel začlenil mezi nejvýznamnější v Čechách. Nádraží bylo situováno východním směrem od centra města přesněji na Kouřimské předměstí. (Jelínek, Helfert, 1990)

Ve městě Kolín průmyslová revoluce započala své dění až ve 40. a 50. letech 19. století a díky ní došlo ke vzniku prvních větších dílen. Vůbec první továrna, která se zrodila na území města ve druhé polovině 50. let, se nazývala Selikovského továrna na lisování a rafinování řepkového oleje. Počátek dalších fabrik byl zaznamenán v 70. letech 19. století. Obzvláště se jednalo o počátek v odvětví potravinářském (lihovary, cukrovary), chemickém (Továrna na výrobu lihu a drasla) či polygrafickém. Následující rozmach se odehrál v samotném závěru 19. století, kdy došlo k rozkvětu potravinářského průmyslu (např. Továrna na kávové náhražky nebo Kolinea). Prudký nárůst průmyslového podnikání nadešel počátkem 20. století a donesl sebou opět nejen

rozvoj potravinářského oboru, ale též chemického odvětví (např. Česká akciová společnost pro rafinování petroleje či Akciová společnost pro zpracování draselných louhů) nebo strojírenského průmyslu (Továrna na vozy). Celou tuto charakterizovanou fázi lze spojit se jménem tehdejšího purkmistra Čenka Kříčky. (Jouza a kol., 1999)

Purkmistr Čeněk Kříčka byl mimo jiné rovněž architektem a díky jeho dvouletému vládnutí došlo k významnému rozkvětu města. Za zmínku stojí především vytvoření nového regulačního plánu města, na němž se podílel kolektivně se stavitelem Antonínem Hlaváčkem či výstavba dominantní vily na Závisti z roku 1902 v Zálabské části města Kolín. (Šrámková a kol., 2002)

4.4.3 Období první poloviny 20. století

Za první světové války byl kolínský průmysl zejména ovlivněn a podřízen válečným účelům a záměrům. Především se jednalo o rafinerii minerálních olejů produkující benzín pro motorová vozidla nebo továrnu na vozy používanou jediné jako sklad. (Jelínek, Helfert, 1990)

Období mezi válkami si lze spojovat obzvlášť s architektem Jaroslavem Fragnerem. Samotné město Kolín díky němu získalo hned několik vil pro význačné osobnosti své éry situovaných na Pražském předměstí či v jeho blízkosti, salon automobilky Tatra či zejména elektrárnu ESSO postavenou v letech 1930-1932, která doposud náleží společně se svým areálem mezi důležité dominanty městské architektury. (Jouza a kol., 1999)

K rozvoji města Kolín opětovně došlo až po překonání poválečné krize. Tento rozmach se hlavně týkal zakládání nových továren nebo rozšiřování již existujících závodů. Kupříkladu se jednalo o zrod továrny na plechové obaly Ferrina, vznik podniku na výrobu izolačních trubek a kabelů (pobočka továrny na káble Bratislava) nebo založení Elektrotechnického závodu Prchal, Ericsson a spol. (Šrámková a kol., 2002)

Nejen první světová válka měla vliv na kolínský průmysl. Druhá světová válka změnila směr orientace průmyslu na soustředění se zejména na vojenskou techniku (např. Továrna na vozy). Mezi válečně důležité podniky se opětovně řadila rafinerie minerálních olejů (Česká akciová společnost pro rafinování petroleje), Draslavka a Lučebka (předtím jmenovaná jako Akciová společnost pro zpracování draselných louhů) nebo Elektrotechnický závod Prchal, Ericsson a spol. V tomto období měl též

značný význam kolínský železniční uzel, který se postaral o plynulé zásobování fronty. (Jelínek, Helfert, 1990)

Město Kolín bylo v letech 1944-1945 vystaveno útokům ve formě náletů a to dokonce i přes jeho podstatné dopravní a průmyslové postavení. Mezi hlavní cíle bombardování města patřila obzvláště rafinerie minerálních olejů, závod Draslovka a také významný železniční uzel. První nálet byl soustředěn na poničení zejména Zálabí a Sendražic, kde se nacházely objekty závodů jako je rafinerie minerálních olejů, kolínská Cikorka (Továrna na kávové náhražky) či Akciové továrny na vozy. Druhý nálet byl namířen na identickou oblast jako ten první, kde došlo k opětovnému zdevastování rafinerie, silnic a tratí. Daleko nejrozsáhlejším útokem se stal pro město třetí nálet. Tak jako předešlé dva nálety, i tyto se soustředily na území Zálabí a Sendražic, ale rovněž na město samotné. Došlo ke zničení mnoha obytných domů na obou březích toku Labe či samotné dominanty města chrámu sv. Bartoloměje. Vyjma průmyslových budov, v Zálabské městské části byly zcela poničeny též obytné domy a všechny tři hřbitovy. Poslední útok se dostavil těsně před samotným koncem války. V tomto případě došlo k náletu zaměřenému na Kutnohorské předměstí s nádražím a sousedními stavbami jako byla elektrárna a továrna Akciová společnost na zpracování draselných louhů. (Jelínek, Helfert, 1990)

4.4.4 Období socialismu

Obdobně jako i v dalších československých městech, se i ve městě Kolíně koncem 50. let 20. století zakládala stavební bytová družstva mající za úkol výstavbu bytů. Zde se především jednalo o Stavební bytové družstvo Kolín (založeno v roce 1960) nebo rovněž o stavební bytová družstva závodů nalézajících se v Kolíně (např. Koramo, Tatra či Lučební závody). První nová obydlí byla vystavěna klasickou technologií z cihel a bloků a to roku 1960. Budování nových bytů probíhalo zejména na Pražském předměstí a jeho bezprostředním okolí. Konkrétněji se jednalo o lokality ulic Na Magistrále či Benešova, tj. v části Kolín II. První polovina 60. let minulého století přinesla novou techniku budování a to panelovou výstavbu. Na základě této nové výstavbové metodě či řešení samotná stavba bytových domů ve městě Kolín začala rapidně vzrůstat. V období konce 80. let 20. století bylo postaveno ve městě skoro čtyři tisíce bytů patřících pod správu již uvedených družstev. V polovině 90. let minulého století bylo díky družstvům ve městě postaveno téměř pět tisíc bytových jednotek a od

tohoto období se více méně jejich činnost také zastavila a už docházelo spíše k opravám a samotné péči o objekty než ke stavbě nových. Panelové domy byly nejčastěji nadmíru budovány na Pražském či Kouřimském předměstí. Také v Zálabské části města Kolín nacházející se na pravé straně řeky Labe bylo vystavěno panelové sídliště. (SBD Kolín, 2019)

Co se týká problematiky průmyslu, tak v této časové etapě byly všechny velké závody znárodněny a často také přejmenovány. Závod Kolinea zaměřující svou výrobu na cukrovinky byl uzavřen na základě nízké produkce po druhé světové válce. Mezi podniky, jejichž produkce ve městě stále přetrvávala, lze zařadit závody soustředěné na chemické odvětví (např. Koramo, dříve Česká akciová společnost pro rafinování petroleje či národní podnik Draslovka, kdysi známý jako Akciová společnost pro zpracování draselných louhů), strojírenství (Továrna na vozy, dnes Dukla – strojírna Kolín) a potravinářství (Továrna na kávové náhražky, později Sója Kolín, dnes Altis Kolín). Produkci si rovněž udržely firmy jako je továrna na káble (Kablo Bratislava, nyní Kopos Kolín), elektromechanický závod, jenž později přešel pod Tesla Kolín, podnik Ferrina (přejmenovaný na Frigera) a tiskárenské závody, u kterých nakonec došlo ke sloučení do národního podniku Obchodní tiskárny Kolín. (Šrámková a kol., 2002)

4.4.5 Období po roce 1989

V období po roce 1989 ve městě už moc nedocházelo ke vzniku nějakých významných staveb. Počátkem 90. let ve městě vznikla jedna z mála nových stavení a to budova České pojišťovny nacházející se poblíž centra města na břehu řeky Labe. V souvislosti s výstavbou nových průmyslových závodů, hlavně tedy automobilky TPCA, byla po roce 2000 v Kolíně vybudována dvě nová sídliště bytových domů, která měla nabídnout okolo 850 nových bytových jednotek (ve skutečnosti bylo pořízeno celkem 851 nových bytů). Jedno nové sídliště bylo zbudováno na zelené louce v lokalitě U Vodárny a napojovalo tak na osídlení nalézající se na Pražském předměstí. Zde bylo vystavěno okolo 560 nových bytů. To druhé vzniklo především na základě přestavby někdejšího vojenského areálu. V této lokalitě označované jako bývalé kasárny vzniklo zhruba 290-300 bytů a to celkem v šesti bytových domech, kdy čtyři představovaly bývalé vojenské objekty, které prošly přestavbou a zbylé dva domy byly zcela nově postaveny. (iDNES, 2019)

Ve městě Kolín jsou v současnosti spíše realizovány různé rekonstrukce již existujících bytových domů, jako cihlových typů, tak těch panelových, kterých se nejvíce nachází na předměstích města.

Co se týče průmyslové výroby, tak se ve městě dochovaly podniky, jako Koramo, Lučební závody (Lučební závody Kolín a Lučební závody Draslovka), OTK Group, Dukla – strojírna Kolín, Thermo King (bývalá Frigera), Kopus Kolín a Altis Kolín.

5 METODIKA

Diplomová práce Dobrá a špatná adresa k bydlení ve městě Kolín je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. V části teoretické je zprvu rozebrána koncepce dobré a špatné adresy, dále problematika mentálních map, které jsou použity v praktické části práce v dotazníkovém šetření nebo charakteristika zkoumaného města Kolín.

Druhá část práce je zaměřena na aplikaci uvedené teorie do praxe. K tomu, aby mohli lidé posoudit dobré a špatné lokality ve městě pro život, bylo nutné mezi nimi realizovat šetření. Praktická část je tedy orientována na samotný výzkum, tj. dotazníkové šetření, pomocí jehož výsledků byly představeny konkrétní lokality s dobrou či špatnou adresou k bydlení ve městě Kolín a důvody vysvětlující hodnocení míst. Práce tedy kromě tabulkových či grafických prvků bude obsahovat mapové přílohy znázorňující detailnější výsledky pro lepší orientaci a pochopení celé problematiky.

5.1 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření za účelem sběru informací probíhalo elektronickou formou a k distribuci docházelo především skrze sociální sítě specializované na obyvatele a příznivce města Kolín. Výzkum byl zaměřen na obyvatele města Kolín, ale mohli se ho také zúčastnit občané žijící v okolních vesnicích. Celkem se dotazníkové šetření zúčastnilo 230 respondentů, jak tedy bydlících v samotném městě, tak i v jeho nejbližším okolí. Vzorek respondentů byl vybírán zcela náhodně a to přibližně dle reálné demografické struktury občanů Kolína, tj. procentuálnímu přiblížení se shody respondentů s celkovým počtem obyvatel města. Respondenti byli tedy hlídáni podle pohlaví, věku (šest věkových kategorií v rozestupech po deseti letech) a bydliště (deset částí města).

Co se týče samotného dotazníku, jednalo se o jednorázové a anonymní šetření obsahující jednak interaktivní mapovou část, tak uzavřené (eventuálně otevřené) otázky. Při otevření elektronického dotazníku se jako první zobrazilo interaktivní mapové pole, kde dle vlastního mínění dotazovaní vybírali oblasti vhodné/nevhodné pro život neboli lokality s dobrou či naopak špatnou adresou k bydlení ve městě. Po vyznačení polygonu (max. pět pro každou variantu) poté respondent určil váhu pro vybranou oblast. V případě vyznačování místa s dobrou adresou se jednalo o možnosti „spíše dobré,

dobré, velmi dobré“, u místa se špatnou adresou to pak byly varianty „spíše špatné, špatné, velmi špatné“. Také ke každému vyznačenému polygonu respondent vyjádřil důvod či důvody svého rozhodnutí proč je zrovna to konkrétní místo dobré či špatné. Po vyznačování pozitivních a negativních oblastí k bydlení přešel dotazník k části s uzavřenými otázkami (eventuálně u možnosti „jiné“ k otevřené otázce).

První otázka se zabývala charakteristikami, které respondenti považují za nejdůležitější při výběru bydlení. Bylo možné zvolit i více možností z uvedeného seznamu či napsat svůj vlastní názor. Jednalo se např. pracovní příležitosti, dopravní dostupnost služeb, náklady na bydlení, životní prostředí, atraktivitu krajiny, kulturní či sportovní využití.

Druhá otázka se týkala toho, jak dlouho dotazovaný žije ve městě Kolín. Na výběr byla možnost 20 let a méně nebo více než 20 let. Otázka třetí se ptala, ve kterém typu stavby občan žije. Možnost byla buď bytový dům, rodinný dům či „jiné“. Další v pořadí byl dotaz na vztah k užívanému bytu či domu. Zde se jednalo o osobní vlastnictví, vztah družstevní, nájem (městský/obecní nebo soukromý) či „jiný“. Poslední otázka před samotnými otázkami zaměřenými na základní charakteristiky respondentů se týkala toho, zda se dotazovaný zajímá o dění ve městě Kolín (tj. čtení městských novin, úřední desky či aktualit na webových stránkách). Odpověď na tuto otázku byla jednoduše ano nebo ne.

Závěrečnou částí elektronického dotazníkového šetření byly otázky na základní charakteristiky respondentů, tj. pohlaví (muž, žena), věk (15-24 let; 25-34 let; 35-44 let; 45-54 let; 55-64 let a 65+ let) a bydliště, respektive „ve které části města bydlíte“ (Kolín I; Kolín II; Kolín III; Kolín IV; Kolín V; Kolín VI; Sendražice; Štářalka; Štítary a Zibohlavý).

Připravené dotazníky byly ještě před oficiálním začátkem sběru dat pilotně otestovány na náhodných jedincích pro kontrolu jednoznačnosti otázek a na základě jejich připomínek došlo k menším modifikacím. Získané informace byly poté podrobeny analýze a následně vyhodnoceny viz níže. Rovněž byl brán zřetel na urbanistický vývoj města a to z důvodu významové podobnosti, tj. zda zjištěné výsledky se shodovaly s vývojem města samotného.

5.2 Zpracování a analýza dat

Dotazníkové šetření probíhalo elektronickou online formou pomocí tzv. pocitových map. Technika „pocitových map“ dává prostor samotným respondentům vyjádřit svůj názor do nejmenších možných detailů a tudíž zkvalitnit výsledky celého výzkumu. Dotazovaný si tedy mohl jakékoliv místo na mapě přiblížit na maximum a např. označit i pouhou jednu stavbu. Výstupními soubory po ukončení výzkumu se staly dvě „shapefile“ vrstvy (obsahující pozitivní a negativní lokality k bydlení) používané v programu ArcGIS (ArcMap), které dále byly využity při samotné tvorbě mapových výstupů a excelový soubor obsahující data se všemi zaznamenanými odpověďmi respondentů. K vyhodnocení otázek dotazníkového šetření (kromě použití již uvedeného programu pro tvorbu map ArcMap) byly použity excelové funkce jako např. filtr, suma či kontingenční tabulky apod. Tyto data byly dále aplikovány ve formě grafů nebo tabulek pro lepší přehlednost a srozumitelnost.

Po nahrání vrstvy (vrstev) obsahující informace z dotazníkového šetření do programu ArcMap bylo potřeba do atributové tabulky doplnit některé číselné údaje, se kterými se dále pracovalo při používání nejrůznějších funkcí programu a které usnadnily práci se samotnými výsledky šetření. Při tvorbě mapy zaměřené např. na jedno z pohlaví či jednu věkovou kategorii se využívalo funkce „Definition Query“ pomocí níž si lze vybrat určitá data v atributové tabulce a jen s nimi dále pracovat.

První použitou funkcí byla funkce „Union“, která vypočítává geometrické spojení vstupních funkcí, zde spojení vstupujících polygonů. Tato funkce způsobila to, že vrstva s původními překrývajícími se polygony se skrze průnik rozčlenila na dílčí části. Poté pro nově vytvořenou vrstvu, která prošla funkcí „Union“ byla spočítána rozloha za její jednotlivé již „rozsekané“ části a to v atributové tabulce pomocí „Calculate Geometry“, díky níž šlo na první pohled v atributové tabulce zjistit četnost na sobě ležících, tudíž stejných, polygonů.

Další aplikovanou funkcí byla funkce „Dissolve“, jenž agreguje vlastnosti založené na specifických attributech, laicky tato funkce shlukuje polygony na základě nějakého stejného rysu či atributu. Použitá byla nově vytvořená „union vrstva“, jejíž polygony byly seskupovány právě na základě vypočítané rozlohy. Do části „Statistics Field (s)“ byly zvoleny dva atributy nacházející se v atributové tabulce, které se pomocí „Sum“ nasčítávaly. Jeden obsahoval pouze hodnotu „1“ vyjadřující stejnou míru

či důležitost dílčích polygonů a druhý hodnoty neboli váhy <-3;3> vyjadřující škálu oblíbenosti/neoblíbenosti, kterou určovali respondenti jednotlivým vyznačováním polygonům během dotazníkové šetření. Výsledná vrstva byla tvořena méně polygony o určité hodnotě. Jeden sloupec vyjadřoval čistou oblíbenost/neoblíbenost neovlivněnou škálou (mapy relativní četnosti zákresů) a druhý byl zatížen součty vah polygonů ležících a překrývajících se na daném místě (mapy vážené relativní četnosti zákresů).

Nově vytvořené vrstvě se pomocí „Quantities: Graduated colors“ zvolily intervaly (pro polygony neovlivněné nebo ovlivněné váhami) a barevná škála vyjadřující nejvíce preferované/nepreferované lokality k bydlení. Údaje byly vyjádřeny v procentních bodech v samotné legendě.

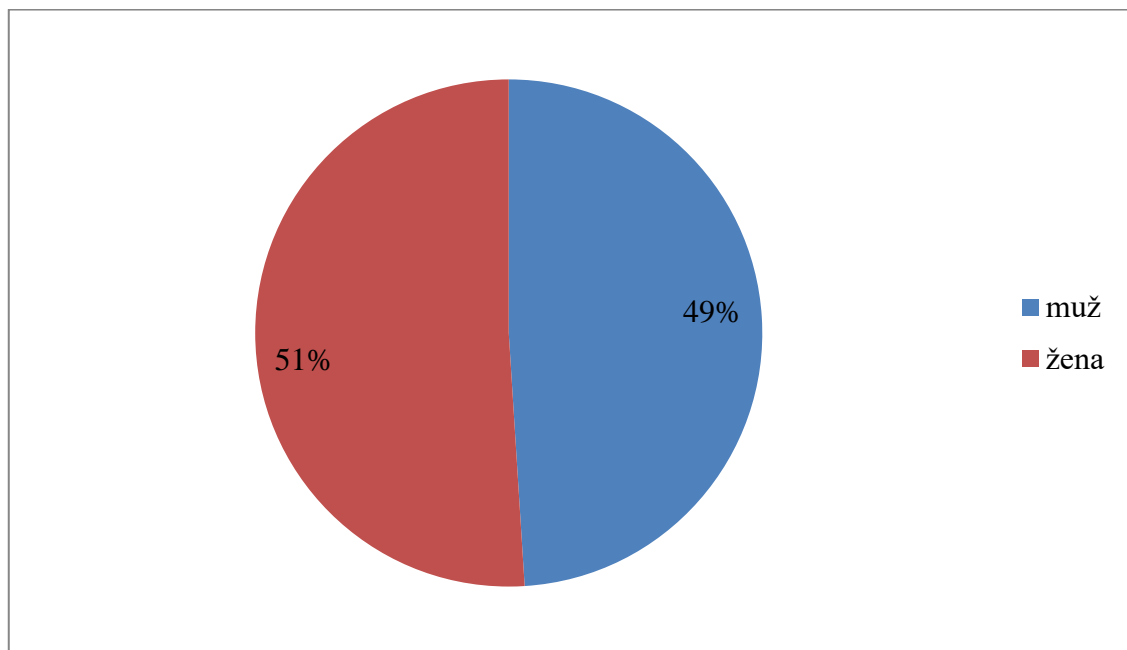
K vytvoření mapového výstupu vyjadřujícího syntézu (např. dle pohlaví) byla znovu použita funkce „Union“ a to pro vrstvy za obě pohlaví, které již prošly funkcí „Dissolve“ s přidáním vrstvy katastrálního území města sloužící k vymezení zkoumaného území. Dále byla aplikována funkce „Identity“ vypočítávající geometrický průsečík vstupních vlastností a funkcí identity. Vstupní funkce nebo jejich části, které se překrývají s identifikačními znaky, získají atributy těchto identifikačních prvků. Do této uvedené funkce „Identity“ se vkládají vrstvy z předešlého kroku, tj. ty, které prošly podruhé funkcí „Union“ a to za obě pohlaví. Nakonec se v atributové tabulce v novém sloupci vypočítá relativní rozdíl mezi muži a ženami a opětovně se použije „Quantities: Graduated colors“ s vymezením intervalů a barevné stupnice.

6 DOBRÁ A ŠPATNÁ ADRESA K BYDLENÍ VE MĚSTĚ KOLÍN

Následující část diplomové práce byla zaměřena na výsledky výzkumu ve formě dotazníkového šetření za účelem zjištění dobré a špatné adresy k bydlení ve městě Kolín.

6.1 Charakteristika respondentů

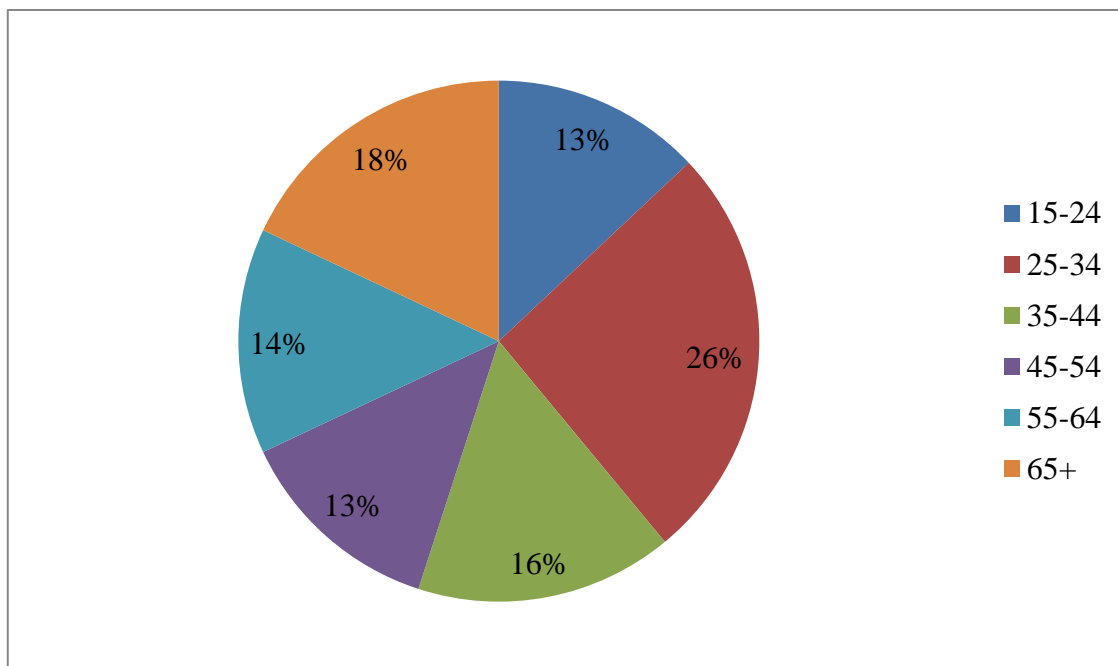
Ve městě Kolín k 1. 1. 2018 žilo 31 355 obyvatel (ČSÚ, 2019). Sběr dotazovaných probíhal převážně v samotném městě Kolín a v malé míře i v okolních obcích náležících do okresu Kolín. Celkově se dotazníkového šetření zúčastnilo 230 respondentů. Přesněji bylo ve městě vybraných 213 respondentů, mimo město pak 17. Obyvatelé města byli vybráni zcela náhodně, ale komplexně by jejich počet, v přepočtu na procenta, měl přibližně odpovídat skutečné demografické struktuře občanů Kolína. Respondenti byli dotazováni v rámci základních charakteristik na pohlaví, věk a bydliště.

Obr. 6: Procentuální zastoupení respondentů dle pohlaví

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

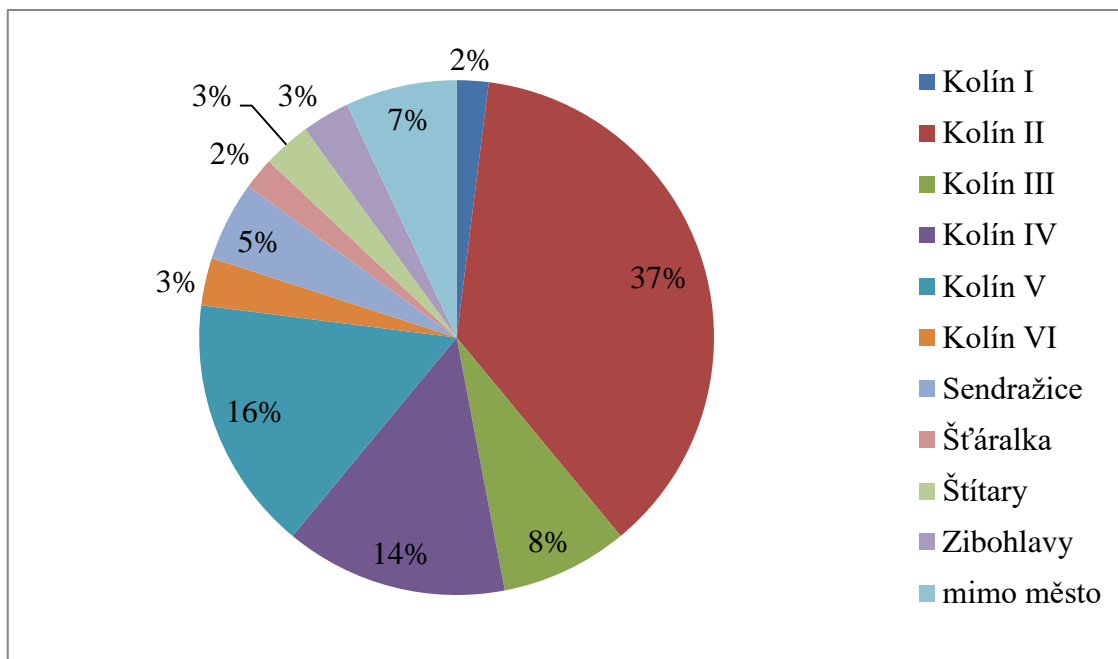
Dle obr. 6 se výzkumu zúčastnilo celkem 51 % žen a 49 % mužů, což i odpovídalo skutečné demografické struktuře občanů Kolína dle pohlaví (viz tab. 1).

Obr. 7: Procentuální zastoupení respondentů dle věkových kategorií

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Na obr. 7 lze vidět relativní zastoupení respondentů dle věkových kategorií. Dotazovaní byli rozděleni do šesti věkových skupin, přičemž všechny kategorie přibližně odpovídaly skutečné demografické struktuře občanů města (viz tab. 1). Jediná výjimka zde nastala u obyvatel ve věku 25-34 let, kde bylo zhruba o 9 % více respondentů než bylo požadováno. Způsobeno to mohlo být několika aspekty jako např. větší vstřícností mladších věkových kategorií ve vyplňování elektronických dotazníků a zde hlavně interaktivní mapy, která mohla starším jedincům činit potíže či vlastní zájem o samotný výzkum a jeho výsledky. V tomto věku mladí lidé teprve dokončují studia na vysokých školách, často ještě bydlí u rodičů a teprve plánují osamostatnění se a hledání ideální lokality k bydlení.

Obr. 8: Procentuální zastoupení respondentů dle bydliště

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Obr. 8 představuje procentuální zastoupení respondentů dle bydliště. Město Kolín bylo zkoumáno dle jeho deseti částí (popř. jedenácti včetně části „mimo město“) do kterých se samotní respondenti přiřazovali. Jak lze i vidět v tab. 1, odchylky mezi strukturou respondentů a reálným demografickým složením občanů města Kolín byly minimální.

Tab. 1: Porovnání demografické struktury respondentů a obyvatel města Kolín v roce 2011

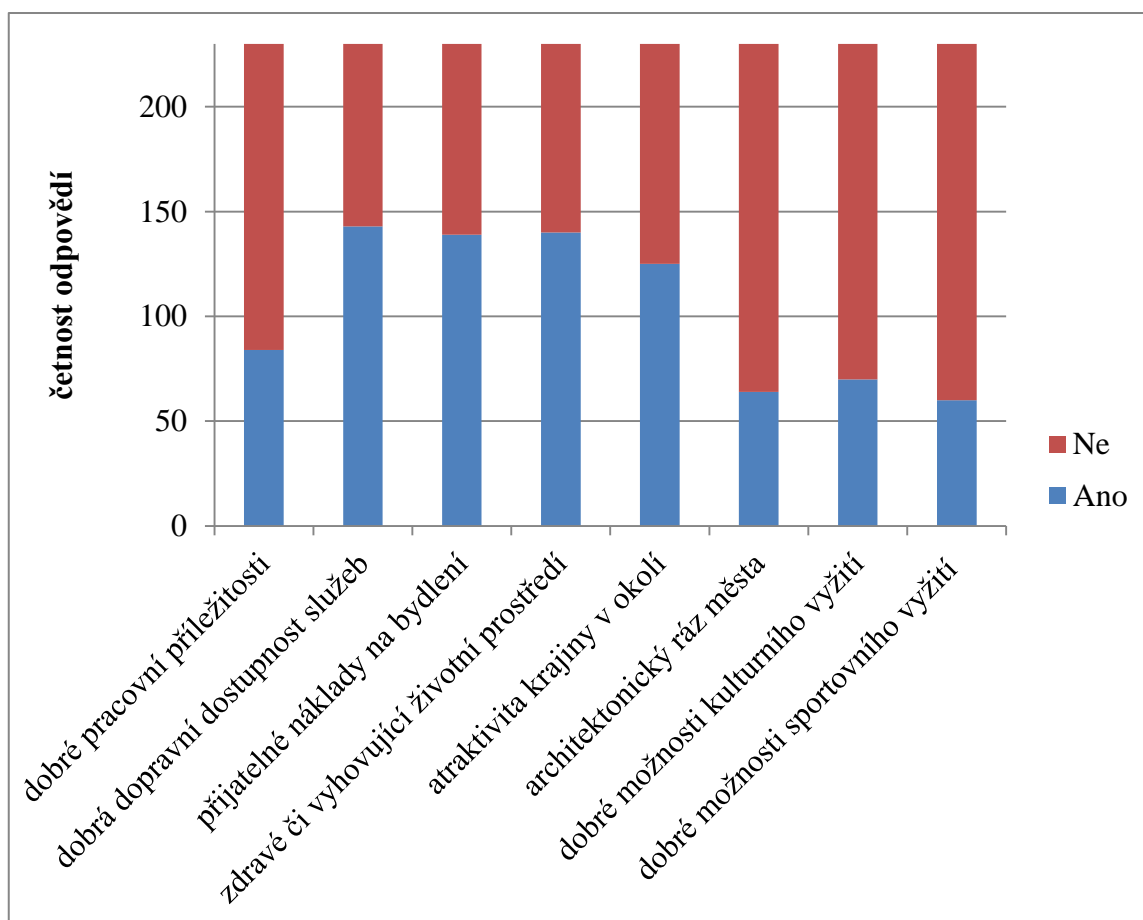
	Procentuální zastoupení respondentů	Procentuální zastoupení občanů města Kolín
Pohlaví		
muži	49	49
ženy	51	51
Věkové skupiny		
0-14 let	-	14
15-24	13	11
25-34	26	17
35-44	16	15
45-54	13	12
55-64	14	14
65+	18	17
Bydliště		
Kolín I	2	3
Kolín II	37	40
Kolín III	8	11
Kolín IV	14	17
Kolín V	16	18
Kolín VI	3	2
Sendražice	5	5
Štářalka	2	1
Štítary	3	2
Zibohlavý	3	1
mimo město	7	-

Zdroj: ČSÚ, 2019, vlastní zpracování

6.2 Vyhodnocení textové části výzkumu

Dále byli respondenti dotazováni kromě základních charakteristik (pohlaví, věk a bydliště) též otázkami, které se zaměřovaly na samotné téma konceptu dobré a špatné adresy k bydlení ve městě Kolín.

První otázka byla orientována na výběr charakteristiky (popř. charakteristik) z uvedeného seznamu, kterou daný respondent považuje za nejdůležitější při volbě bydlení.

Obr. 9: Porovnání odpovědí na otázku: *Vyberte z uvedených charakteristik tu, kterou považujete za nejdůležitější při výběru bydlení.*

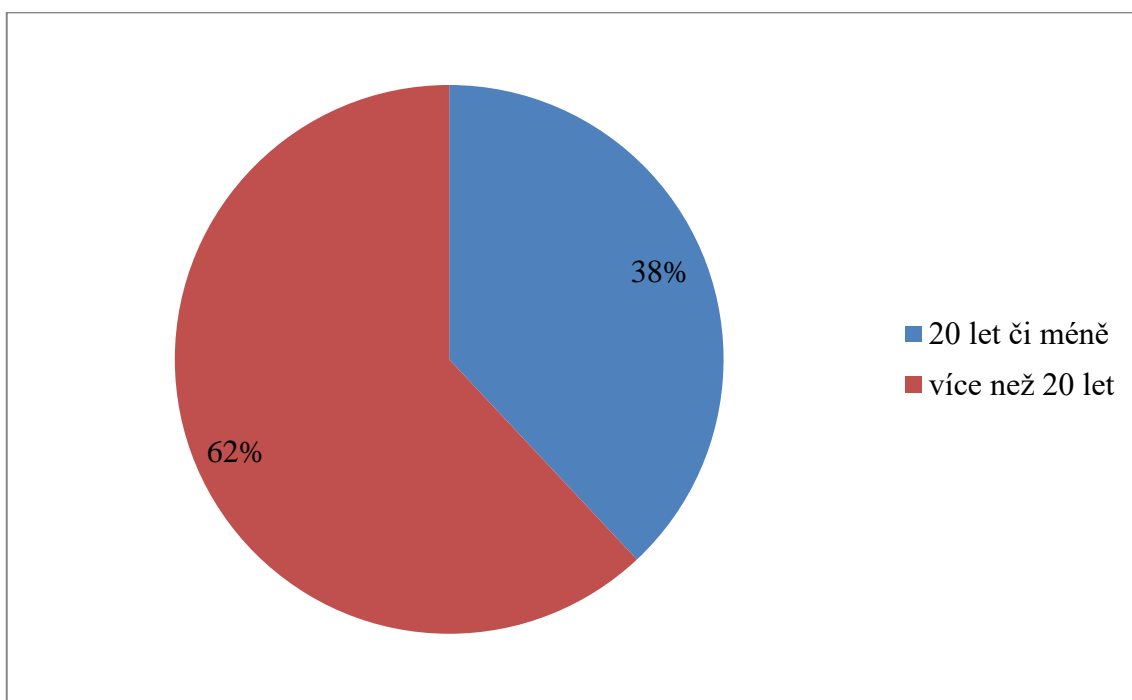
Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Jak lze vidět na obr. 9 respondentům při výběru bydlení nejvíce záleží na dobré dopravní dostupnosti služeb, zdravém či vyhovujícím životním prostředí a přijatelných nákladech na bydlení. Vyšší četnost odpovědí se také vyskytla u možnosti týkající se atraktivity krajiny v okolí. Naopak výrazný nezájem dotazovaných se objevil u dobré možnosti sportovního využití, architektonického rázu města a dobré možnosti kulturního využití. Respondenti měli také možnost vyjádřit svůj vlastní názor v otázce nejdůležitější charakteristiky při výběru bydlení. Zmiňovaná byla např. bezpečnost a udržovanost lokality, také požadavek na klidnou oblast s příjemnými sousedy či všeobecně lidmi, blízkost ke vzdělávacím institucím či dostatečné plochy k parkování.

Při komparaci respondentů se zaměřením na rozdílnost odpovědí u pohlaví lze říci, že se nenašly výrazné rozdíly, kdy by jedno pohlaví vyloženě některou charakteristiku považovalo striktně za významnější (popř. nedůležitou) v porovnání

s protějškem. Lze říci, že muži např. trochu více upřednostňovali výběr charakteristik jako atraktivita krajiny v okolí, architektonický ráz města nebo dobré možnosti kulturního/sportovního vyžití oproti ženám.

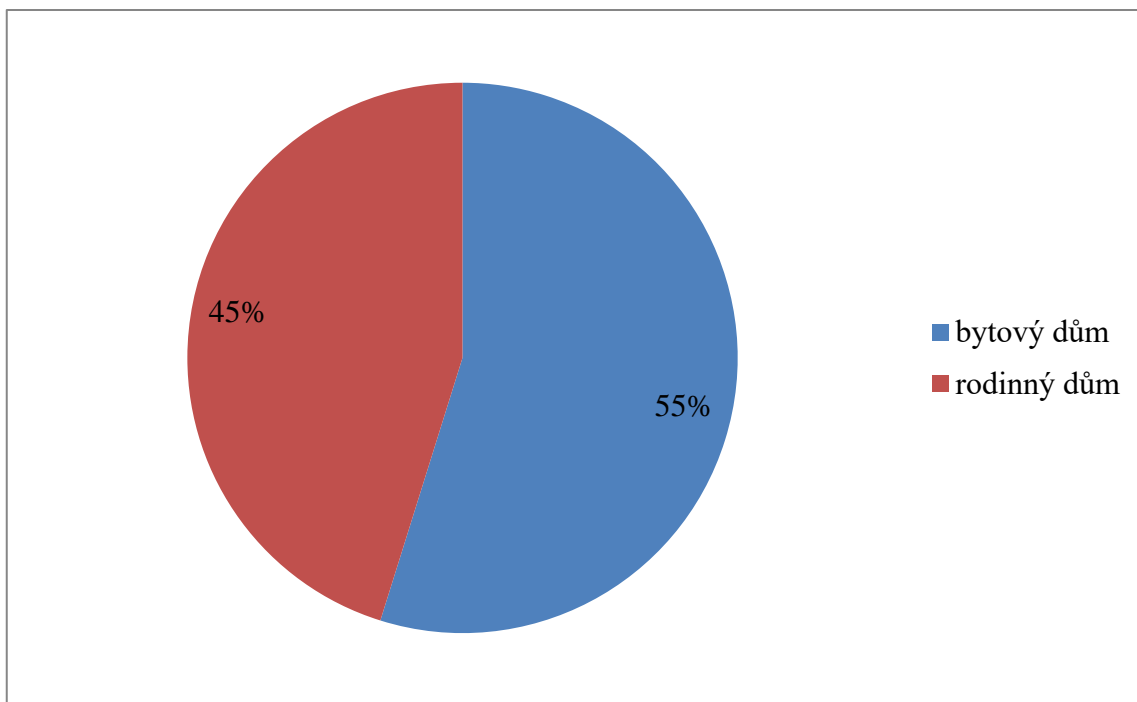
V rámci komparace dotazovaných dle věku na otázku charakteristik taktéž platí, že se nevyskytly nápadné rozdíly v preferencích. Uvést lze např. to, že lidé věkové skupiny 65+ spíše upřednostňovali možnosti jako dobrá dopravní dostupnost služeb, architektonický ráz města či zdravé/vyhovující životní prostředí ve srovnání s ostatními kategoriemi.

Obr. 10: Porovnání odpovědí na otázku: *Jak dlouho žijete ve městě Kolín?*

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

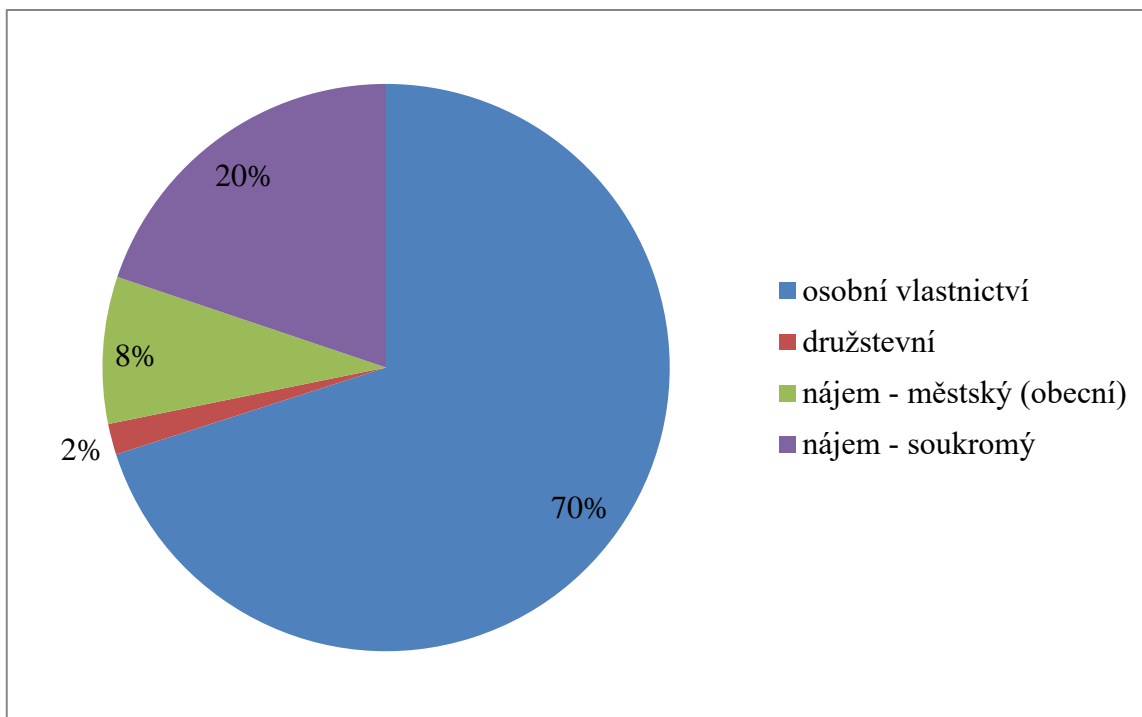
Značná většina dotazovaných respondentů (62 %) uvedla, že žije ve městě Kolín více než 20 let. V rámci komparace pohlaví lze říci, že obě možnosti, jak „20 let či méně“, tak „více jak 20 let“ mají zhruba vyrovnané počty mužů a žen. V rámci věkových kategorií lze vidět, že lidé ve věku 15-44 let spíše označovali možnost „20 let či méně“ a naopak lidé nad 45 let možnost „více jak 20 let“. Lze zde vysledovat trend usazování se nebo stěhování se od rodičů někam jinam okolo věku 25 let, tj. dokončování vysoké školy, tudíž občané ve věku 45+ označovali druhou variantu.

Obr. 11: Porovnání odpovědí na otázku: *V jakém typu stavby žijete?*

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

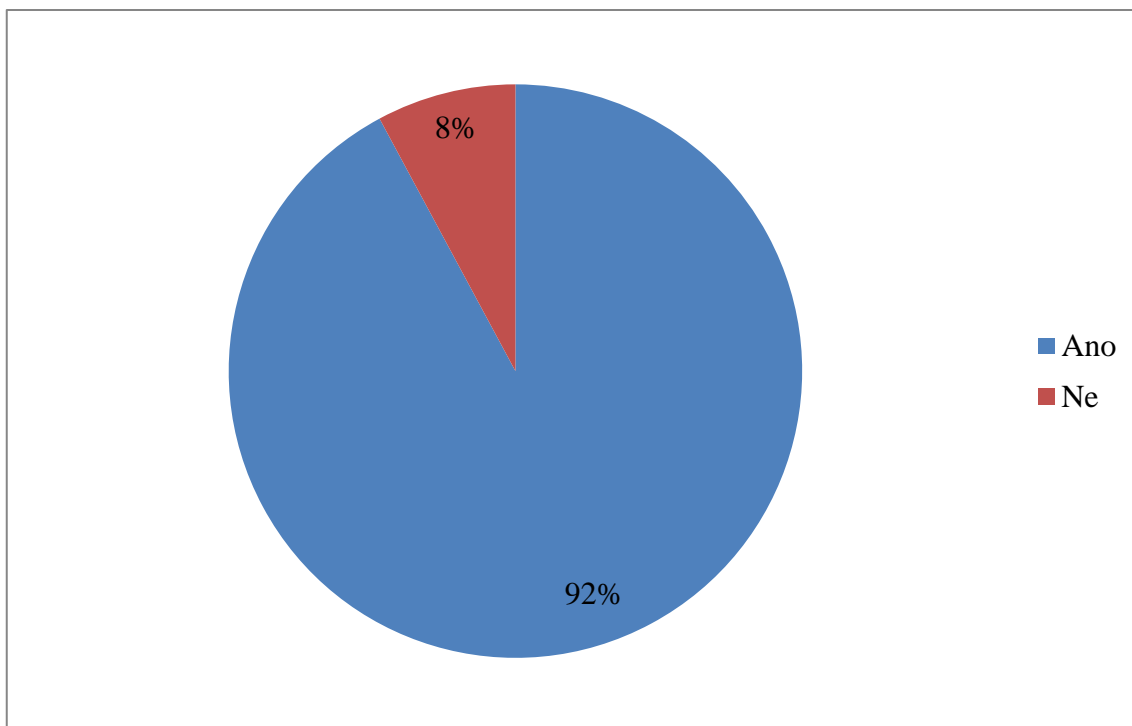
Jak lze vidět na obr. 11, celkem 45 % respondentů odpovědělo, že žijí v rodinném domě a zbylých 55 % v bytovém domě. Výsledné hodnoty při komparaci dle pohlaví ukazují velmi vyrovnané četnosti, tudíž lze říci, že se výzkumu zúčastnil podobný počet mužů i žen žijících v těchto dvou typech domů. V rámci porovnávání dle věkových skupin jsou uvedené dvě možnosti velmi vyrovnané ve všech kategoriích kromě skupiny 25-34 let, kde převládá četností bytový dům nad domem rodinným. Opět se jedná o jedince ve věku, kdy teprve dochází k osamostatnění se a prvním samostatným bydlením se stává byt v bytovém domě. Dle srovnání odpovědí podle aspektu bydliště respondentů lze vidět, že občané žijící v okrajových částech města mající spíše venkovský ráz odpovídali, že žijí častěji v rodinném domě. Naopak občané žijící v částech města s dominancí panelových sídlišť a čtvrtí s bytovými domy odpovídali spíše variantu dům bytový.

Obr. 12: Porovnání odpovědí na otázku: *Jaký je Váš vztah k užívanému bytu či domu?*

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Na obr. 12 lze vidět, že 70 % respondentů označilo, že mají dům či byt v osobním vlastnictví. U zbylých 28 % se jednalo o vztah nájemní a 2 % družstevní. Dle komparace odpovědí v rámci pohlaví jsou četnosti velmi vyrovnávané až téměř totožné s minimální odchylkou. V rámci srovnávání věkových skupin lze vidět, že starší občané odpovídali ve většině případů osobní vlastnictví oproti mladším jedincům, kteří zmiňovali spíše nájemní vztah. Co se týče komparace dle bydliště, tak ve městě Kolín se družstevní byty nejčastěji vyskytují v částech Kolín II a Kolín IV a zde u odpovědí respondentů tomu nebylo jinak.

Obr. 13: Porovnání odpovědí na otázku: *Zajímáte se o dění ve městě Kolín?*

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Jak lze vidět, téměř většina dotazovaných respondentů (92 %) se o dění ve městě určitých způsobem zajímá. Dle odpovědí se zaměřením na porovnání pohlaví byly odpovědi vyrovnané, tj. 4 % mužů a 4 % žen se o dění nezajímá. Co se týče komparace odpovědí se zaměřením na věkové skupiny, tak nadpoloviční většina dotazovaných (z těch 8 %), kteří označili odpověď „ne (nezajímám se)“ byla ve věku 15-34 let a dle bydliště téměř většina dotazovaných označujících odpověď „ne“ žije v části Kolín II.

6.3 Vyhodnocení mapové části výzkumu

Následující kapitola diplomové práce je zaměřena na vyhodnocení výsledků mapové části výzkumu. Výsledky byly rozděleny do několika podčástí. První se zaměřovala na lokality označované dobrou nebo špatnou adresou. Konkrétněji na jejich výsledky, porovnání a syntézu ukazující čistě buď oblasti pouze s dobrou adresou, nebo naopak výhradně s tou špatnou.

Dále je práce rozdělena striktně na výzkum „dobré adresy“ a „špatné adresy“. Nejprve byly zkoumány lokality označované jako ty dobré se zaměřením na komparaci pohlaví, věkových skupin a bydliště. To samé pak bylo aplikováno

na lokality označované jako ty špatné (výsledky podle pohlaví, věkových kategorií a bydliště).

V následujících mapových polích se zejména střídají dva typy map podle toho, zda se jednalo o tzv. relativní četnost zákresů nebo váženou relativní četnost zákresů. Relativní četností zákresů byly označeny ty výsledky, kdy respondenti vyznačovali lokality, u kterých poté došlo k jejich prostorovému „nasčítávání“ (jak se některé překrývaly) bez brání na zřetel škály/vah (viz kapitola Metodika), zda se jedná o místo „spíše dobré, dobré, velmi dobré“ popř. její opačnou variantu. A naopak mapa označená jako „vážená relativní četnost zákresů“ obsahuje výsledné lokality, které podlehly hodnocení na základě škály/vah a ukazují často plošně menší oblasti, ale o to více preciznější lokality tzv. dobré nebo špatné k bydlení. Další označení map je dle dobré či špatné adresy, pohlaví, věku, bydliště nebo kombinaci toho všeho.

6.3.1 Dobrá a špatná adresa

Na obr. 14 lze vidět relativní četnost zákresů pro dobrou adresu a pro adresu špatnou. Více jak 6,1 % respondentů označilo lokality Kolín II (Pražské předměstí), Kolín III (Kouřimské předměstí), Kolín IV (U Jána) a Kolín V (Zálábí) za lokality s dobrou adresou k bydlení. V rámci plošného porovnání je už na první pohled jasné, že část města Kolín II dominuje a v těsném závěsu je za ní část Kolín IV.

Poté s menším procentuálním zastoupením (mezi 2-6 % respondentů) byly uvedeny lokality jako Kolín I (historické centrum města), Kolín VI (Štítarské předměstí) či některá z okrajových částí města mající vesnický ráz (např. Sendražice).

Mezi nejčastější důvody respondentů k označení dobré adresy k bydlení v části Kolín II patří, že se jedná o klidnou, čistou, příjemnou lokalitu spíše na okraji města. Dále byla často zmiňovaná dobrá dostupnost do centra města, za službami apod. jak pěší chůzí, tak díky dostupnosti MHD, blízkost vzdělávacích institucí, udržovanost zástavby, která zahrnuje jak panelová sídliště, nové bytové domy v lokalitě U Vodárny, tak starší prvorepublikové rodinné domy. Posledním velmi zmiňovaným argumentem bylo to, že se jedná o lokalitu se spoustou zeleně, přírody a že se v blízkosti nachází rybník Peklo, který slouží k rekreaci místních.

Lokality dobré adresy k bydlení v části Kolín III a Kolín IV (U Jána) jsou svými občany chváleny dosti podobně, jako tomu bylo u části Kolín II. Jsou označovány za klidné, čisté „okraje“ města obklopené zelení a všeobecně přírodou, s dostupným MHD,

blízkostí do centra, službami, dále se nedaleko nachází školky, školy a nemocnice. Jedná se o udržovanou oblast jak s několika panelovými domy, tak hlavně s novějšími bytovými a též rodinnými domy. Respondenti si tuto lokalitu také spojují s možností procházek a rekreací mimo rušné centrum města.

Kolín V (Zálabí) bylo nejčastěji popisováno jako klidná, udržovaná oblast se spoustou zeleně a celkově přírody kolem, s blízkostí lesoparku Borcky a řeky Labe k rekreaci. Dále byl zmiňován výskyt rodinných domů, pěkné architektury, nižší hustoty dopravy, nebo že tato lokalita je i v relativní blízkosti do centra města.

Co se týče lokalizace špatné adresy k bydlení, tak lze vidět, že zde výrazně převládají dvě oblasti. Jedná se o Kolín V (Zálabí) a Kolín IV (Kutnohorské předměstí). Právě Kutnohorské předměstí a její dvě problematické ulice Havlíčkova a Zengrova byly již uvedeny v samotné koncepci MÚ Kolín. Na obou těchto uvedených lokalitách (Kolín IV a V) se shodlo více jak 6,1 % respondentů a označilo je za špatné k bydlení.

Mezi názory respondentů označující část Zálabí, především okolí ulice K Raškovci, za špatnou k bydlení patří zejména výskyt ubytoven a jeho obyvatel romského původu. Dále je zmiňovaná celková neudržovanost prostředí (např. špína), ruch z hlavního dopravního tahu, blízkost průmyslových objektů a celkový problém s kriminalitou v této části města. Zbylá část Zálabí, která je považována místními za centrum této oblasti, byla kritizována především za ruch a znečištění z dopravy.

Část Kolín IV je kritizována dotazovanými obzvláště v okolí vlakového a autobusového nádraží, blízkého velkého kruhového objezdu a ulice Zengrova. Názory na tuto lokalitu jsou podobného ražení, jako tomu bylo u části Zálabí. Opět se zde vyskytuje problém ubytoven a jejich obyvatel romského původu (ulice Zengrova), neudržovanost a zastaralost domů a celkově celého okolí, kriminalita a pocit nebezpečí vzbuzovaný u občanů. Dále hluk, špína a prach vycházející s vlakového nádraží a hlavních dopravních uzlů. Také blízkost průmyslových objektů a továren (okolí ulice Havlíčkova), minimální výskyt zeleně či absence služeb. Komplexně byla tato lokalita svými občany označovaná za problémovou.

S menším procentuálním zastoupením (spíše 2-4 % shody respondentů) se vyskytují lokality napříč Pražským a Kouřimským předměstím (Kolín II a Kolín III) a Kolín I (centrum města).

Mezi negativní argumenty pro uvedená předměstí patří výskyt velkých panelových sídlišť (obecně Kolín II-V) a problém možnosti parkování automobilů, u centra města pak též problém s parkováním a celkový ruch vyvolaný dopravou a přelidněním.

Obr. 15 ukazuje v podstatě totéž co jeho předchůdce s tím rozdílem, že se jednalo o váženou relativní četnost zákresů. Nejvýraznější změny lze vidět u lokalizace dobrých adres k bydlení. Většina zákresů představující procentuálních oblíbenost 6,1 % a více se zařadila do nižšího intervalu 4,1-6 % a zůstala pouze menší lokalita uprostřed Pražského předměstí (Kolín II) s komentářem, že se jedná o hezkou, klidnou, čistou lokalitu s dostupným MHD a s výskytem zeleně v okolí.

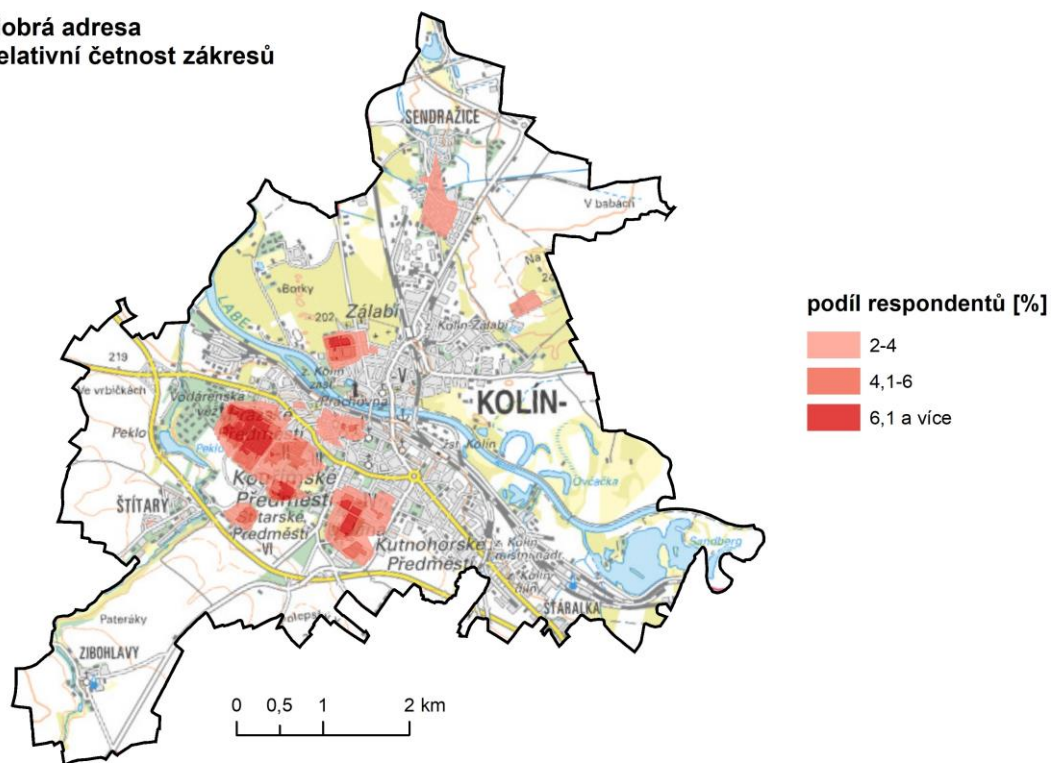
U lokalit označovaných jako špatné k bydlení se zákresy výrazněji nezměnily. Ty části, na které nebyl respondentem dle škály kladen takový důraz, vymizely (např. širší centrum Zálabí či část Pražského předměstí). Dvě nejčastěji uvedené lokality se špatnou adresou k bydlení však zůstaly zachovány, i přes lehkou plošnou redukci.

Obr. 16 představuje rozdíl ve vnímání preferovaných a nepreferovaných lokalit (lokalit dobré a špatné adresy). Vyskytují se zde ovšem pouze místa, která splňovala buď pozitivní anebo negativní hodnocení, takže např. takové centrum města s náměstím se zde již neobjevuje, jelikož ho respondenti označovali zároveň jak za dobré, tak za špatné k bydlení.

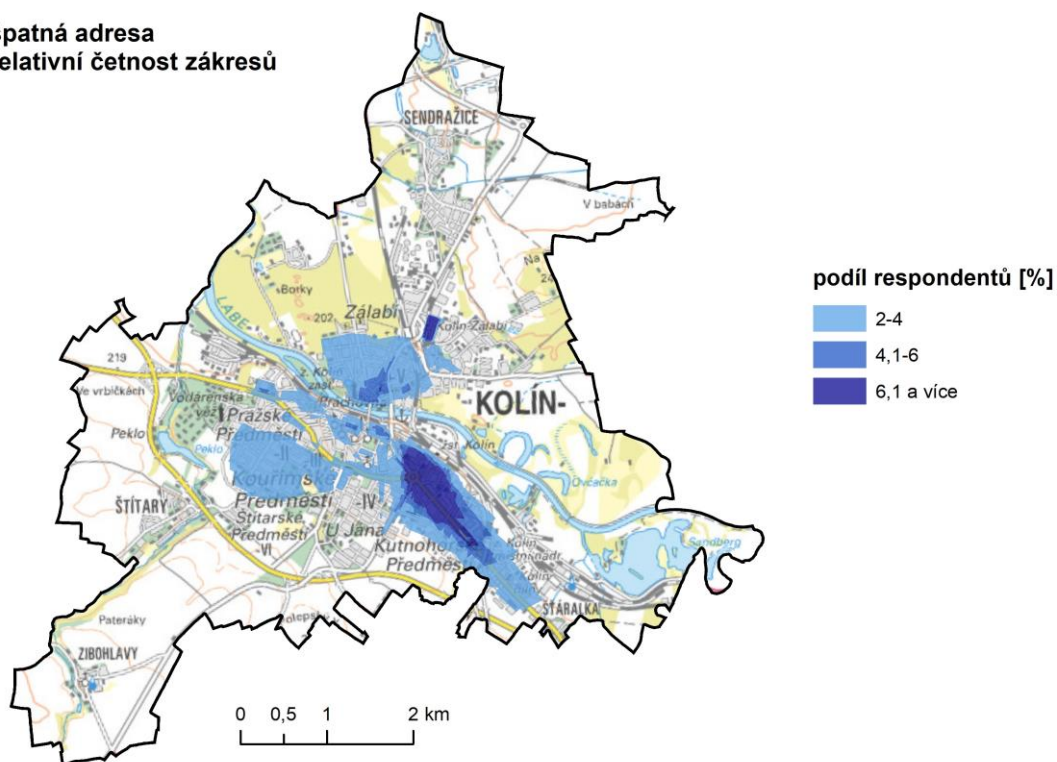
Opět lze pozorovat rozdíl mezi relativní četností zákresů a váženou relativní četností zákresů, kdy dolní mapa obsahuje méně oblastí s větším důrazem na hodnocení lokalit dobré a špatné adresy.

Komplexně lze říci, že město Kolín má dvě hlavní oblasti s výskytem dobré adresy a to část Kolín II (Pražské předměstí) a Kolín IV (U Jána). V nižším zastoupení je pak výskyt v části Kolín III a Kolín VI (jedná se o sousední části města). Naopak výskyt lokalit se špatnou adresou lze nalézt v části Kolín IV (Kutnohorské předměstí) a Kolín V (Zálabí). V menší míře také v části Kolín II podél hlavního dopravního tahu směrem na Prahu, kde se navíc vyskytují bytové domy postavené v bývalém areálu kasáren.

**dobrá adresa
relativní četnost zákresů**

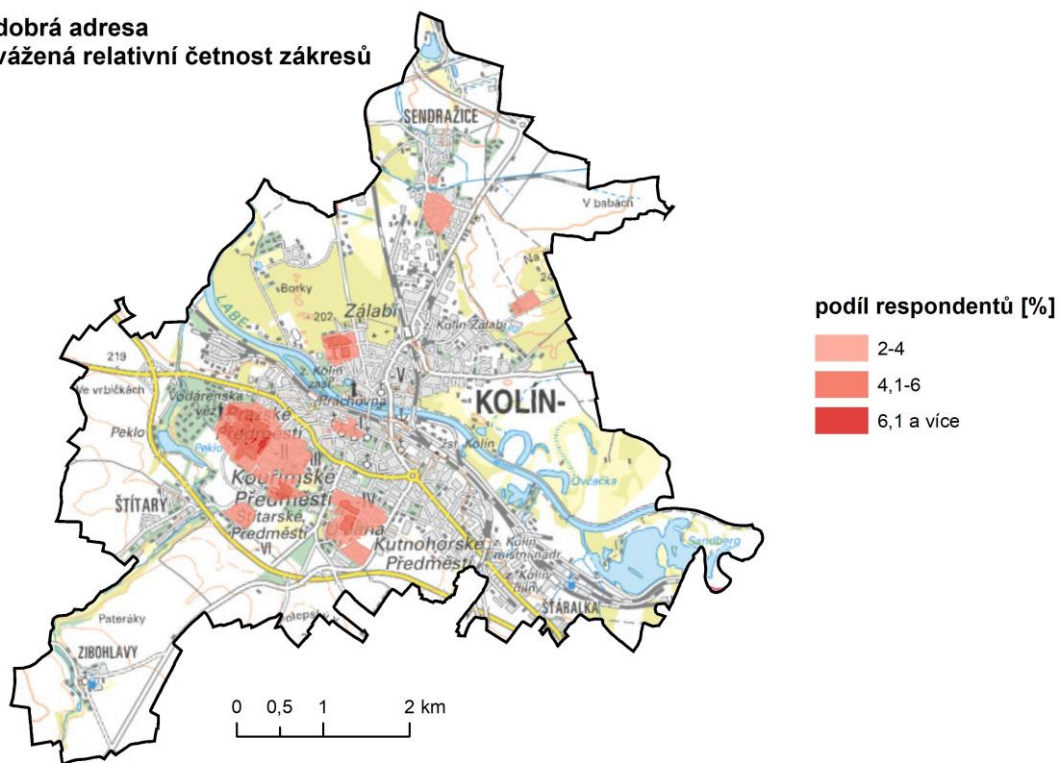
**špatná adresa
relativní četnost zákresů**

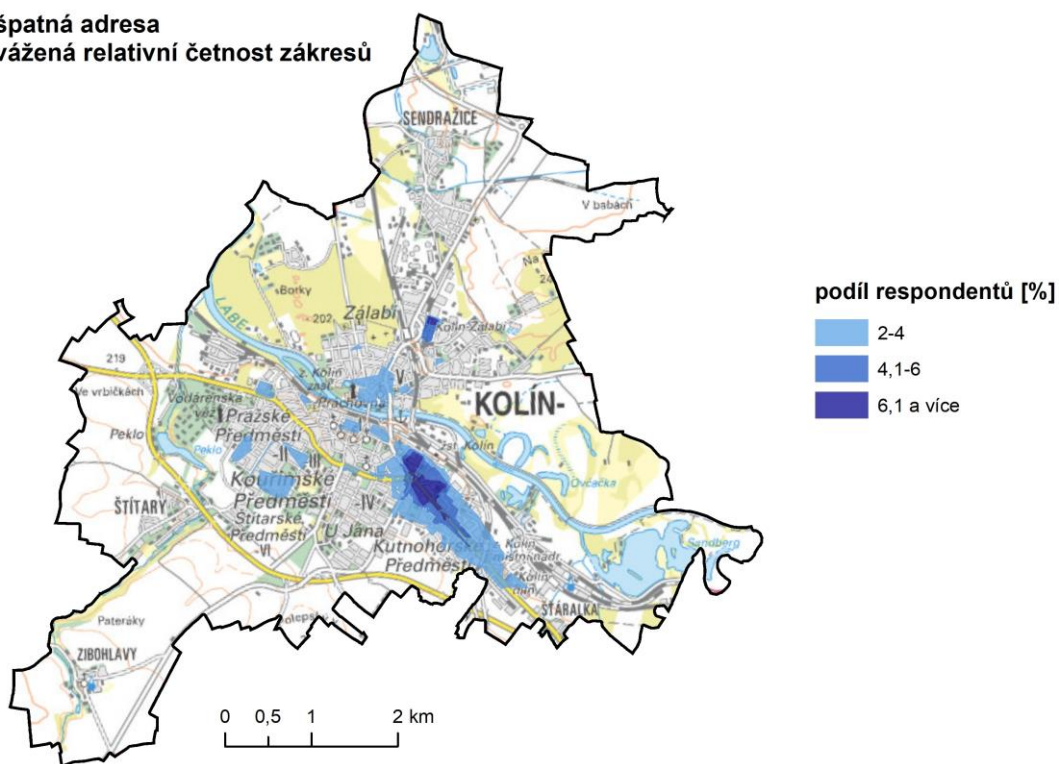
Obr. 14: Podíl odpovědí všech respondentů se zaměřením na lokality dobré a špatné adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

**dobrá adresa
vážená relativní četnost zákresů**

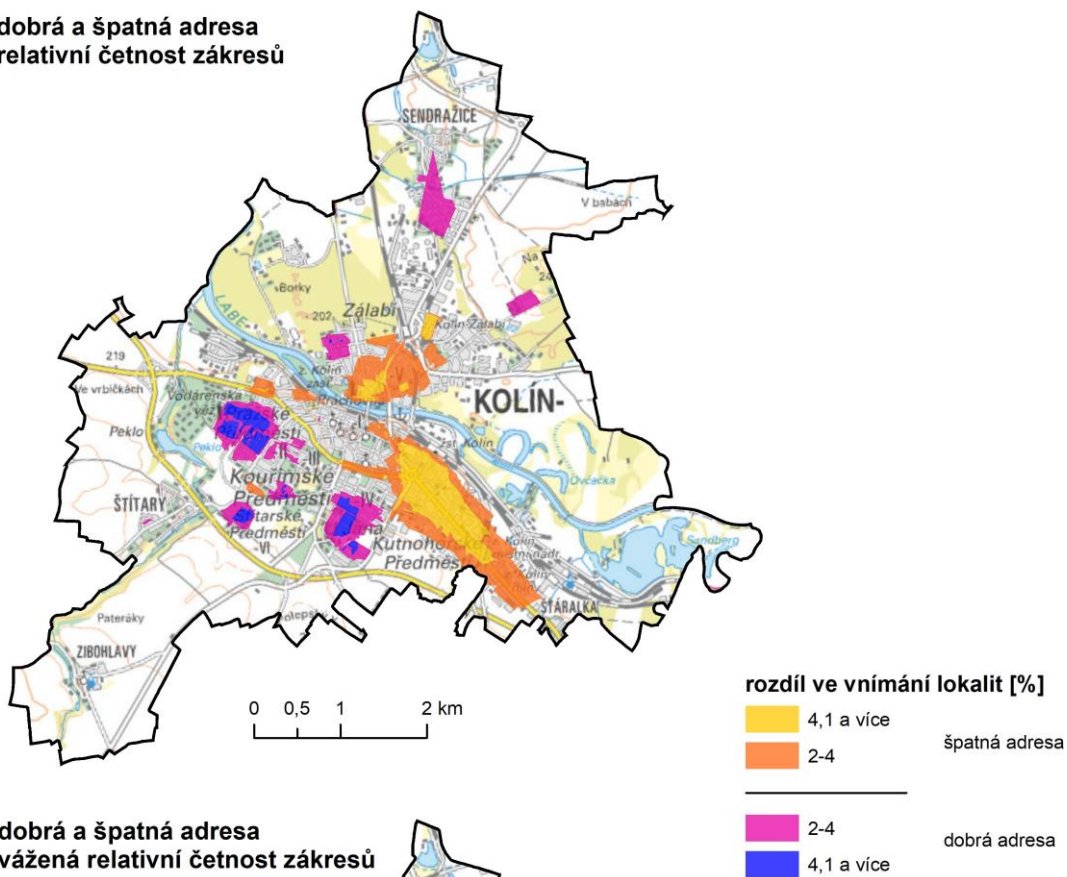
**špatná adresa
vážená relativní četnost zákresů**

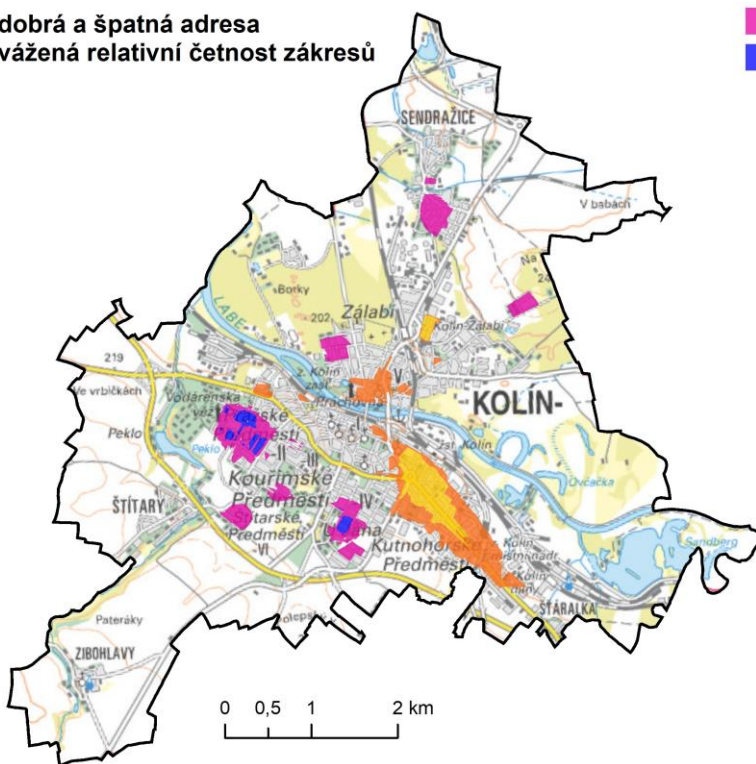
Obr. 15: Podíl odpovědí všech respondentů se zaměřením na lokality dobré a špatné adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

**dobrá a špatná adresa
relativní četnost zákresů**

**dobrá a špatná adresa
vážená relativní četnost zákresů**

Obr. 16: Rozdíl ve vnímání lokalit dobré a špatné adresy na základě odpovědí všech respondentů

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

6.3.2 Dobrá adresa podle pohlaví

Na obr. 17 lze již na první pohled vidět rozdíly mezi pohlavím. Muži označovali lokality s dobrou adresou prakticky všude napříč městem, ženy se pak zdržovaly s hodnocením převážně v části Kolín II, Kolín III a Kolín IV (U Jána).

Více než 6,1 % respondentů mužské pohlaví lokalizovalo dobrou adresu hned do několika částí města Kolín. Část Sendražice byla popisována jako klidná oblast vesnické povahy s dostupným MHD a blízkostí do samotného centra města a zachovalou přírodou. Kolín V (Zálabí) dotazovaní charakterizovali jako klidnou část města s bohatou zelení, blízkostí do centra, možností rekreace u blízké řeky Labe a lesoparku Borky a výskytem rodinných domů a celkově pěkné architektury. Okolí centra města (Kolín I) bylo muži chváleno za výskyt služeb všeho druhu, možností kulturního vyžití a díky estetické podobě (zachovalé historické centrum).

Další výrazně preferovanou lokalitou je Kolín II, přesněji nejen ta část se staršími rodinnými domy a prvorepublikovými vilami, bohatou zelení a celkově čistým a klidným prostředím s minimálním výskytem rušné dopravy, ale také lokality U Vodárny s novější výstavbou bytových domů či okolní se starší zástavbou (nejčastějším pozitivním argumentem byla dostupnost MHD). Části Kolín III a Kolín IV (U Jána) byly zejména zmiňovány pro blízkost služeb a nemocnice, dostupnost MHD, zeleň a klidné prostředí. Kolín VI (Štítarské předměstí) bylo okomentováno respondenty jako klidné, čisté předměstí ležící na okraji města s rodinnými domy, dostupností služeb i MHD.

Respondenti ženského pohlaví označili více méně celé Pražské a Kouřimské předměstí za oblast s dobrou adresou k bydlení a také část U Jána. U všech třech uvedených oblastí lze nalézt lokality, na kterých se min. 6,1 % žen shodlo.

Při bližším zkoumání se jedná o část širšího okolí lokality U Vodárny jak s novějšími bytovými domy, tak s těmi staršími zachovalejšími či domy rodinnými. Mezi nejčastější pozitivní argumenty patřilo to, že se jedná o poklidnou, udržovanou lokalitu se spoustou zeleně, dostupností občanské vybavenosti a MHD. Důvody vysvětlující označení lokalit Kouřimského předměstí a části U Jána byly obdobné jako ty u předměstí Pražského.

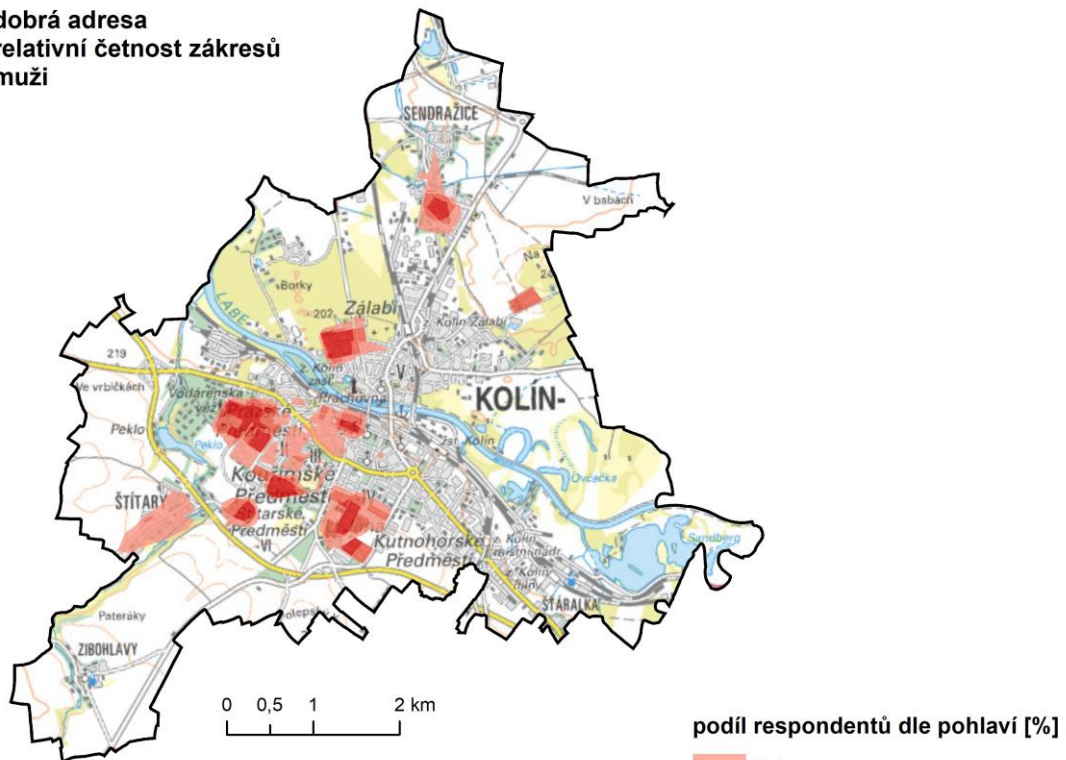
Následující mapové pole (obr. 18) obsahuje mapy s totožným zaměřením s tím rozdílem, že se jedná o váženou relativní četností zákresů. U mužů se zachovala většina

lokalit i po aplikaci „vážení“ a zbylé se zařadily pouze do nižšího intervalu (např. Sendražice či Kolín VI). U dotazovaných ženského pohlaví zůstala pouze jedna preferovaná lokalita označovaná jako dobrá k bydlení a to část města Kolín II.

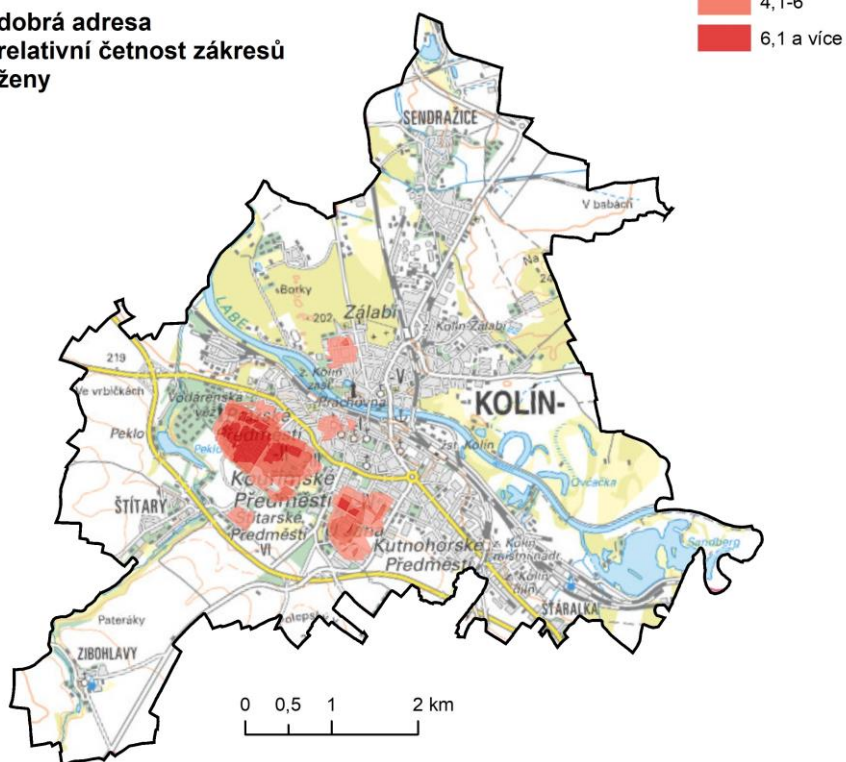
Obr. 19 vyjadřuje rozdíl ve vnímání preferovaných a nepreferovaných lokalit (lokalit dobré a špatné adresy) v závislosti na pohlaví respondenta. Vyznačené jsou pouze ty lokality, které považovaly buď pouze ženy za dobré k bydlení, nebo naopak jen muži. Překrývající se oblasti mající v oblibě obě pohlaví opět vymizely. Více jak 4,1 % respondentů ženského pohlaví upřednostňuje k životu část města Kolín II (blízkost k službám). U mužů roztroušenost lokalit zůstala stejná (preferance míst v částech Kolín II-VI). Takže obě pohlaví současně považují část města Kolín II za dobrou s tím rozdílem, že muži vyznačovali častěji tu část s rodinnými domy než ženy, které daly přednost domům bytovým.

Také za zmínku stojí to, že při vyhodnocování lokalit na základě pohlaví si šlo všimnout, že muži vyznačili o 20 % více zákresů (polygonů) než ženy.

**dobrá adresa
relativní četnost zákrasů
muži**

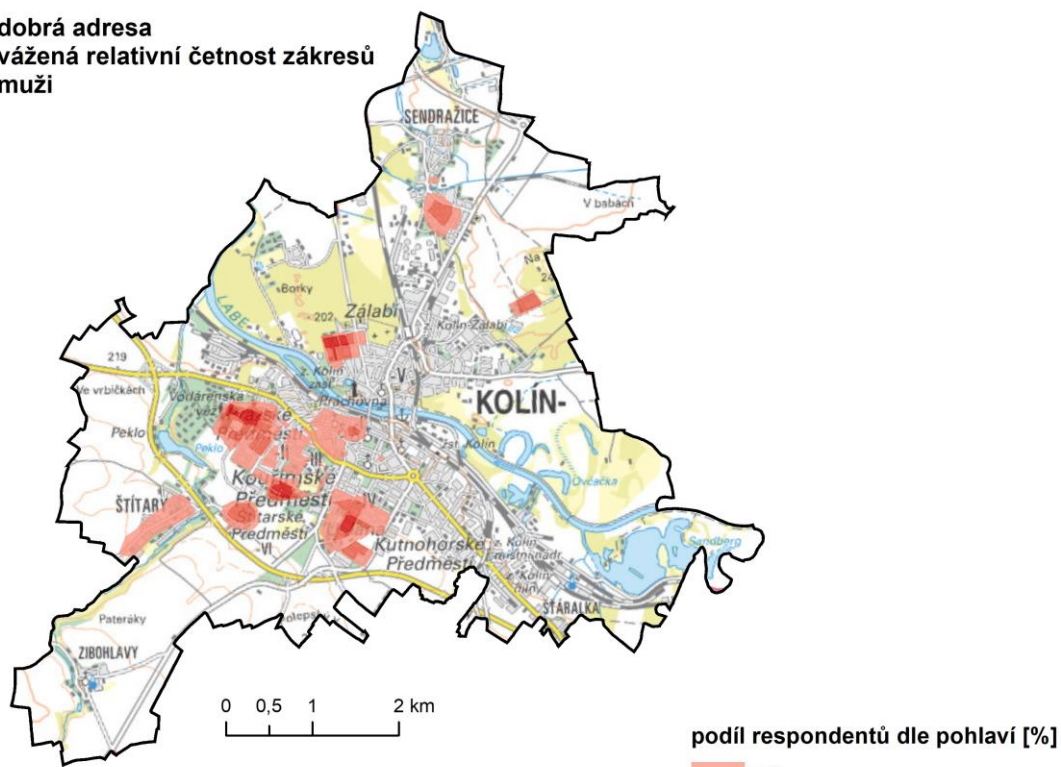
**dobrá adresa
relativní četnost zákrasů
ženy**

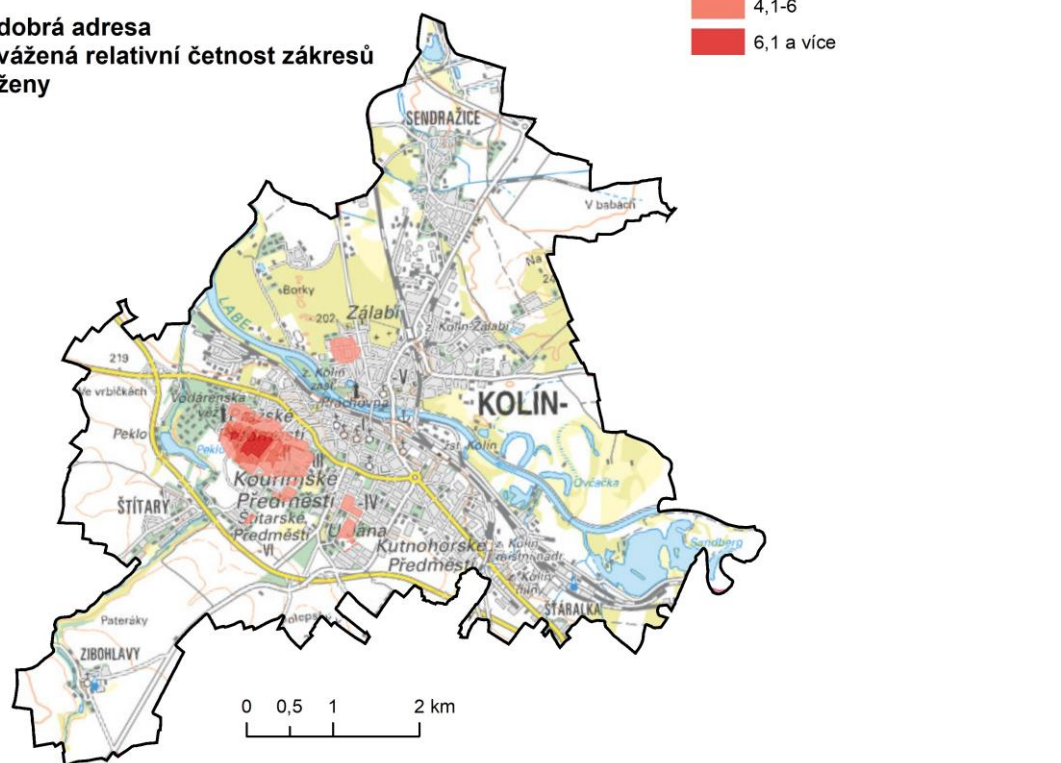
Obr. 17: Podíl odpovědí respondentů dle pohlaví se zaměřením na lokality dobré adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

**dobrá adresa
vážená relativní četnost zákresů
muži**

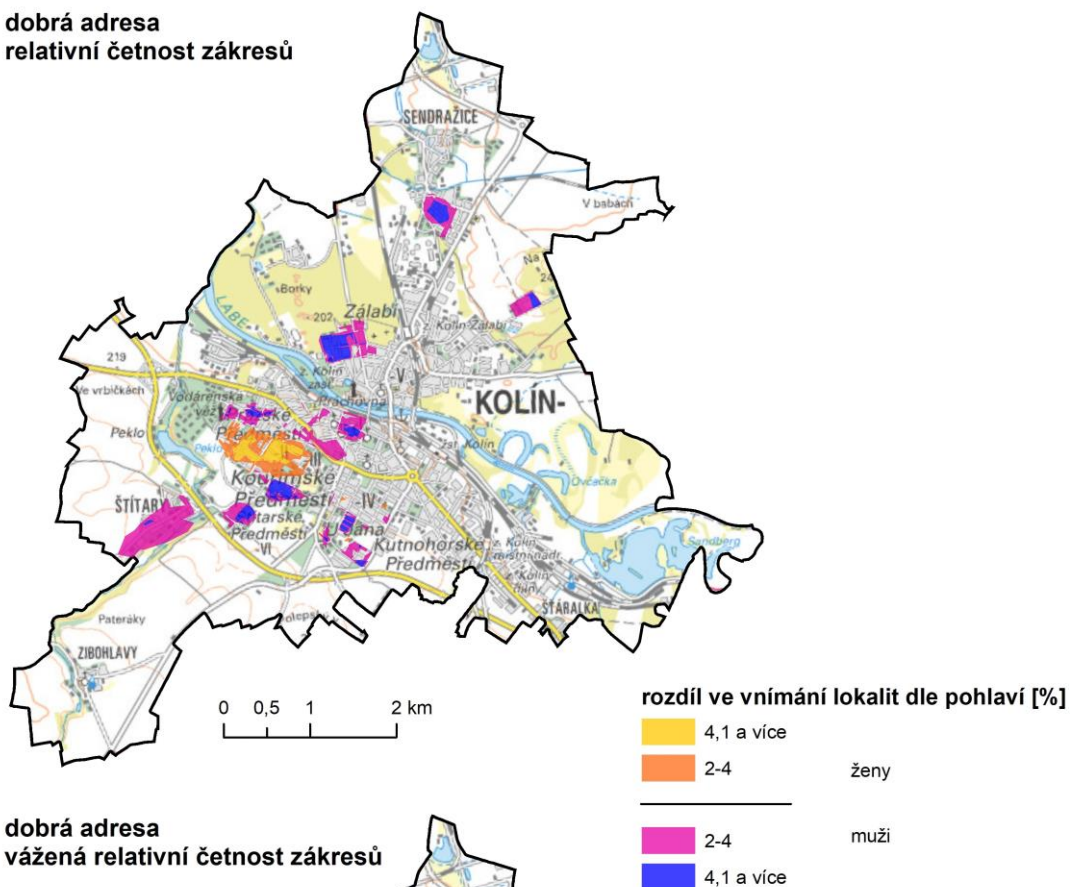
**dobrá adresa
vážená relativní četnost zákresů
ženy**

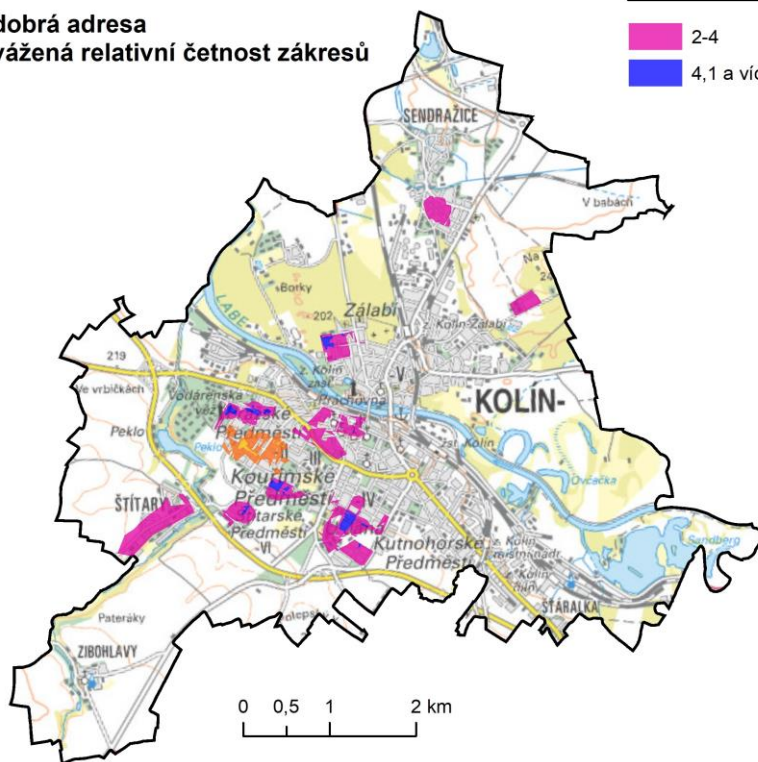
Obr. 18: Podíl odpovědí respondentů dle pohlaví se zaměřením na lokality dobré adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

**dobrá adresa
relativní četnost zákresů**

**dobrá adresa
vážená relativní četnost zákresů**

Obr. 19: Rozdíl ve vnímání lokalit dle pohlaví respondentů se zaměřením na lokality dobré adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

6.3.3 Dobrá adresa podle věkových skupin

Následující kapitola je věnována dobré adrese na základě šesti věkových kategorií respondentů. Na první pohled při zkoumání všech šesti obrázků (viz níže) lze říci, že se zde najdou rozdíly, ale také stejné či podobné preference, které se zejména vyskytují u věkově bližších skupin (např. 15-24 let a 25-34 let). Také si lze všimnout, že mladší věkové kategorie měly tendenci vykreslovat polygony o větších plochách, než tomu bylo např. u respondentů 65 let a více, kteří vyznačovali na mapě spíše konkrétnější místa.

Nejmladší zkoumaná věková skupina 15-24 let preferovala při shodě názorů respondentů 6,1 % a více výrazně části Kolín II, Kolín III, Kolín IV, Kolín V a okrajové části města jako např. bývalou samostatnou obec Štítary.

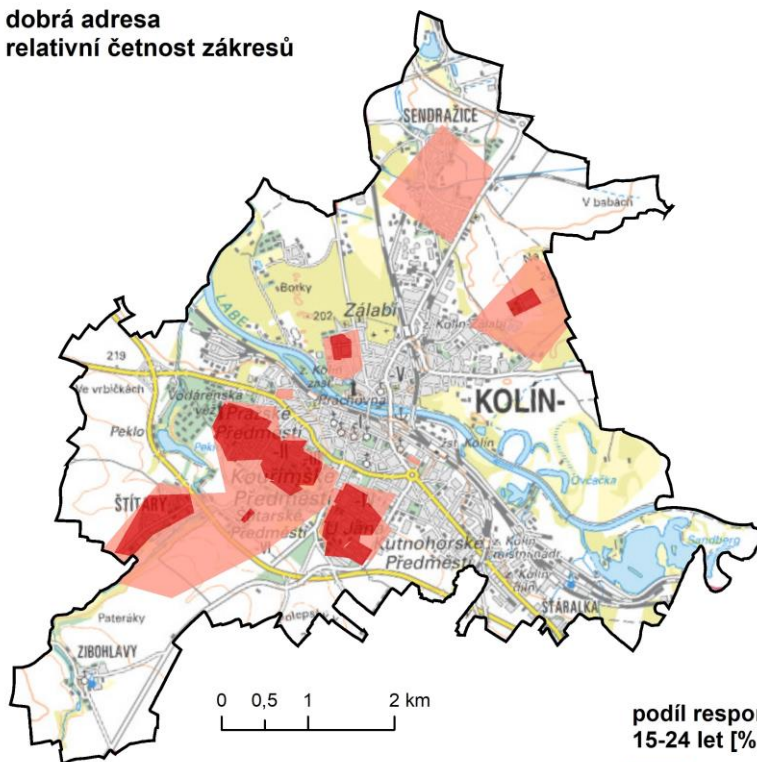
U první uvedené části se jedná prakticky o celé území Pražského předměstí s všeobecnými pozitivními názory jako příjemné, klidné prostředí s různými druhy zástavby, dostupnými službami a MHD. U části Kolín III (popř. na pomezí mezi částmi Kolín II a III) převládalo hodnocení charakterizující toto místo jako klidné se zelení, s výskytem rodinných domů a blízkostí do centra města a nemocnice. Na Kolín IV (U Jána) dle mladých lidí převládal názor „klidná část města se zelení s dostupností služeb a MHD“. Mezi nejčastější argumenty pro Štítary dle respondentů patřilo hlavně to, že se jedná o klidnou oblast s novostavbami a pro Zálabí především blízkost do centra a zároveň i k přírodě.

Jak lze vidět na spodní mapě, kde se vyskytuje lokalizace na základě vážené relativní četnosti zákresů, tak zůstala výrazná lokalita U Vodárny (a její okolí) s novějšími bytovými domy a malá část území U Jána.

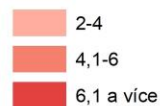
Věková kategorie 25-34 let nejvýrazněji označovala lokality s dobrou adresou k bydlení v části města Kolín II neboli Pražské předměstí a Kolín IV (U Jána). Mezi nejčastější názory týkající se Pražského předměstí patřilo, že se jedná o klidnou oblast se zelení, s dostupnou občanskou vybaveností a dobrou obsluhností MHD. Druhou preferovanou lokalitou byla část Kolín IV (U Jána) s argumenty, že se jedná o klidné území s dobrou obsluhností.

Při porovnání zákresů jak na základě relativní četnosti, tak vážené relativní četnosti, lze vidět, že obě preferované části (Kolín II i Kolín IV) si zachovaly obdobnou oblíbenost i po použití hodnotících vah (max. s plošným rozdílem respektive úbytkem).

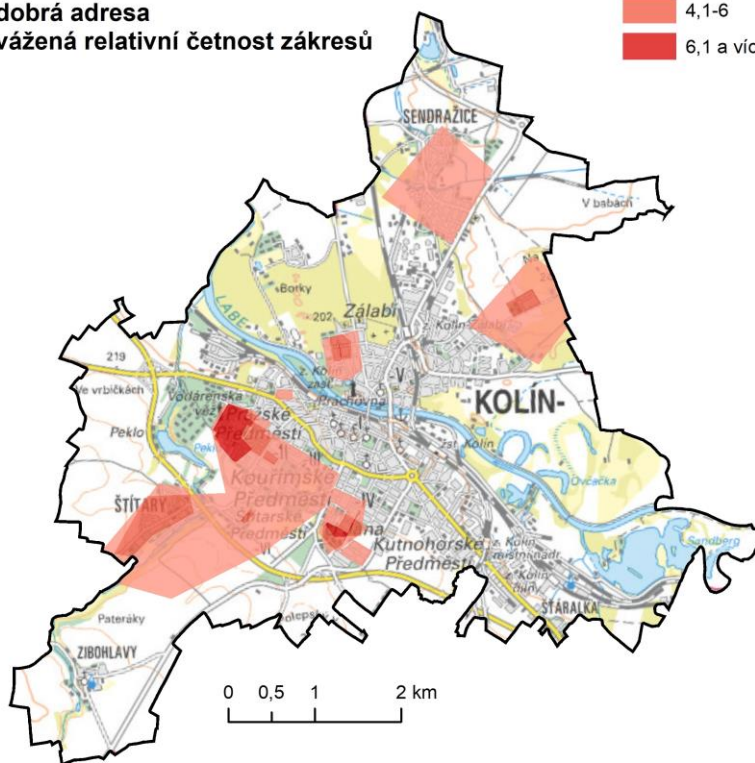
**dobrá adresa
relativní četnost zákresů**

**podíl respondentů dle věkové kategorie
15-24 let [%]**

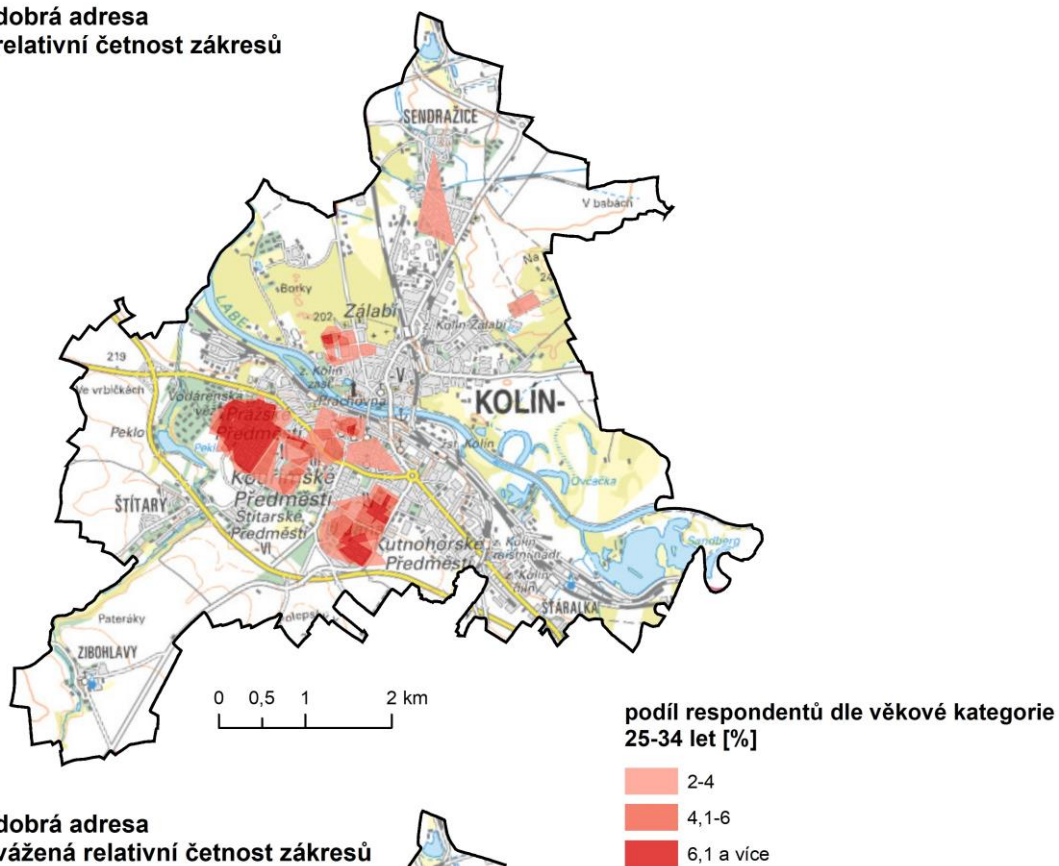
**dobrá adresa
vážená relativní četnost zákresů**

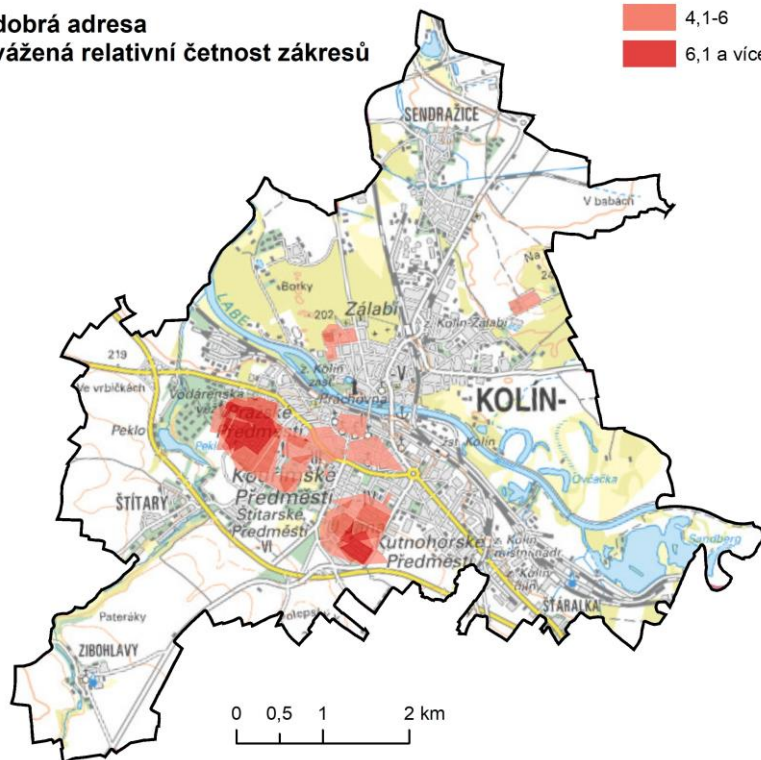
Obr. 20: Podíl odpovědí respondentů dle věkové kategorie 15-24 let se zaměřením na lokality dobré adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

**dobrá adresa
relativní četnost zákresů**

**dobrá adresa
vážená relativní četnost zákresů**

Obr. 21: Podíl odpovědí respondentů dle věkové kategorie 25-34 let se zaměřením na lokality dobré adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

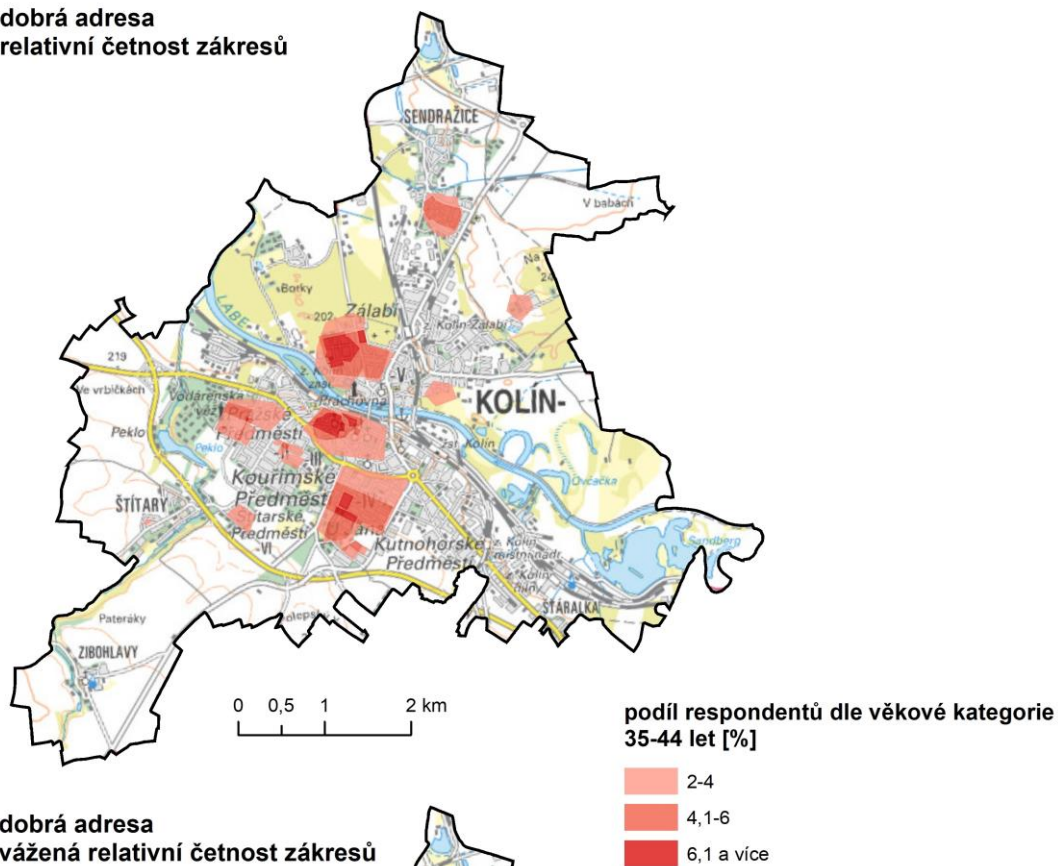
Věková skupina 35-44 let při preferenci lokalit dobré adresy a shodě názorů 6,1 % a více respondentů této skupiny označila za dobré místo k bydlení Kolín V (Zálabí), Kolín I a jeho okolí a Kolín IV (U Jána). Nejčastější argumenty pro pozitivní označení části Zálabí byly tzv. klidná a bezpečná oblast s rodinnými domy a přírodou poblíž. Centrum města (Kolín I) si vysloužilo hodnocení typu, že se jedná o část města s velkým množstvím služeb, malebnou historickou podobou a dominantami kolem a docházkovou blízkostí k nádraží. Lokalita U Jána byla charakterizovaná bohatou zelení, klidem, čistotou, dostupným MHD a možností procházek v okolí. Z hlediska vážené relativní četnosti zákresů lze vidět, že dominantní lokality zůstaly více méně nezměněné a tudíž se u nich potvrdila silná oblíbenost i po použití metody „vážení“.

Více než 6,1 % respondentů ve věku 45-54 let označilo Sendražice, část Kolín V (Zálabí), místa nacházející se na Pražském předměstí a Štítarské předměstí za dobrá místa k bydlení. Sendražice i Štítarské předměstí byly popisovány jako klidné lokality s rodinnými domy mající vesnický charakter s vyhovujícími prostory k parkování a dobrou dostupností služeb a MHD. Zálabí se stalo pro tuto věkovou kategorii oblíbené místo pro svoje klidné prostředí, blízko se nacházející přírodu, celkovou vzdálenost od rušného centra města a nízkou hustotu dopravy. Místa na Pražském předměstí byla charakterizovaná na základě preference starších rodinných domů, relativní blízkosti do centra města, dostupnosti služeb v okolí a udržované přírody. Zde si lze všimnout, že starší lidé preferují lokality nacházející se spíše dále od rušného centra města. Zákresy podléhající vážené relativní četnosti zůstaly prakticky nezměněné v porovnání s relativní četností.

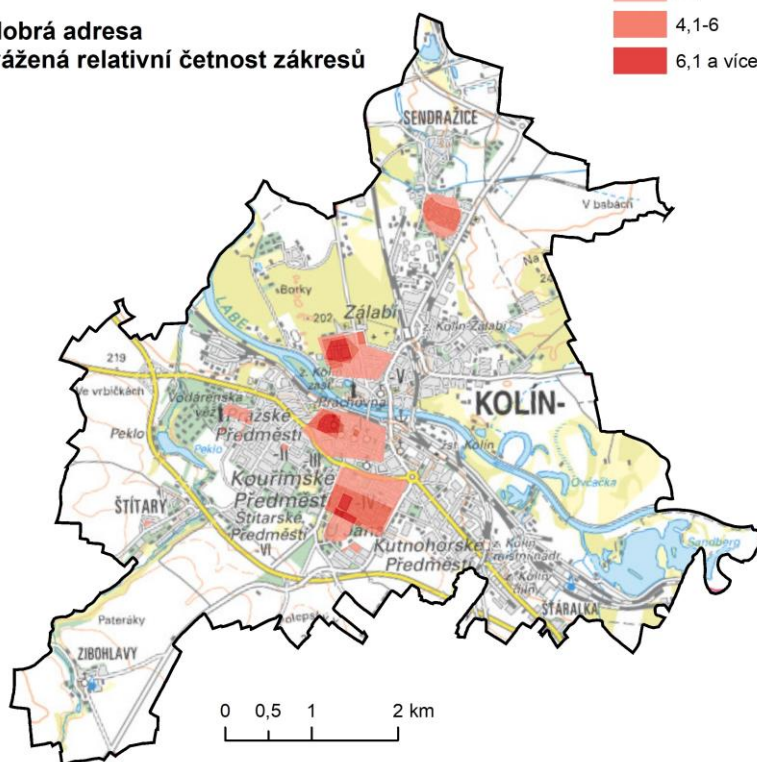
Více jak 6,1 % dotazovaných patřící do věkové skupiny 55-64 let nejvíce preferovali lokality části města Kolín II-V. Vyznačené části v lokalitě Kolín V byly preferované pro výskyt rodinných domů, čistotu, přírodu a celkově klid v okolí. Zbylé uvedené lokality především na základě dostatečné občanské vybavenosti v okolí (často zmiňována nemocnice) a dostupnému MHD.

Respondenti ve věku 65 let a více nejčastěji zakreslovali místa nacházející se na okrajích částí města (Kolín II-IV a VI), a zároveň v blízkosti obchodních domů a areálu nemocnice, ležících mezi Kouřimským a Štítarským předměstím. Mezi jejich argumenty, proč jsou tato místa nejvhodnější k bydlení, nejčastěji patřila již uvedená blízkost nemocnice a služeb (zde konkrétněji obchodní dům Kaufland a Penny Market). Dále také výskyt zeleně, dětských hřišť a dostupnost MHD.

**dobrá adresa
relativní četnost zákresů**

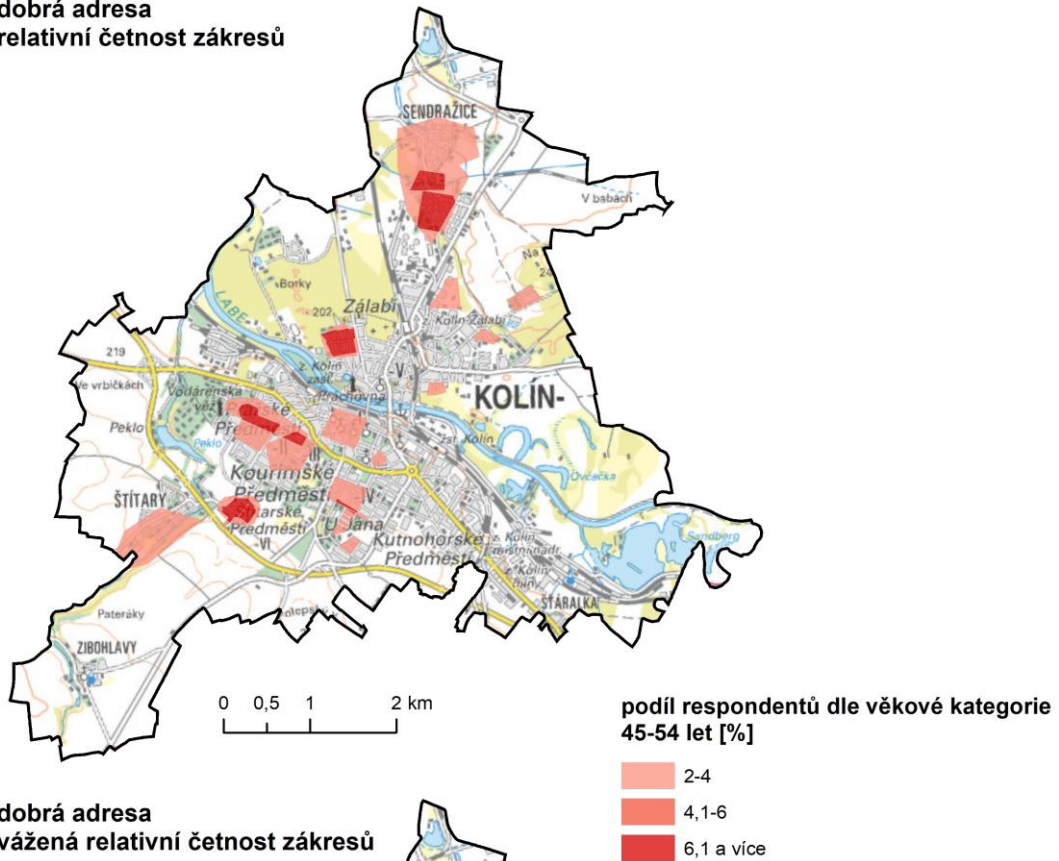
**dobrá adresa
vážená relativní četnost zákresů**

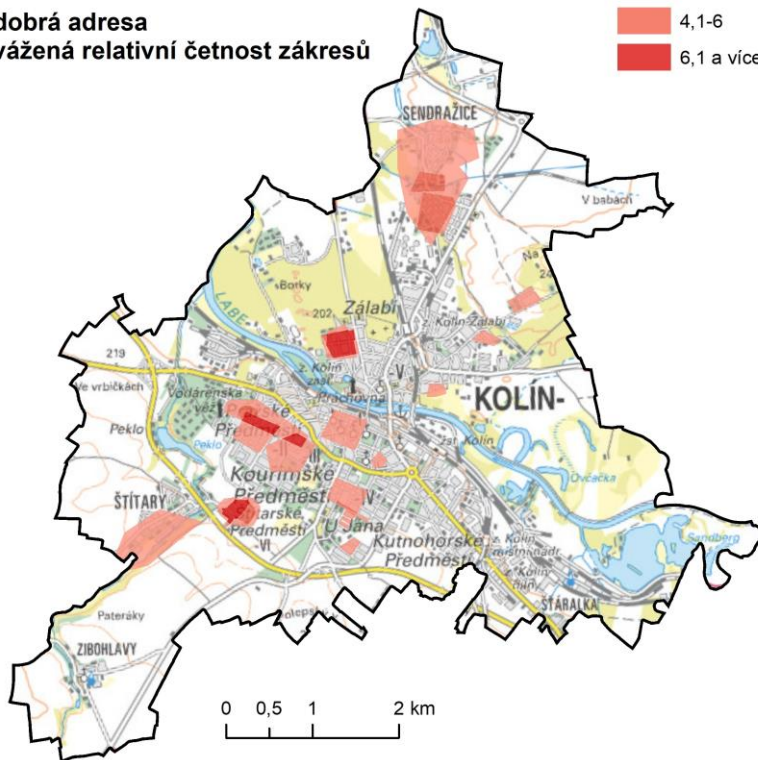
Obr. 22: Podíl odpovědí respondentů dle věkové kategorie 35-44 let se zaměřením na lokality dobré adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

**dobrá adresa
relativní četnost zázresů**

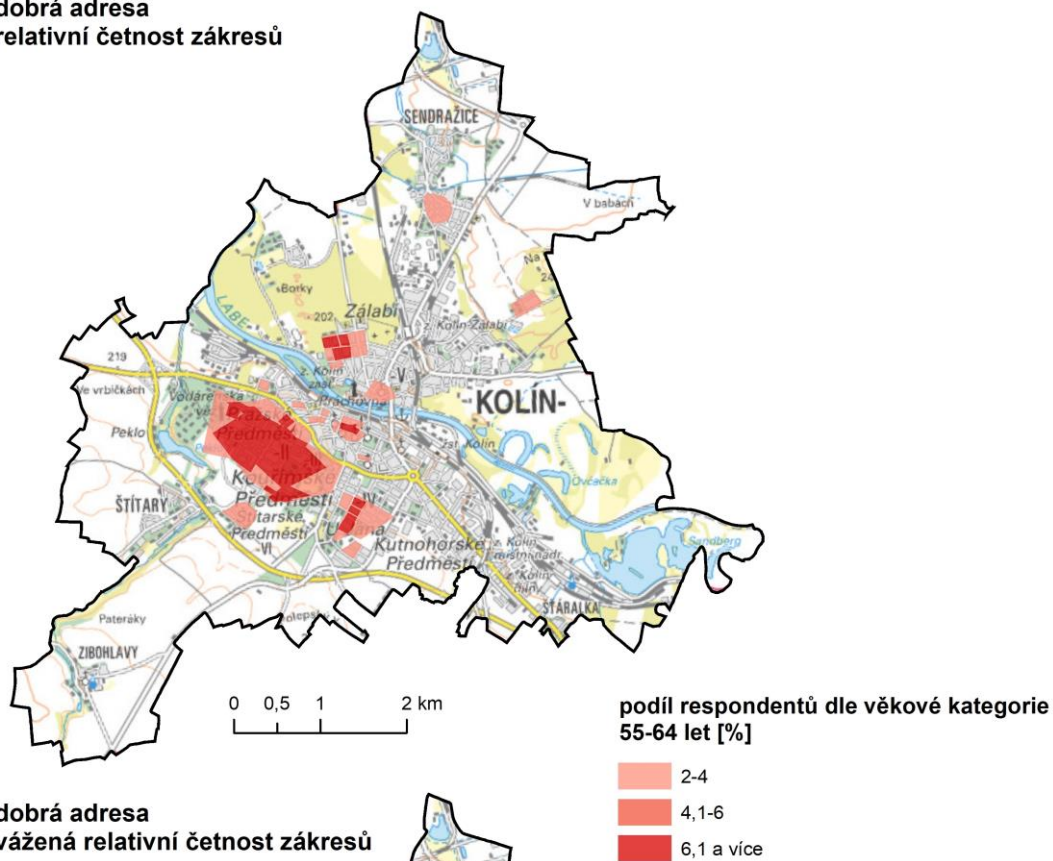
**dobrá adresa
vážená relativní četnost zázresů**

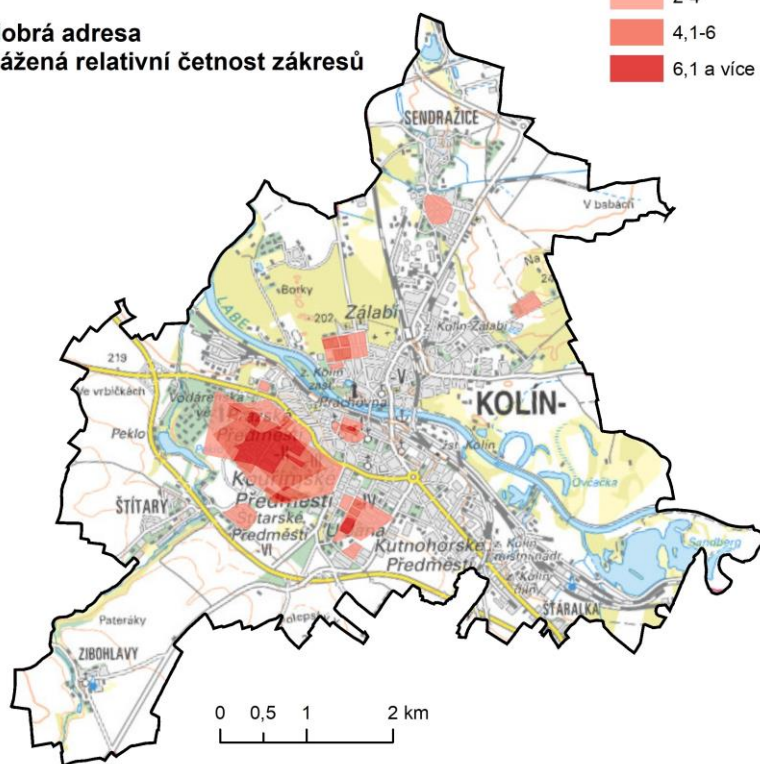
Obr. 23: Podíl odpovědí respondentů dle věkové kategorie 45-54 let se zaměřením na lokality dobré adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

**dobrá adresa
relativní četnost zákresů**

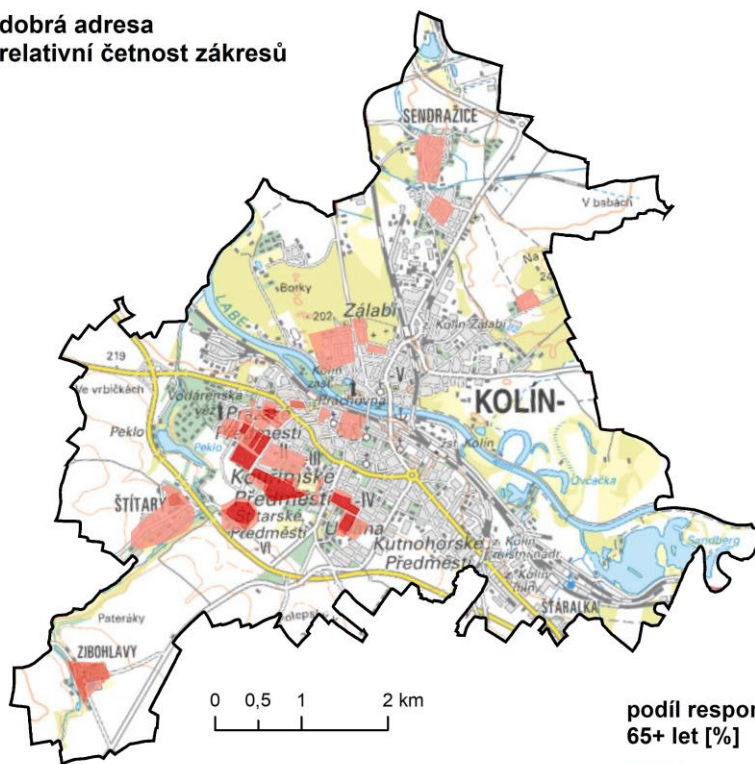
**dobrá adresa
vážená relativní četnost zákresů**

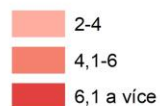
Obr. 24: Podíl odpovědí respondentů dle věkové kategorie 55-64 let se zaměřením na lokality dobré adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

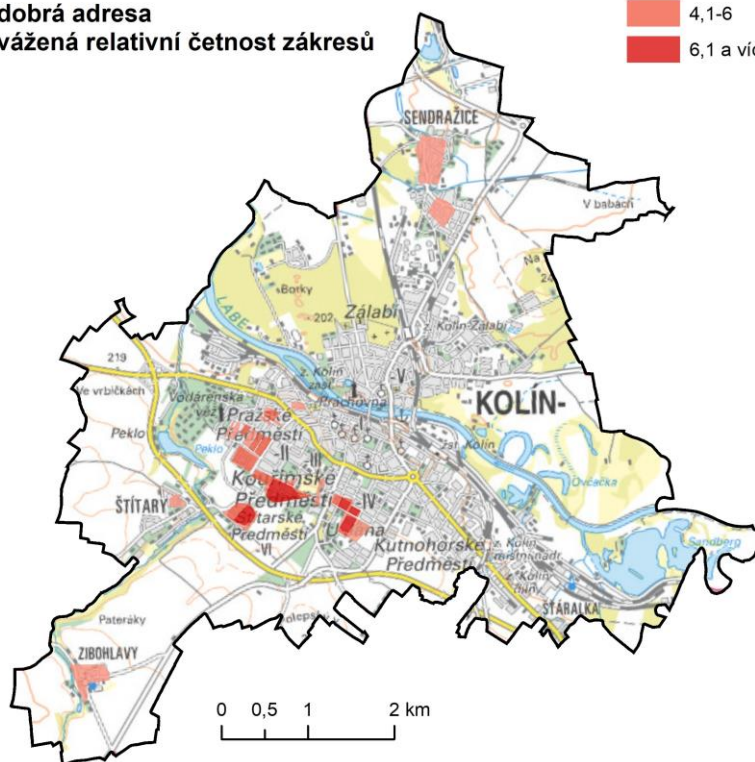
**dobrá adresa
relativní četnost zákresů**

**podíl respondentů dle věkové kategorie
65+ let [%]**

**dobrá adresa
vážená relativní četnost zákresů**

Obr. 25: Podíl odpovědí respondentů dle věkové kategorie 65+ let se zaměřením na lokality dobré adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

6.3.4 Dobrá adresa podle bydliště

Následující dvě mapová pole (obr. 26 a obr. 27) představují komparaci názorů na lokality dobré adresy k bydlení podle toho, zda se jednalo o respondenty žijící v okrajových částech města nebo v centrální části. Mezi „okrajové části vesnického rázu“ byly přiřazeny dříve samostatné obce či osady Sendražice, Štáralka, Štítary, Zibohlavy, dále část Kolín VI (Štítarské předměstí), Kolín V (Zálabí) a skupina dotazovaných odpovídající, že žijí „mimo město“. Mezi „centrální části městského rázu“ byly zařazeny části města Kolín I-IV.

Jediná část Kolín V by mohla býti brána tak, že je to částečně okrajová a zároveň i městská lokalita. Pro účely této práce byla z několika důvodů přidělena do skupiny okrajových míst. Kupříkladu se jedná o území ležící na druhé straně řeky než je samotné centrum města, dále se zde nachází nezanedbatelné množství rodinných domů a zhruba 2/3 rozlohy tvoří nezastavěné plochy sloužící např. k zemědělským účelům a zejména se jedná o průmyslovou oblast, která do současnosti částečně zachovala svoji původní orientaci.

Na obr. 26 lze vidět porovnání dvou typů lokalit v závislosti na místě bydliště respondentů (viz popis výše). Již na první pohled lze říci, že více jak 6,1 % respondentů žijících v „centrální části městského rázu“ považují části Kolín II-IV za dobré lokality k bydlení, takže lze říci, že místní residenté označovali ve většině případů místo svého bydliště či jeho okolí. Dotazovaní žijící v některé z „okrajových částí“ projevovali svoje názory sice s větší variabilitou, ale také zde lze částečně vysledovat hypotézu, že preferovali lokality svých bydlišť nebo jejich bezprostřední okolí.

Více jak 6,1 % respondentů z okrajových území města označilo Sendražice, Kolín V (Zálabí), části města Kolín II a IV (které jsou komplexně oblíbené téměř všemi) a Kolín VI (Štítarské předměstí) za oblasti dobré k bydlení.

Mezi nejčastější argumenty patřilo to, že se jedná o klidnou okrajovou část vesnické povahy, s možností parkování automobilů, dostupným MHD a službami v blízkém městě (Sendražice). Dále pro část Zálabí byla charakteristika typu, že se jedná o klidnou lokalitu se zelení, možností rekreace podél řeky a blízkostí do centra. Štítarské předměstí bylo svými občany vychvalováno pro svoje klidné čisté prostředí s rodinnými domy, dostupností MHD a blízkými službami v okolí.

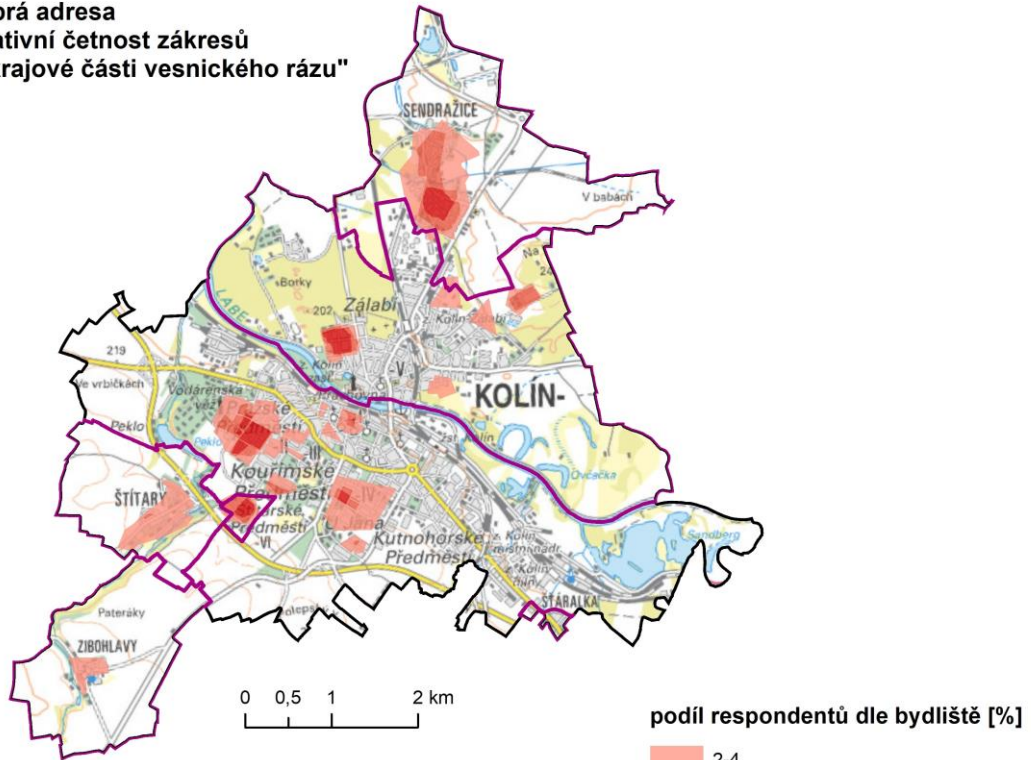
Dotazovaní žijící v jedné z „centrálních městských částí“ nejčastěji preferovali Kolín II (Pražské předměstí), částečně Kolín III (Kouřimské předměstí) a Kolín IV (U Jána). Mezi nejhojnější pozitivní názory patřilo pro všechny tři území to, že se jedná o klidnou lokalitu se zelení, s dostupností MHD, služeb a výskytem novější výstavby bytových domů a starších zachovalejších rodinných domů i bytových domů.

Na obr. 27 se nachází zobrazení stejné tematiky lokalizace míst na základě dvou druhů skupin respondentů dle místa bydliště s tím rozdílem, že hodnocení podléhalo „vážení“.

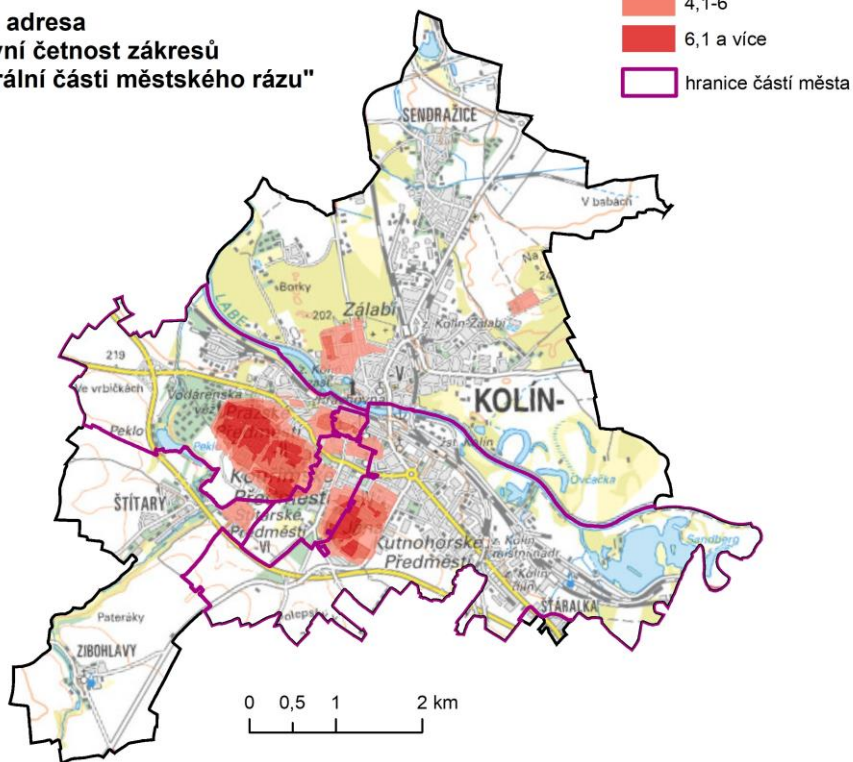
Více jak 6,1 % respondentů žijících v některé z „okrajových částí“ označilo za nejlepší lokalitu k bydlení s jasným zřetelem část Sendražice a Kolín V – Zálabí, v menší míře pak ještě Kolín II a Kolín VI. Dotazovaní bydlící v „centrální městské části“ i po aplikování váženého hodnocení stále preferovali k bydlení Kolín II-IV, ale plošně již v menší míře a ostatní méně často zmiňované lokality vymizely již úplně jako např. téměř celý zákras Zálabí (při porovnání obr. 26 a obr. 27).

Následující část této kapitoly byla věnována výsledkům za jednotlivé nejvíce zmiňované části města k bydlení podle bydliště, které zároveň mají neopomenutelný počet obyvatel a bylo zde tudíž osloveno dle demografické struktury občanů města Kolín určité procento respondentů. Jednalo se o část města Kolín II, Kolín IV a Kolín V.

**dobrá adresa
relativní četnost zákresů
"okrajové části vesnického rázu"**

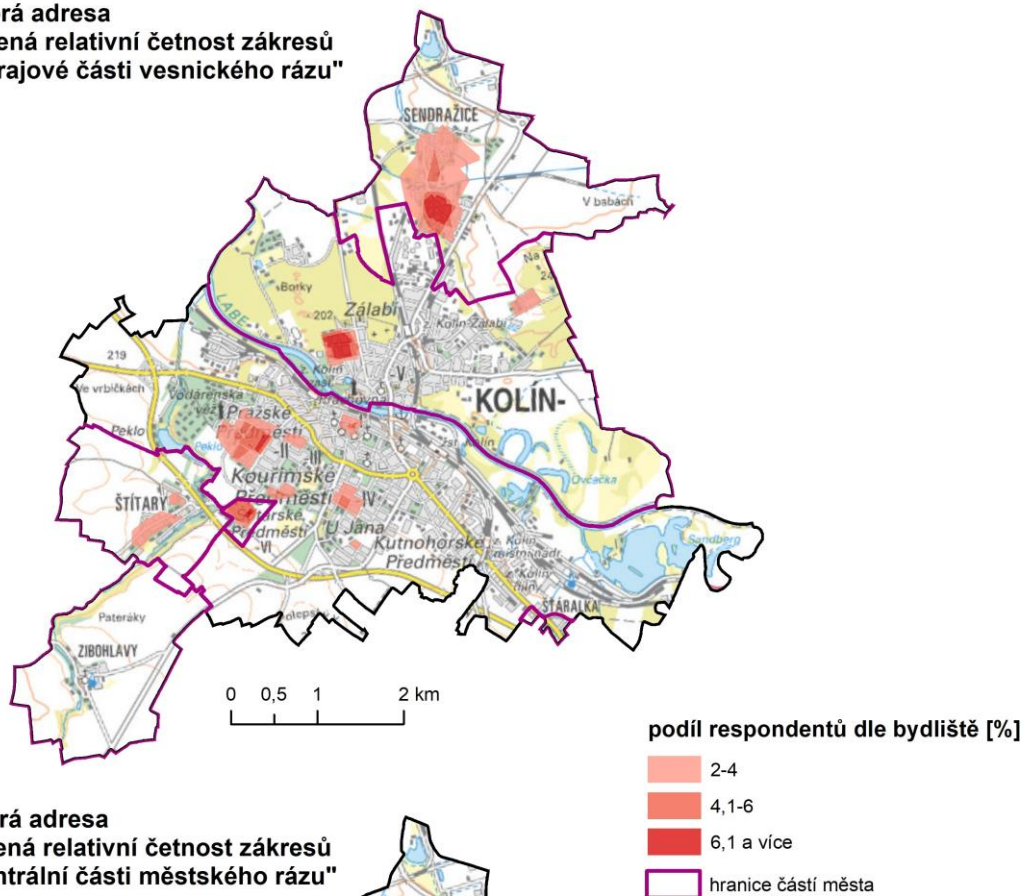
**dobrá adresa
relativní četnost zákresů
"centrální části městského rázu"**

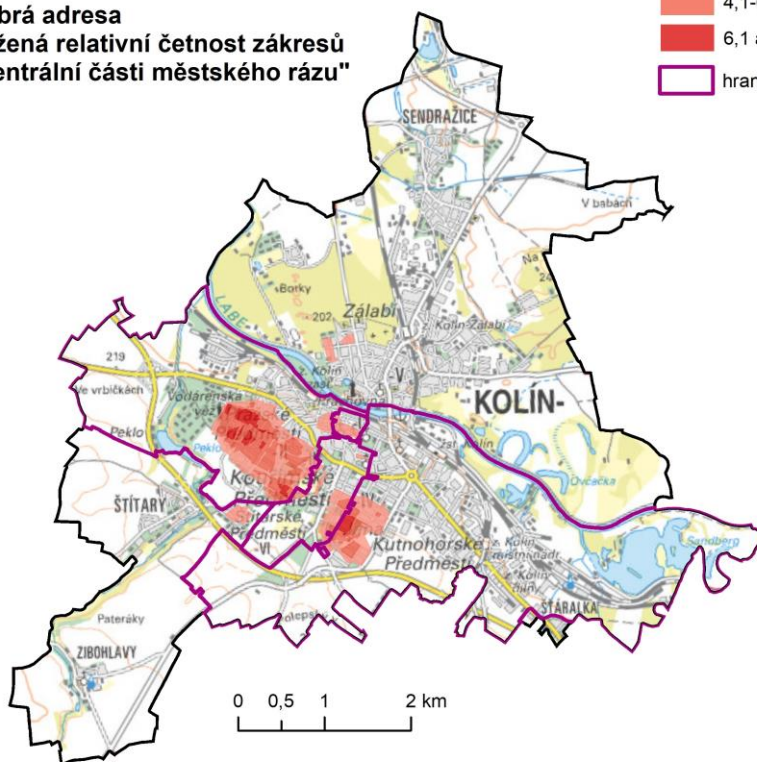
Obr. 26: Podíl odpovědí respondentů dle bydliště se zaměřením na lokality dobré adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

**dobrá adresa
vážená relativní četnost zákresů
"okrajové části vesnického rázu"**

**dobrá adresa
vážená relativní četnost zákresů
"centrální části městského rázu"**

Obr. 27: Podíl odpovědí respondentů dle bydliště se zaměřením na lokality dobré adresy

Zdroj: ČÚŽK, 2019, vlastní zpracování

Více než 6,1 % respondentů s bydlištěm v části Kolín II preferovali za dobrou adresu k bydlení svoje místo bydliště či jeho bezprostřední okolí, např. lokality na pomezí části Kolín II a Kolín III. V menší míře se objevily také lokality v částech Kolín IV-V. Částečně se to samé se dá říci i o části města Kolín IV. I zde dotazovaní občané upřednostňovali ve většině případů za dobrou adresu místo, kde sami žijí nebo jeho nejbližší okolí (zde sousední části Kolín II-III).

Dle vážené relativní četnosti zákresů se více jak 6,1 % respondentů bydlištěm Kolín II shodlo na tom, že v této části se nachází již několikrát uvedené oblasti označované za dobré k bydlení jako např. lokality U Vodárny s novější zástavbou bytových domů či ulice se zachovalými rodinnými domy a vilami rozkládajícími se dle dotazovaných v čistém, klidném prostředí obklopeném přírodou s dostačující občanskou vybaveností.

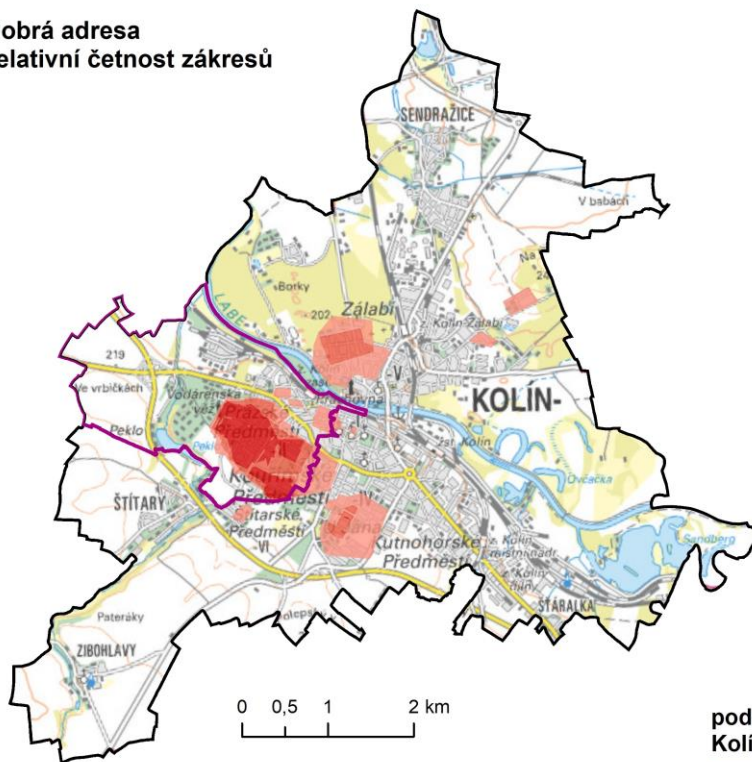
Respondenti s bydlištěm Kolín IV označovali nejen své místo bydliště, ale často také jednu z okolních částí města jako např. Kolín II a III. Více jak 6,1 % respondentů žijících v části Kolín IV označilo lokalitu U Jána jako místo dobré adresy k bydlení. Mezi nejčastěji uváděné názory na oblast patřilo to, že se jedná o lokalitu s udržovaným, klidným prostředím a blízkostí obchodů, školek a škol apod. (viz obr. 29)

Dotazovaní uvádějící za své bydliště Kolín V – Zálabí ho při bližším zkoumání také často preferovali. Nižší oblibě se pak dostalo také např. části Kolín II. Občané bydlící v části Zálabí nejčastěji uváděli, že se jedná o místo s pěknou architekturou, rodinnými domy a všeobecně klidným prostředím obklopeným přírodou.

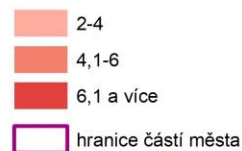
Mimo jiné si lze všimnout, že např. respondenti s bydlištěm Kolín IV častěji vyznačovali do mapy oblasti o větších plochách zahrnující větší území, než tomu bylo např. u dotazovaných s bydlištěm Kolín V.

Komplexně se více méně potvrdila domněnka, že lidé mají tendence vyznačovat za dobré lokality k bydlení místo svého bydliště a jeho okolí, takže se zde potvrdil efekt sousedství. Navíc byly také často označovány za oblíbené právě ty části města spolu sousedící (např. u zkoumání bydliště Kolín II respondenti označovali také okolní část Kolín III, popř. Kolín IV).

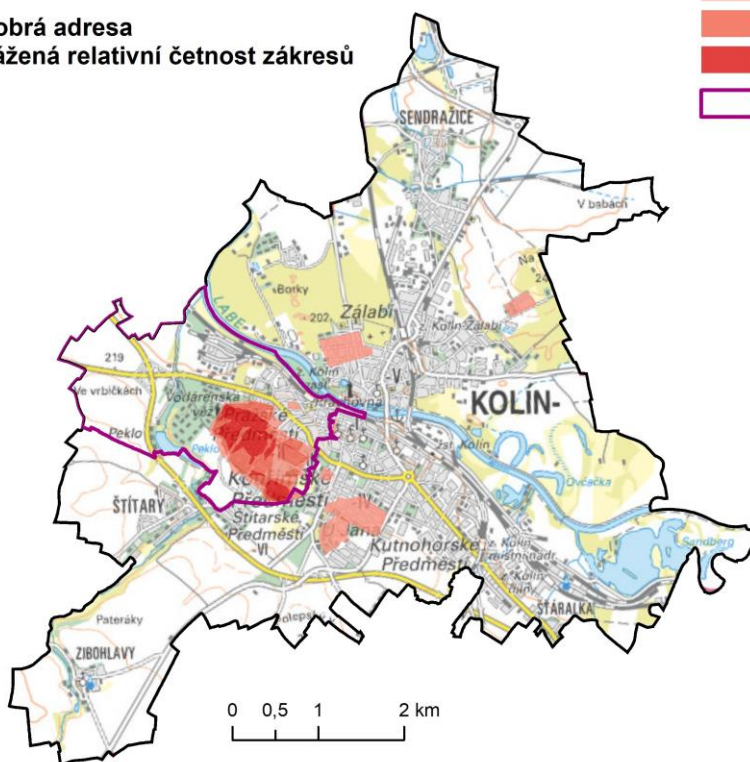
**dobrá adresa
relativní četnost zákresů**

**podíl respondentů dle bydliště
Kolín II [%]**

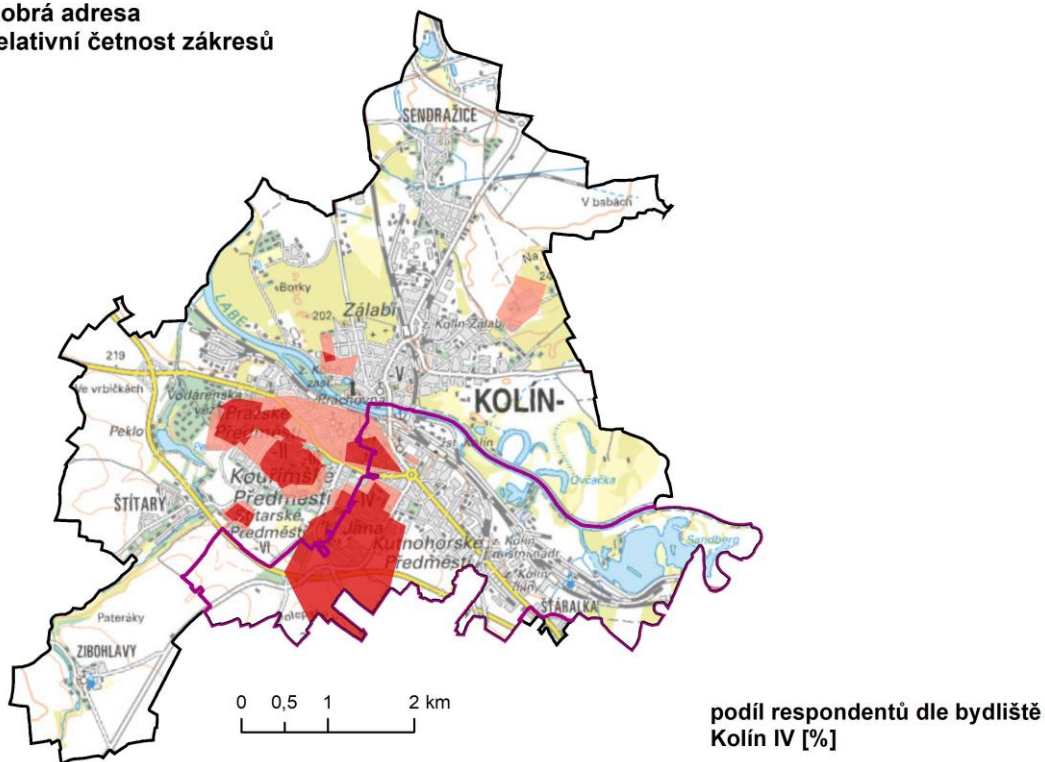
**dobrá adresa
vážená relativní četnost zákresů**

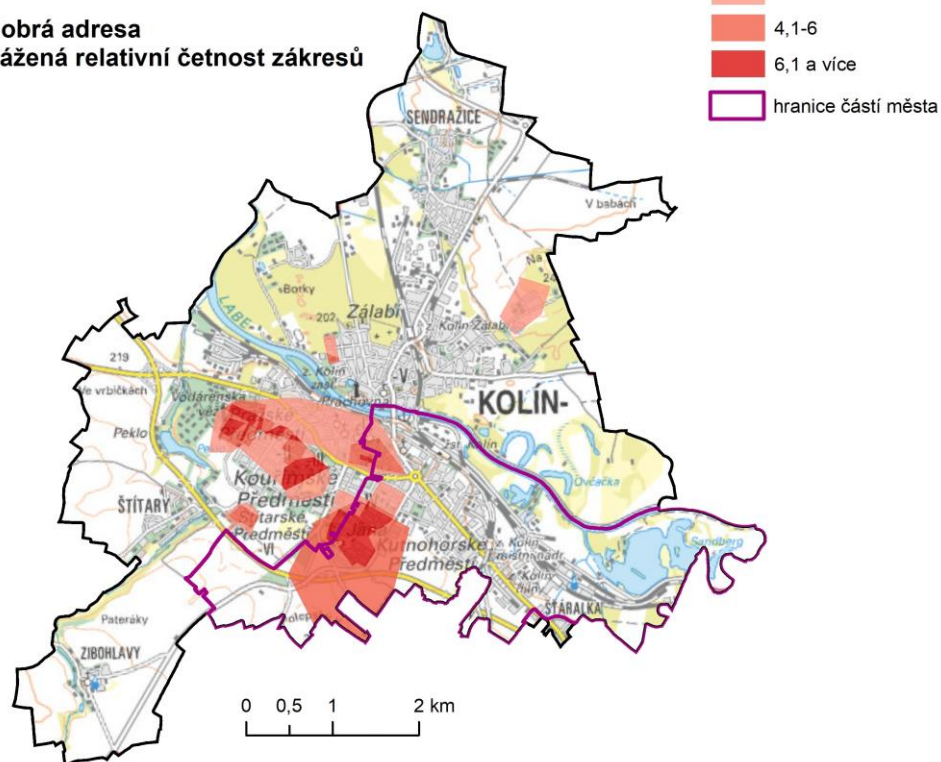
Obr. 28: Podíl odpovědí respondentů dle bydliště v části města Kolín II se zaměřením na lokality dobré adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

**dobrá adresa
relativní četnost zákresů**

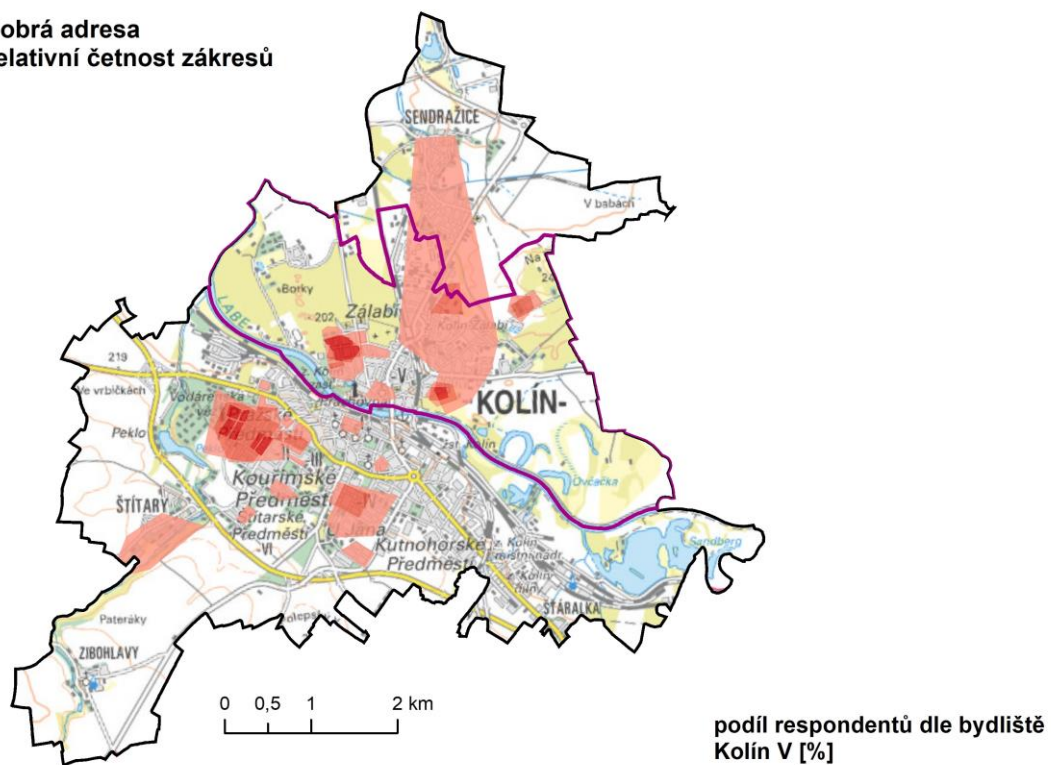
**dobrá adresa
vážená relativní četnost zákresů**

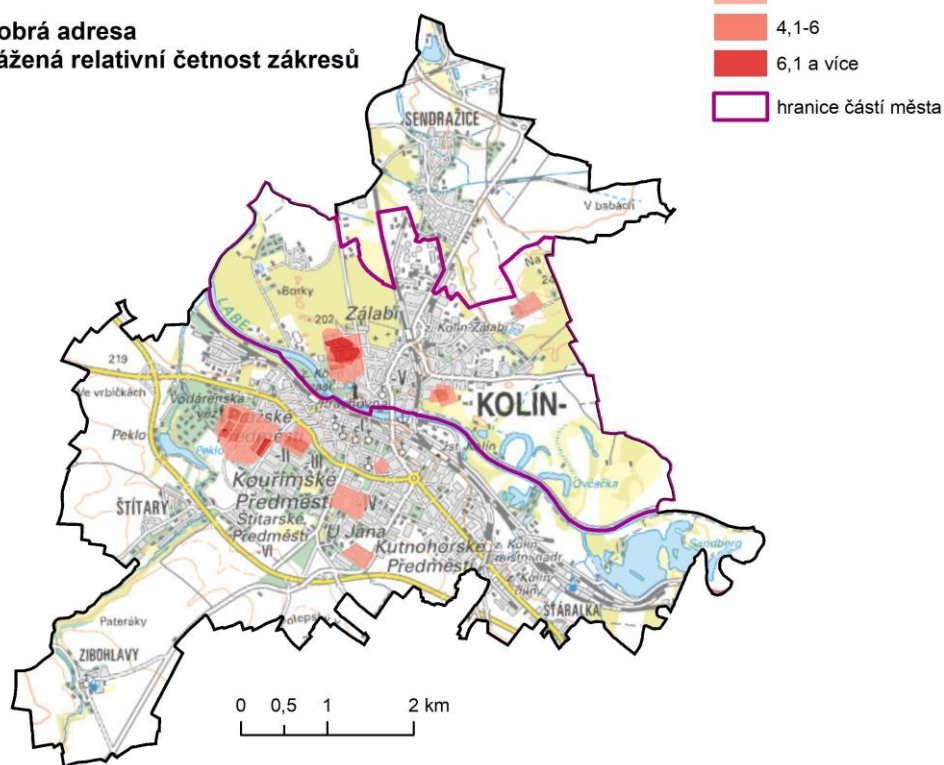
Obr. 29: Podíl odpovědí respondentů dle bydliště v části města Kolín IV se zaměřením na lokality dobré adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

**dobrá adresa
relativní četnost zákresů**

**dobrá adresa
vážená relativní četnost zákresů**

Obr. 30: Podíl odpovědí respondentů dle bydliště v části města Kolín V se zaměřením na lokality dobré adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

6.3.5 Špatná adresa podle pohlaví

Následující podkapitoly diplomové práce se zabývaly zjišťováním špatné adresy k bydlení ve městě Kolín dle pohlaví, věku a nakonec bydliště. Už při komparaci lokalit dobré a špatné adresy (viz kapitola „Dobrá a špatná adresa“) bylo možno dojít k názoru, že se respondentům snáze určovalo místo se špatnou adresou než s tou dobrou. Rozhodně zde byla vidět silnější preference, co je jasně špatné než dobré.

Stejně jako tomu bylo při komparaci pohlaví u dobré adresy, i zde u té špatné bylo možno dojít k závěru, že muži vyznačovali více zákresů (polygonů) v mapě než ženy a to dokonce o 24 % více.

Na obr. 31 a obr. 32 se nachází komparace na základě podílu respondentů dle pohlaví pro špatnou adresu a již na první pohled si lze všimnout, že muži skutečně vyznačili mnohem více polygonů než ženy a to jak u relativní četnosti zákresů i vážené relativní četnosti zákresů. Také byly zákresy dotazovaných mužů větší na plochu, nejen tedy početně.

Více jak 6,1 % respondentů mužského pohlaví určilo části města Kolín I-V za lokality špatné adresy k bydlení. Už na první pohled lze vidět, že velká část lokalit je vyznačena na samotných hlavních dopravních tazích či v jejich okolí a zrovna tyto oblasti vyvolávají mezi lidmi řadu negativních názorů (stížnosti na prašnost, hluk apod.).

Mezi argumenty komentující lokalitu Zálabí dle mužů patřilo to, že se jedná o území s ulicí K Raškovci, kde se nacházejí bytovny s občany romského původu, dále že je tato oblast nebezpečná, neudržovaná či velmi rušná kvůli blízkému dopravnímu tahu. Co se týče samotné centrální části této lokality, tak zde je kritika směřována nejčastěji k hustotě dopravy, ruchu a prachu způsobujícímu znečištění životního prostředí.

Nejvýraznější oblast části Kolín IV byla dotazovanými muži kritizována na základě výskytu ulice Zengrova a okolí ulice Havlíčkova. Zengrova ulice byla popisována jako problémová, neudržovaná a nebezpečná lokalita s bytovnami a obyvateli romské původu. Okolí ulice Havlíčkova pak na základě výskytu hlavních dopravních tahů (velký provoz dopravy), blízkého velkého kruhového objezdu či řady průmyslových objektů a dalších firem způsobujících hluk a znečištění ovzduší. Samotné okolí vlakového a autobusového nádraží získalo velmi podobné komentáře jako

uvedené ulice Zengrova či Havlíčkova. Dle dotazovaných se jedná o rušnou, nevzhlednou a nepříliš bezpečnou lokalitu s výskytem sociálně slabého obyvatelstva.

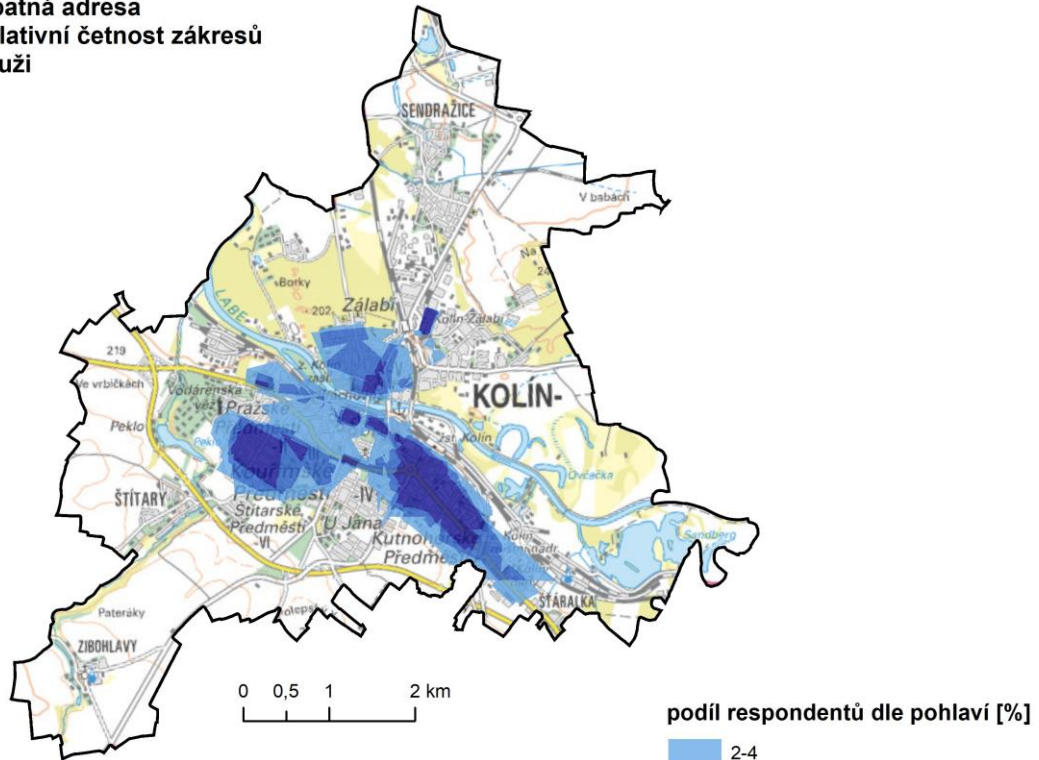
Dále Kolín I, historické centrum města, a jeho okolí bylo označováno jako rušné místo bez možnosti parkování a Kolín II-III na základě výskytu nevzhledných panelových sídlišť bez možnosti parkování a hluku v okolí.

Co se týče respondentů ženského pohlaví, tak lze pozorovat, že v porovnání s muži vyznačovaly méně lokalit, ale i s menším rozptylem po ostatních částech města. Více jak 6,1 % dotazovaných žen označilo oblast okolo ulic Zengrova, Havlíčkova a nádražní zóny (Kolín IV) jako špatné k bydlení. Mezi nejčastější názory na tuto lokalitu je možno zmínit ruch z dopravních tahů a z vlakového nádraží, výskyt ubytoven v Zengrově ulici, Romů a sociálně slabých skupin obyvatel v celé lokalitě, neudržované staré budovy a průmyslové objekty. V menší míře byla také zaznamenána lokalita Zálabí a to ze stejných důvodů, jako tomu bylo u mužů. Názory na lokality označované špatnou adresou se v rámci pohlaví téměř neliší (u části Kolín IV-V).

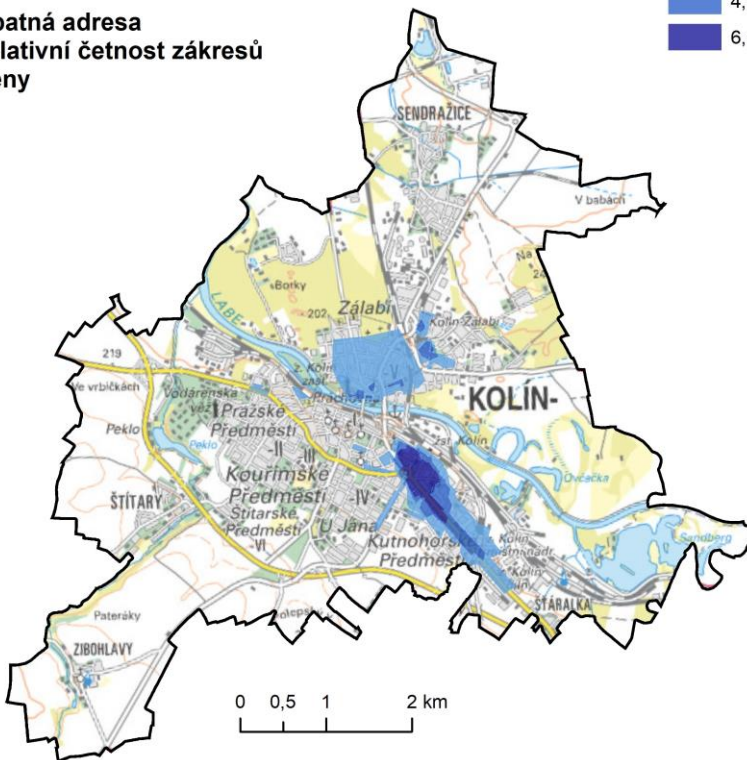
Jelikož ženy vyznačovaly méně polygonů, výsledné lokality vytvořené na základě vážené relativní četnosti zákresů jsou, v porovnání s relativní četností zákresů, skrovnější. Zachovaly se pouze dvě výrazné lokality a to oblast s bytovými domy nedaleko nádraží u hlavního dopravního tahu a Zengrova ulice a její okolí. U výsledků respondentů mužského pohlaví došlo k výraznější změně, která spočívala především ve snížení podílů respondentů u lokalit částí Kolín I-III (změna v zařazení do intervalu), takže se ukázaly oblasti Kolín IV a Kolín V jako ty nejhorší možné k bydlení.

Pro zkoumání špatné adresy k bydlení nebylo možno vytvořit syntézu pohlaví, tak jako tomu bylo u dobré adresy. Bylo to způsobeno jednak velkým rozdílem mezi respondenty mužského a ženského pohlaví v rámci toho, že jedna skupina vyznačovala mnohem více polygonů než druhá, ale také, že se na špatné adrese celkově shodlo více mužů mezi sebou než žen mezi sebou. Obě pohlaví byla zejména zkoumána na stejnou nejčastější shodu 6,1 % a více, ale ve skutečnosti existovaly lokality s max. shodou u ženy s ženami okolo 14 % a u mužů s muži dokonce okolo 40 %, což je neporovnatelné a při tvoření syntézy a zjišťování špatných lokalit preferovaných jedním či druhým pohlavím zcela nemožné a bez nějaké vypovídající hodnoty. Pro zajímavost lze ještě dodat, že muži mající mezi sebou až 40 % shodu nejčastěji označovali lokalitu Kolín IV (ulice Zengrova, Havlíčkova, nádražní zóna), tudíž oproti ženám měli jasnější názor, kde určitě žít nechtějí.

špatná adresa
relativní četnost zázresů
muži

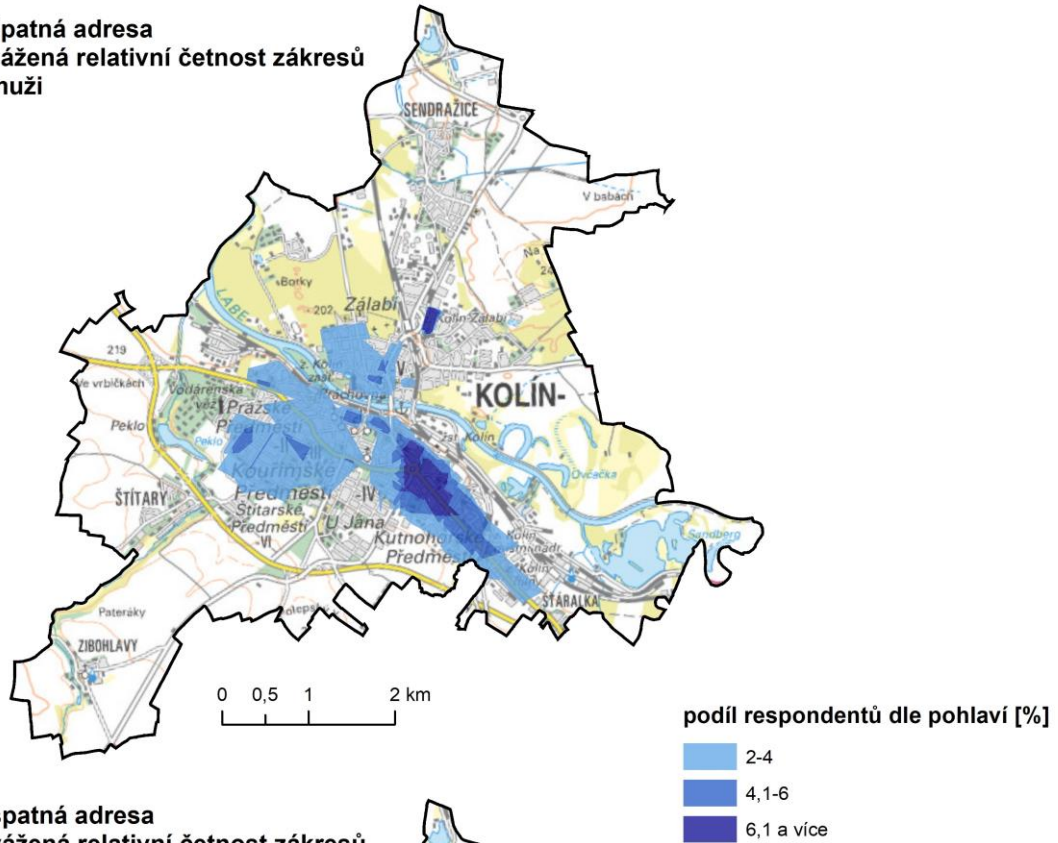
špatná adresa
relativní četnost zázresů
ženy

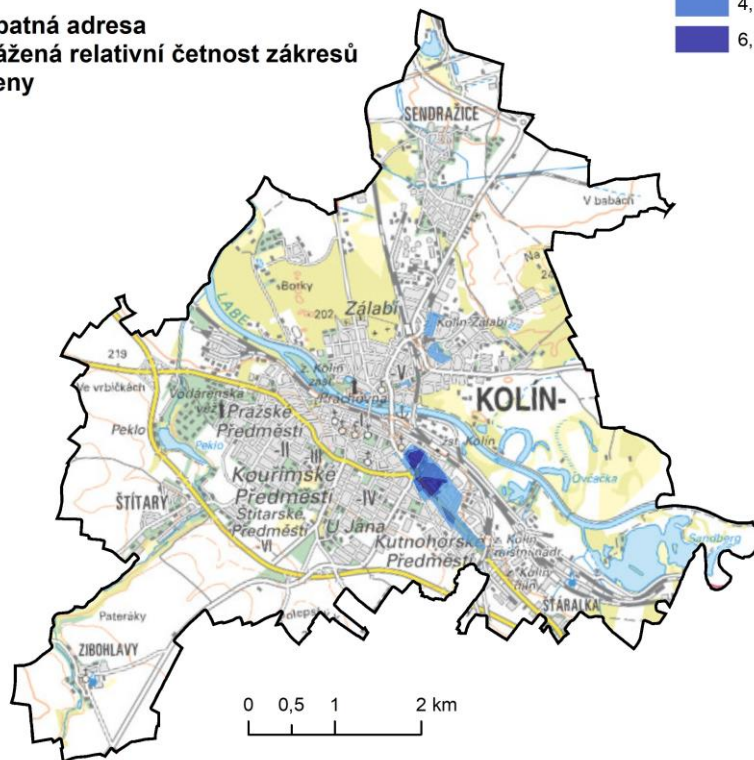
Obr. 31: Podíl odpovědí respondentů dle pohlaví se zaměřením na lokality špatné adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

špatná adresa
vážená relativní četnost zákresů
muži

špatná adresa
vážená relativní četnost zákresů
ženy

Obr. 32: Podíl odpovědí respondentů dle pohlaví se zaměřením na lokality špatné adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

6.3.6 Špatná adresa podle věkových skupin

V porovnání s výsledky zákresů dobré adresy dle věkových skupin respondentů lze vidět, že polygony lokalit špatné adresy k bydlení byly ve většině případu plošně většího a souvislejšího rozsahu než tomu bylo u lokalit opačné preference. Taktéž lze postřehnout, stejně jako u lokalit dobré adresy podle věku, že mladší věkové kategorie měly sklon vykreslovat zákresy o větších plochách, než tomu bylo např. u dotazovaných ve věku 65 let a více, kteří vyznačovali na mapě spíše konkrétnější místa.

Jak lze vidět na obr. 33, tak nejmladší věková kategorie na základě kritéria relativní četnosti zákresů vyznačila prakticky celé město, avšak nejvýraznější lokality (podíl respondentů 6,1 % a více) jsou v rámci komparace s ostatními věkovými skupinami více méně totožné a to samé platí i při porovnávání relativní četnosti zákresů s její váženou variantou. Dle dotazových patřících do této skupiny věkové kategorie patří lokality v částech města Kolín II, IV a V k těm úplně nejhorším k bydlení. Místo nacházející se v části Kolín II bylo kritizováno na základě výskytu nepořádku, cizinců, blízkosti hlavního dopravního tahu na Prahu a lokace bytových domů v bývalém areálu kasáren. Lokality nacházející se již v několikrát uvedené části města Kolín IV byly kritizovány především kvůli existenci sociálně slabších skupin v okolí ulice Zengrova, dále byla zmiňována ulice Havlíčkova, která je jednou z vytíženějších dopravních tepen (ruch a znečištění životního prostředí z dopravy) nebo celá oblast blízka vlakovému nádraží kvůli hluku způsobenému železniční dopravou. Co se týče lokalit rozkládajících se na území Zálabí, tak zde se jednalo především o centrální část (kritika znečištění dopravou a výskytu obyvatel romského původu) a část v ulici K Raškovci (ubytovny, Romové, celková zanedbanost okolí).

Respondenti věkové skupiny 25-34 let měli obdobný názor na lokalizaci lokalit nevhodných k bydlení jako nejmladší věková kategorie dotazovaných. I oni vyznačili místa v částech města Kolín II, IV a V. U první uvedené části se jednalo o negativní argumenty směřované ke kritice výskytu panelových sídlišť, problematice parkování osobních automobilů a celkové nevhodnosti prostředí. Pro části Kolín IV-V byly argumenty prakticky stejné povahy jako u předešlé věkové skupiny respondentů. Navíc se zde akorát objevil komentář poukazující na výskyt průmyslových objektů (Kolín IV i V). Také lze vidět, že tato jediná věková skupina nevyznačila samostatně lokalitu ulice K Raškovci (Kolín V) oproti všem ostatním. Co se týče varianty podléhající kritériu

vážené relativní četnosti zákresů, tak se nejvýrazněji zachovaly pouze lokality v části města Kolín IV.

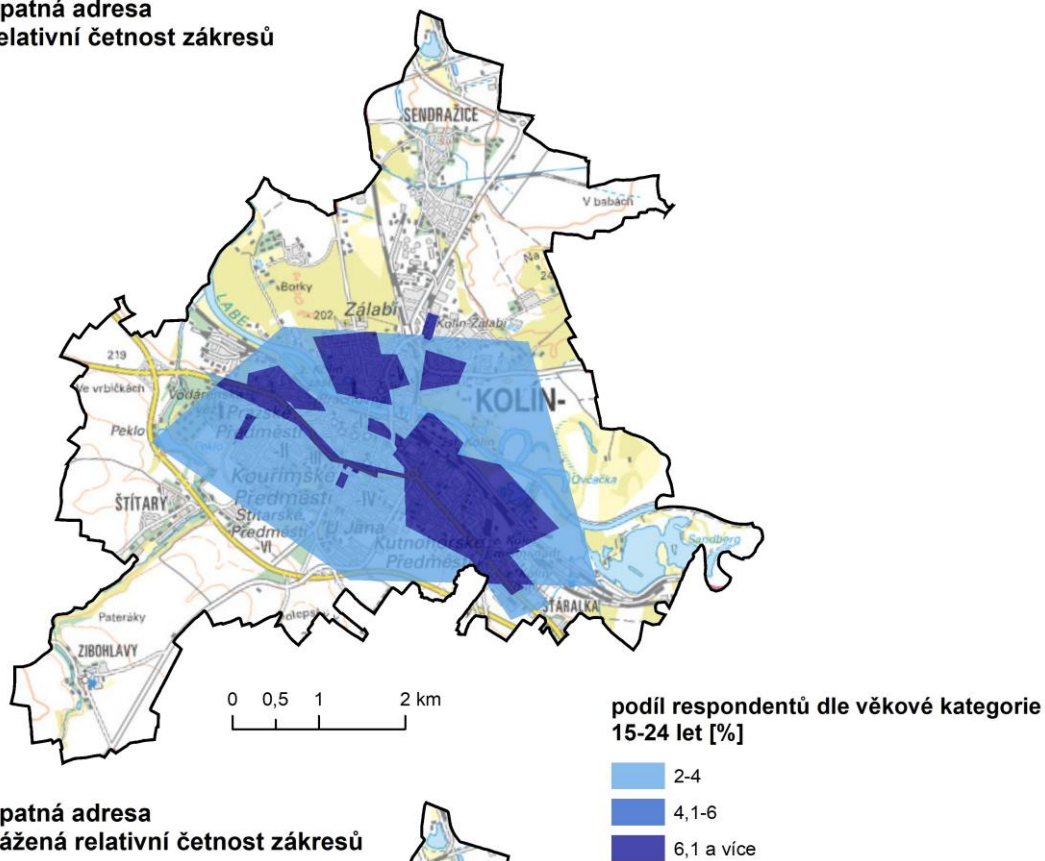
Na obr. 35 se nachází výsledky za podíl respondentů dle věkové kategorie 35-44 let dle relativní četnosti zákresů a její vážené varianty a obě tyto variace jsou si velmi podobné. Ukazují špatné lokality bydlení ve třech částech města (Kolín II, IV a V). V části Zálabí se opět jedná o ulici K Raškovci (ubytovny pro sociálně slabší jedince), Kolín II byl zmiňován na základě existence panelových sídlišť, problému s parkováním a celkového výskytu nepořádku či minima zeleně (stejná oblast jako u předešlé věkové kategorie). Část Kolín IV byla charakterizována opětovně na základě stejných hledisek, jako je výskyt Romů, ubytoven, průmyslových objektů, staré zástavby či blízkost komunikace (ruch).

Respondenti ve věku 45-54 let u obou typů zákresů prakticky označili široké okolí nejdůležitějšího dopravního tahu města vedoucího z jedné strany směrem na Prahu, z druhé na Kutnou Horu. Takto vyznačená oblast zasahuje do částí města Kolín II-IV (lehce i do části Kolín V). Komplexně se charakteristiky na tuto oblast týkaly právě dopravní zatíženosti, překročení hlukových limitů a vznikající prašnosti. U části Kolín IV pak také opětovně výskytu ubytoven a jejich obyvatel.

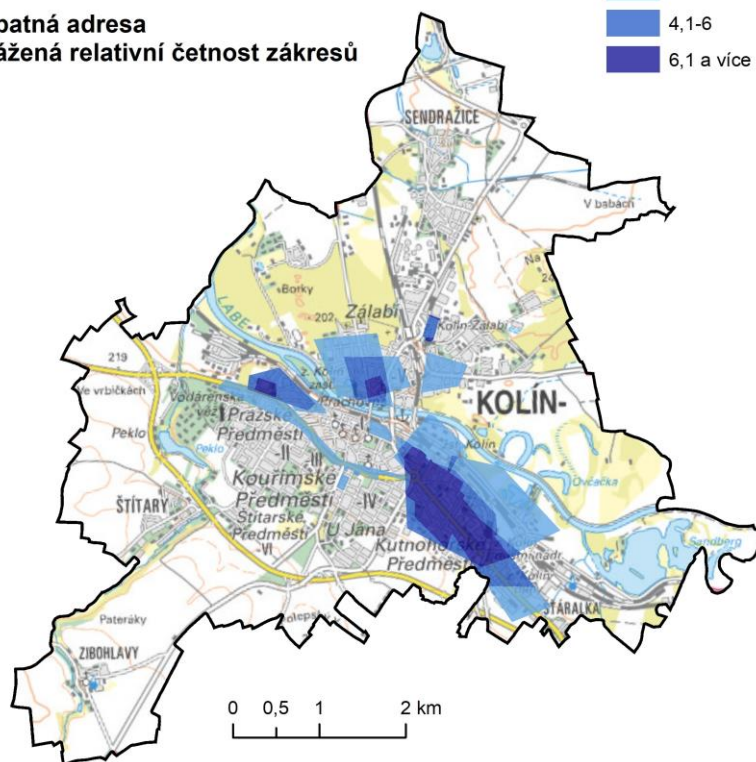
Občané zapojení do výzkumu ve věku 55-64 let vyznačovali spíše menší, ale o to konkrétnější lokality. Na obr. 37 lze vidět vyznačené centrum města a jeho okolí (minimum zeleně, problém parkování, ruch), opětovně ulici K Raškovci na Zálabí (ubytovny, Romové a špinavost lokality) a několik menších lokalit v části Kolín IV (výskyt sociálně slabších skupin obyvatel, ubytoven v ulici Zengrova, průmyslových objektů, dále přetížení dopravy a z toho vznikající znečištění životního prostředí).

Jak si lze všimnout, respondenti věkové kategorie 65 let a více skutečně vyznačovali velmi malá území proti ostatním věkovým skupinám dotazovaných. Stejně jako nejmladší věková skupina vyznačili oblast „nad“ jádrem Pražského předměstí, kde se nacházejí bytové domy v areálu bývalých kasáren (blízkost hlavního dopravního tahu na Prahu, výskyt „divných existencí“, ruch a nečistoty od silnice). Dále, jako dotazovaní předešlých skupin, uvedli centrum města (ruch, přelidněnost, bez možnosti parkování), centrální část Zálabí (ruch a znečištění z dopravy) a ulici K Raškovci (ubytovny, kriminalita, prach a nečistoty) a také samozřejmě snad všemi neoblíbenou lokalitu nádraží a jeho okolí, ulice Zengrova a Havlíčkova (názory stejné jako u všech ostatních dotazovaných).

špatná adresa
relativní četnost zázresů

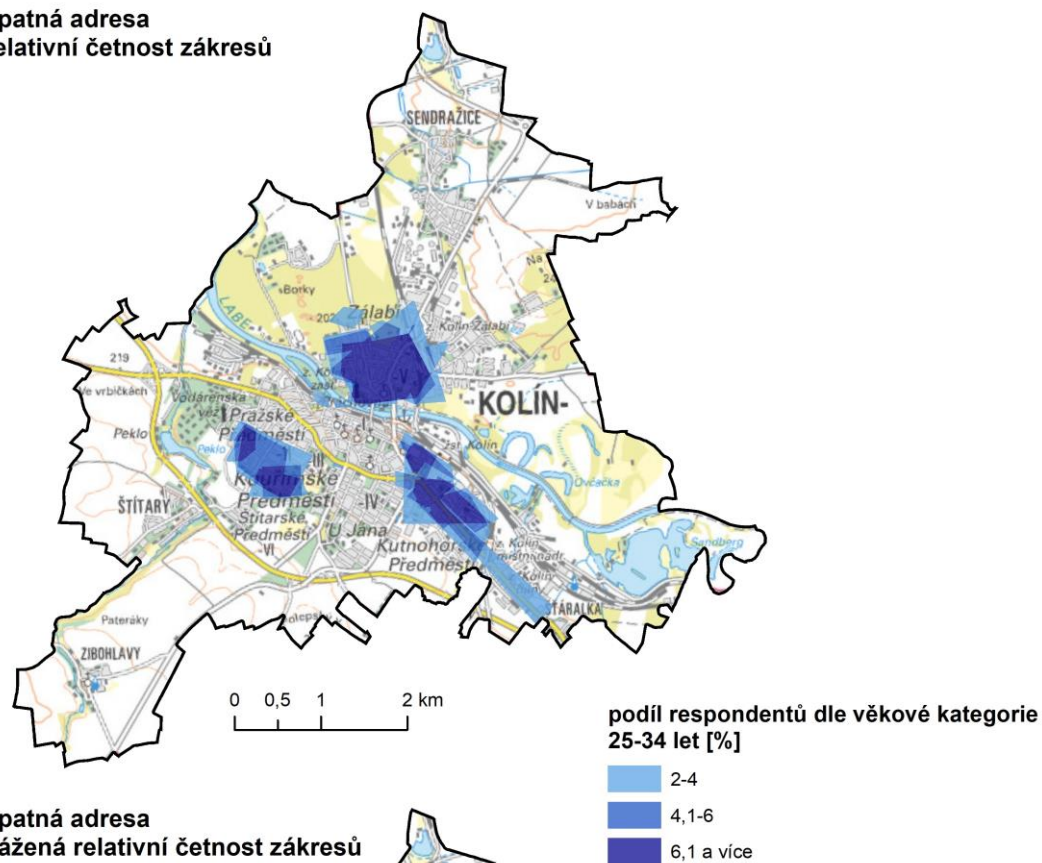
špatná adresa
vážená relativní četnost zázresů

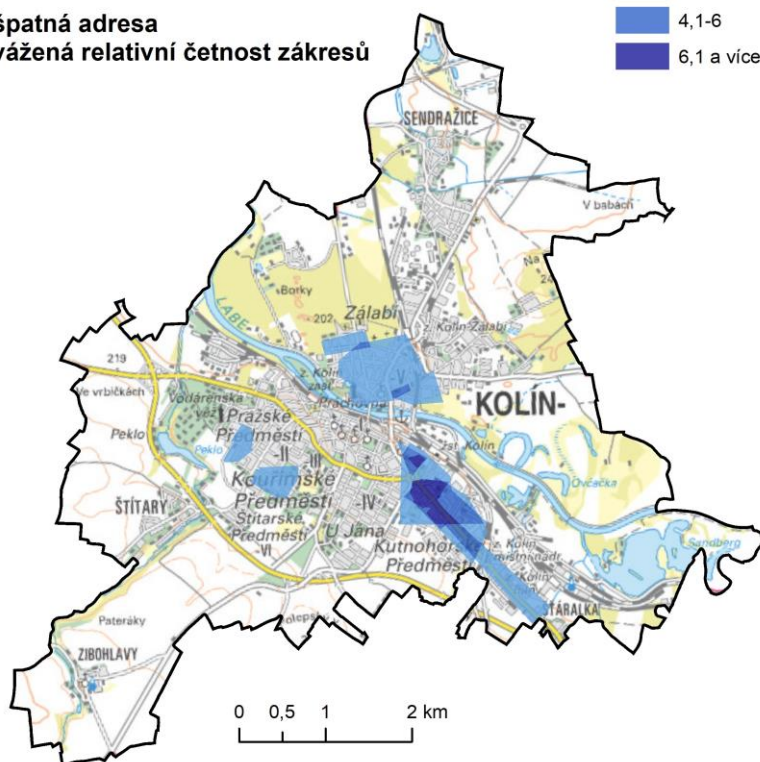
Obr. 33: Podíl odpovědí respondentů dle věkové kategorie 15-24 let se zaměřením na lokality špatné adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

**špatná adresa
relativní četnost zákresů**

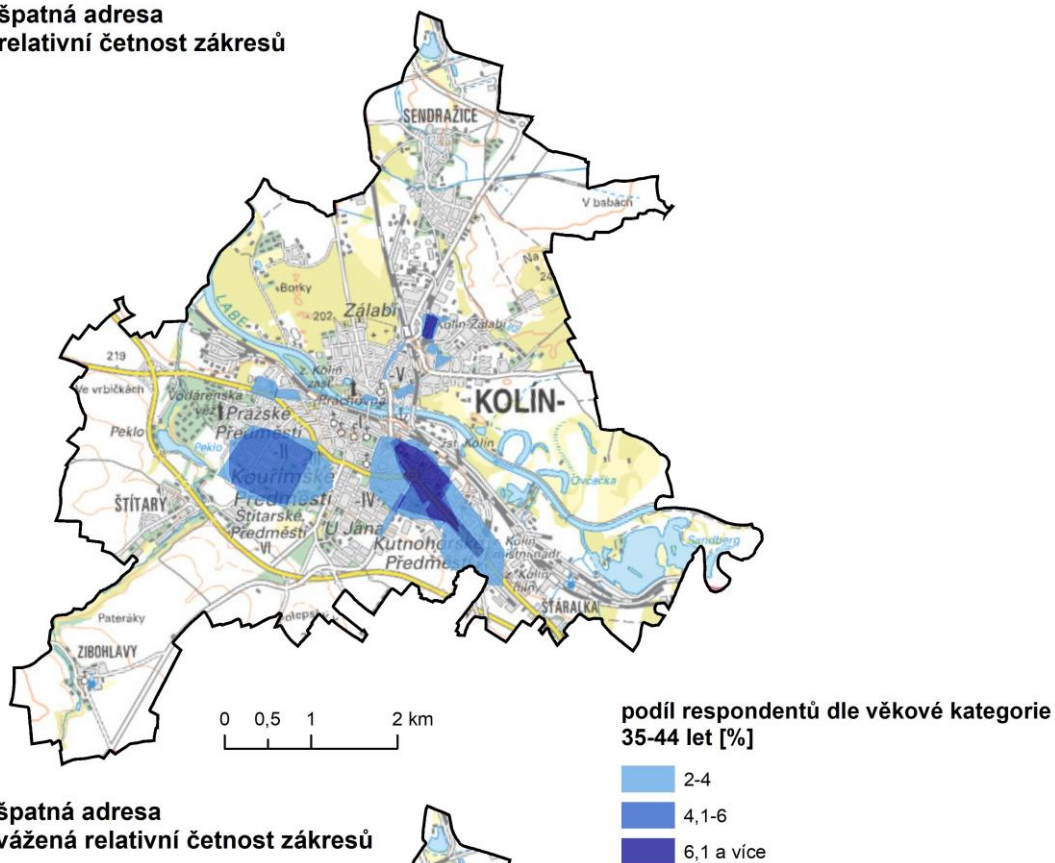
**špatná adresa
vážená relativní četnost zákresů**

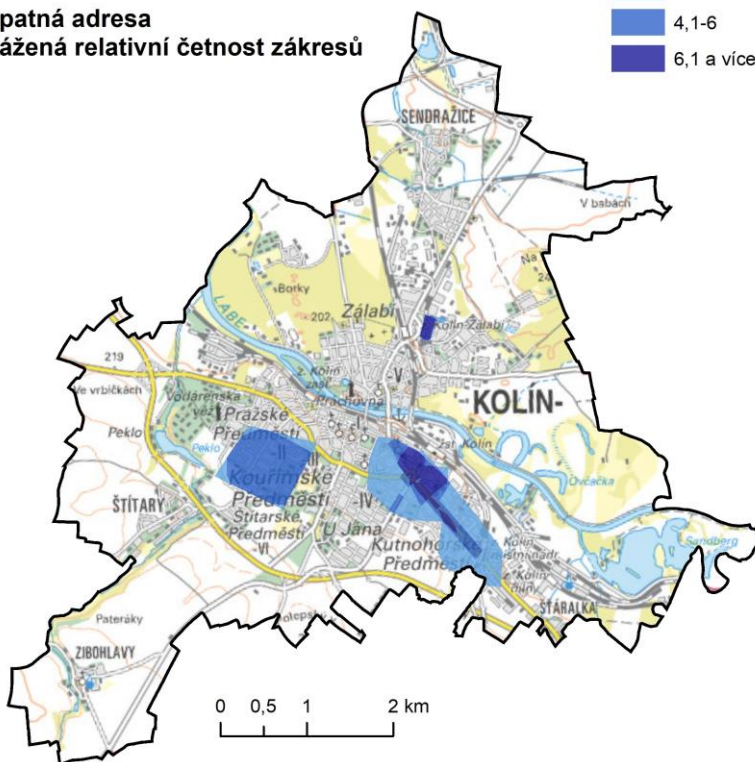
Obr. 34: Podíl odpovědí respondentů dle věkové kategorie 25-34 let se zaměřením na lokality špatné adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

špatná adresa
relativní četnost zákresů

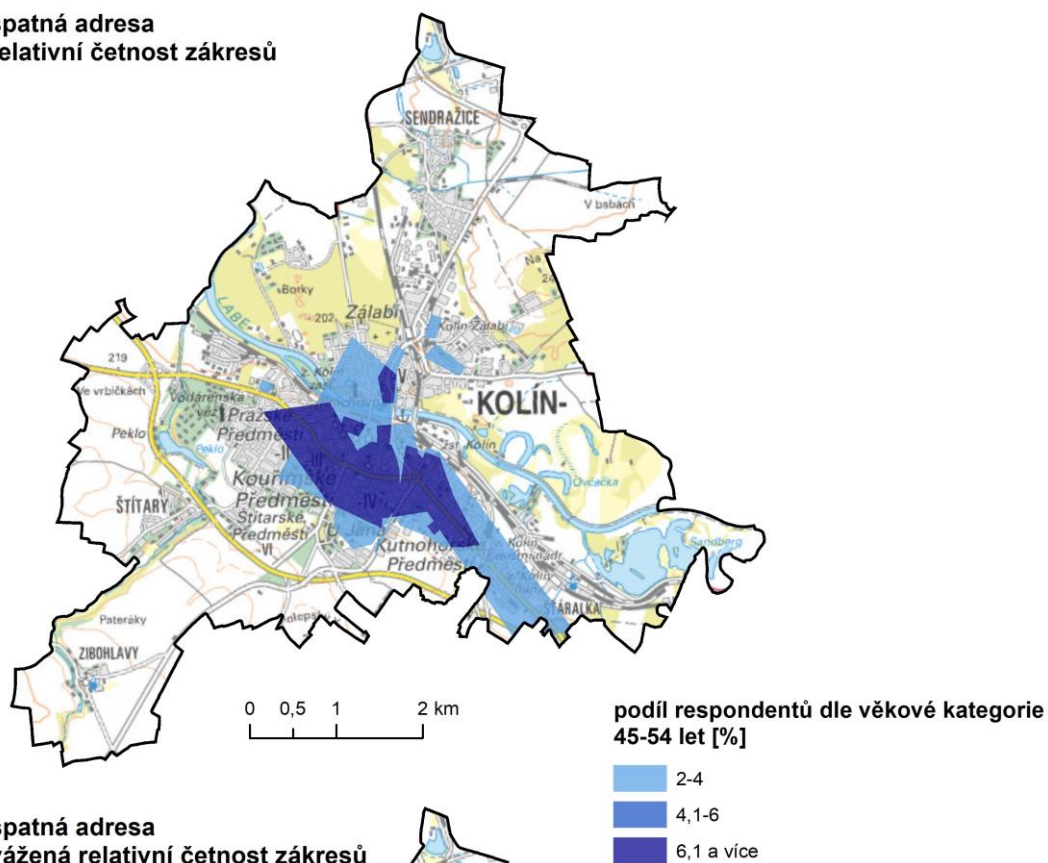
špatná adresa
vážená relativní četnost zákresů

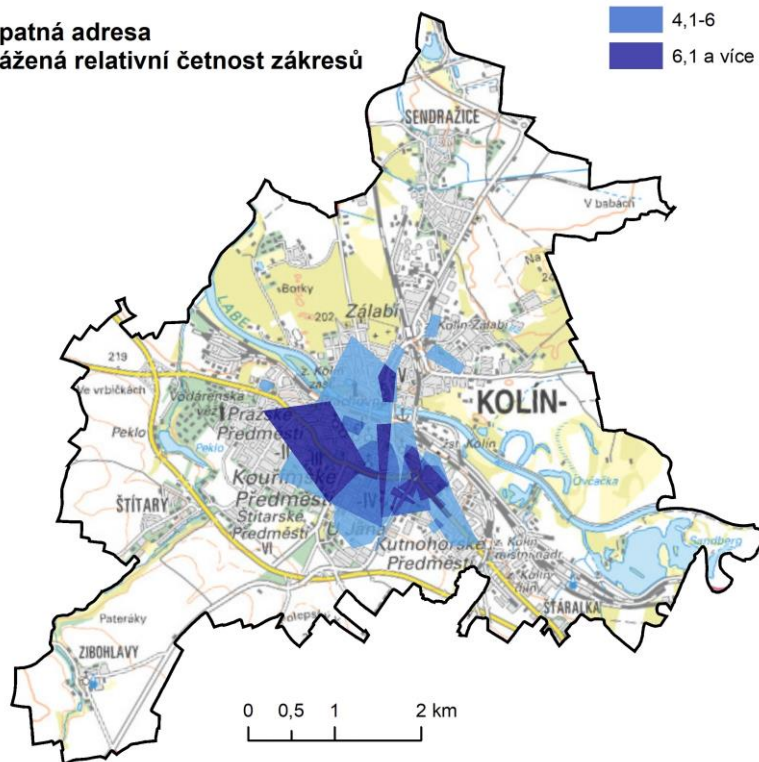
Obr. 35: Podíl odpovědí respondentů dle věkové kategorie 35-44 let se zaměřením na lokality špatné adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

špatná adresa
relativní četnost zákresů

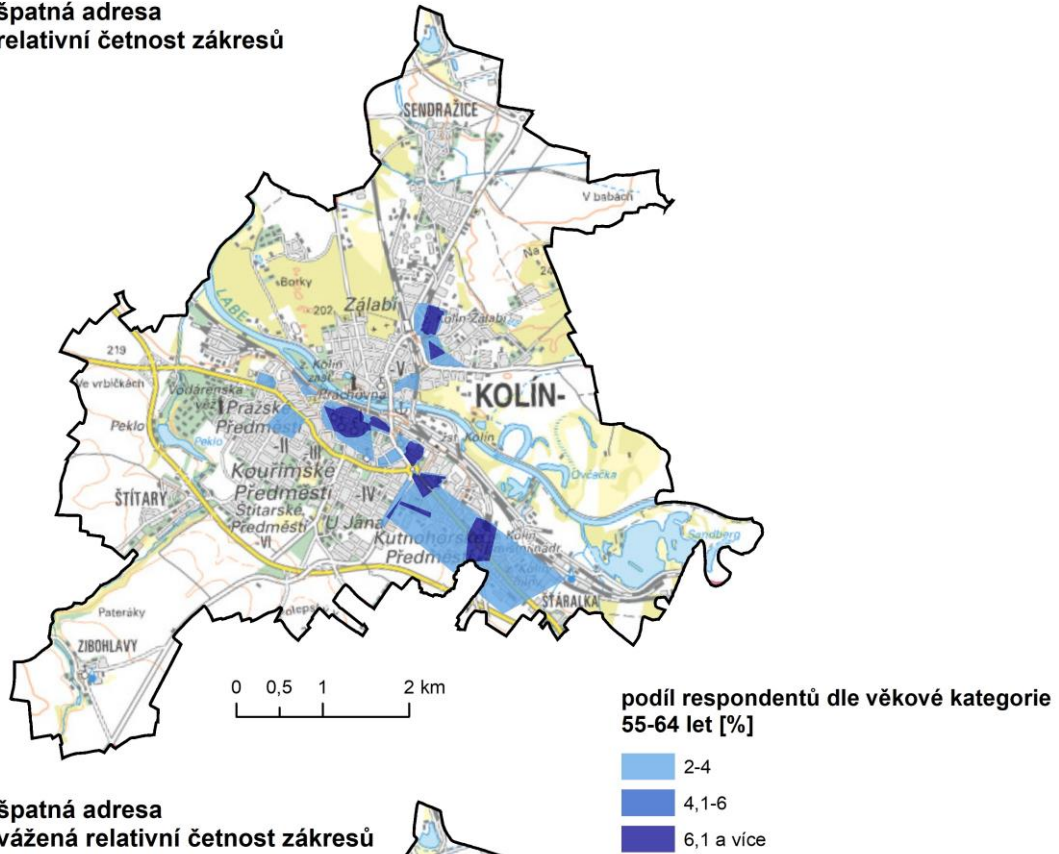
špatná adresa
vážená relativní četnost zákresů

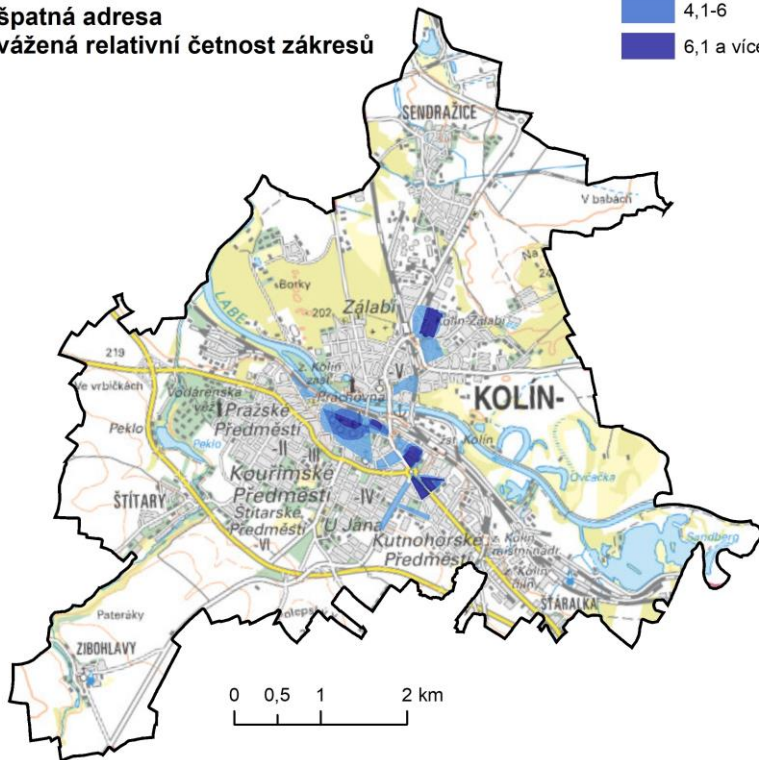
Obr. 36: Podíl odpovědí respondentů dle věkové kategorie 45-54 let se zaměřením na lokality špatné adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

**špatná adresa
relativní četnost zákresů**

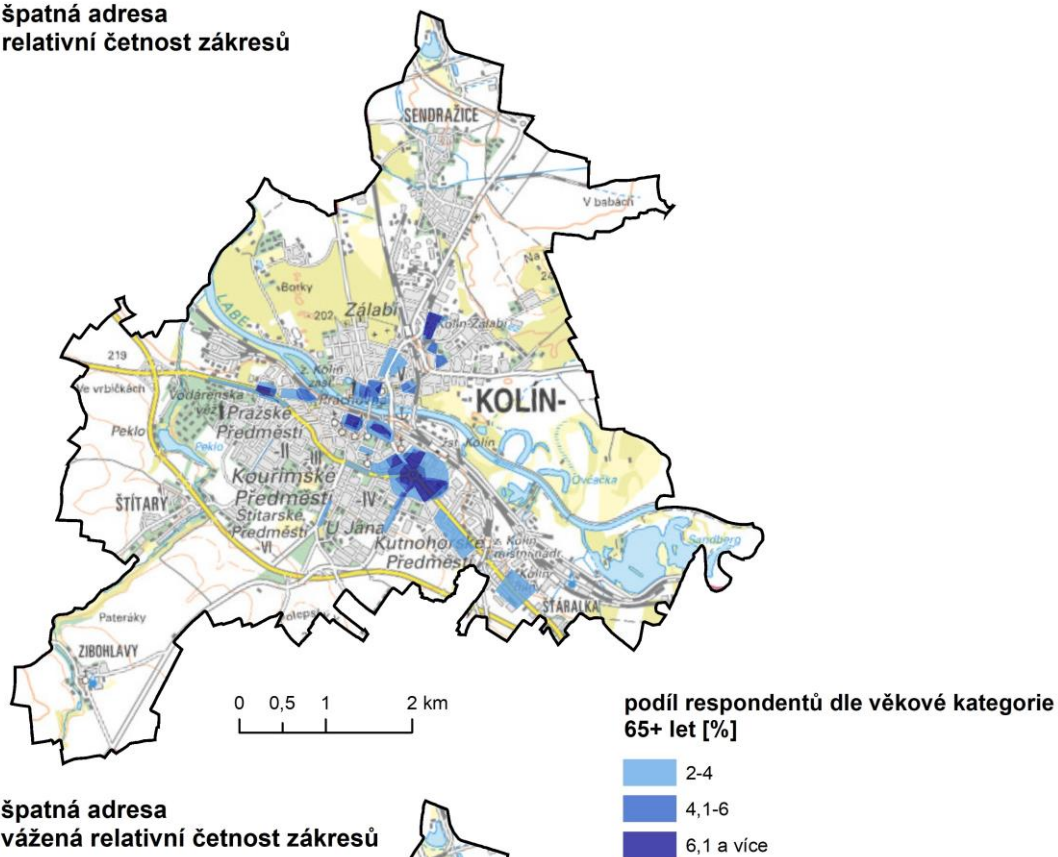
**špatná adresa
vážená relativní četnost zákresů**

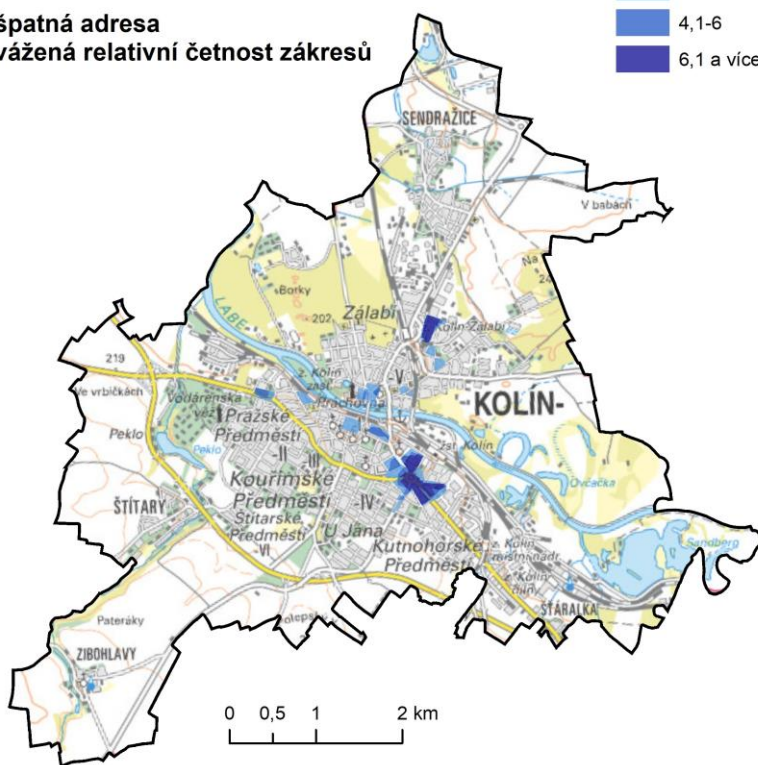
Obr. 37: Podíl odpovědí respondentů dle věkové kategorie 55-64 let se zaměřením na lokality špatné adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

špatná adresa
relativní četnost zářesů

špatná adresa
vážená relativní četnost zářesů

Obr. 38: Podíl odpovědí respondentů dle věkové kategorie 65+ let se zaměřením na lokality špatné adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

6.3.7 Špatná adresa podle bydliště

Následující obr. 39 a obr. 40 znázorňují porovnání zákresů lokalit špatné adresy k bydlení podle toho, zda se jednalo o respondenty žijící v okrajových částech města nebo v centrálních částech a to z hlediska jak relativní četnosti zákresů, tak i vážené relativní četnosti zákresů.

U varianty relativní četnosti zákresů lze vidět, že obsahuje mnohem plošně větší polygony než její vážená variace a to především u lokalit špatné adresy „okrajové části vesnického rázu“.

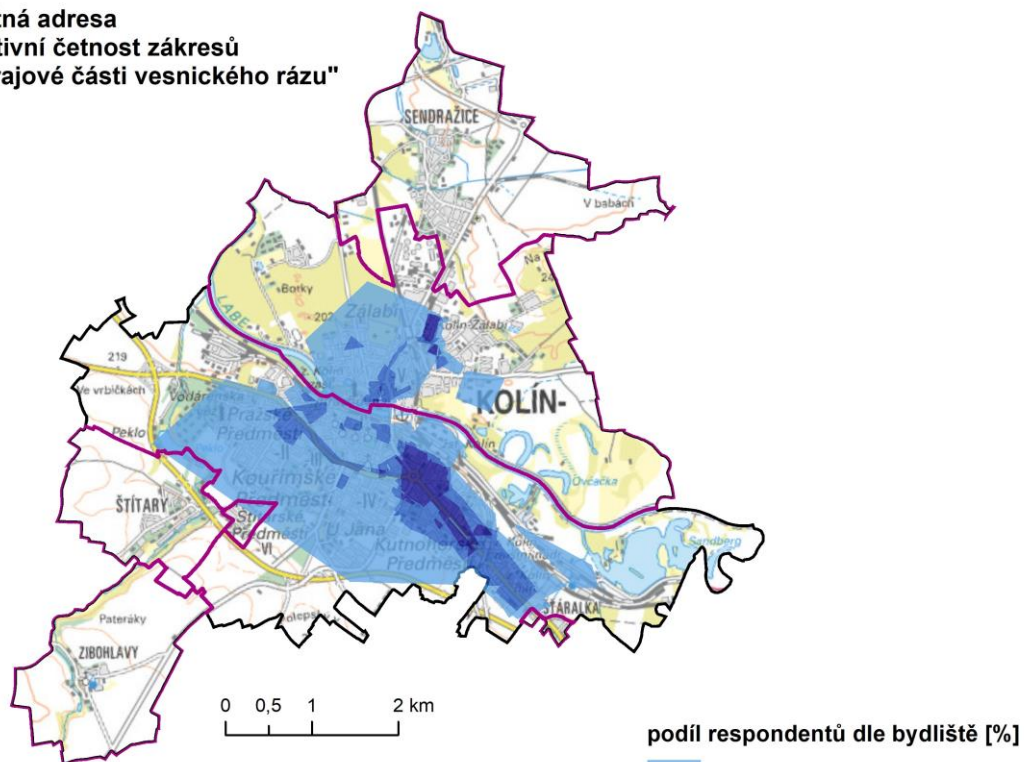
Respondenti žijící v částech města zahrnutých do tzv. okraje vyznačili téměř celou „centrální/městskou část“. Zároveň ale nevynechali část Kolín V – Zálabí, která jak již bylo uvedeno z úvodu kapitoly „Dobrá adresa podle bydliště“ může být v určitých směrech zahrnutá v obou skupinách.

Dotazovaní bydlící v jedné z částí města Kolín I-IV ve většině případů označovali právě místa ležící v některé „městské“ části, popř. přes řeku Labe sousedící části Kolín V. Celkově je tedy možno říci, že obě skupiny respondentů podle bydliště neměli na špatné lokality k bydlení nápadně rozdílné názory.

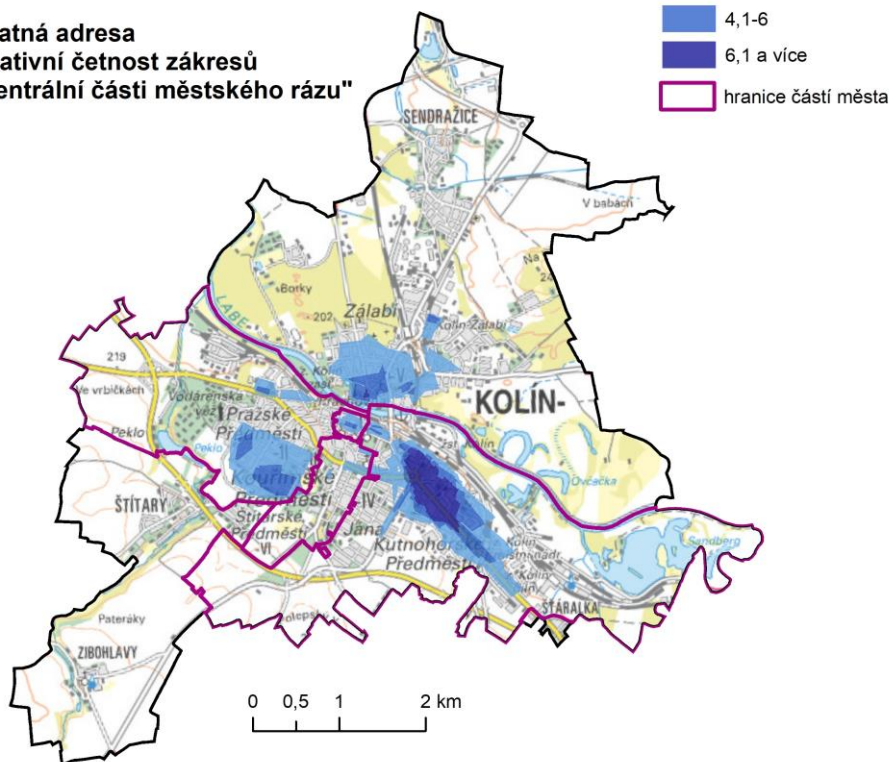
Při zaměření se na variantu lokalit na základě vážené relativní četnosti zákresů lze vidět, že pro obě skupiny je lokalita Kutnohorského předměstí výrazně neoblíbená. Pro zástupce okrajových částí pak také velmi často uváděná ulice K Raškovci, se kterou jsou místní rezidenti části města Kolín V jistě obeznámeni. Důvody označující některou z uvedených lokalit za místo se špatnou adresou jsou opětovně stejná. Ulice K Raškovci (Kolín V – Zálabí) je kritizována na základě výskytu ubytoven a sociálně slabých skupin obyvatel. Kutnohorské předměstí (Kolín IV) je popisováno stejnými důvody, navíc dopravní přetížeností a následky tohoto jevu.

Nakonec následují, stejně jako u dobré adresy k bydlení dle bydliště, výsledky za individuální nejčastěji uváděné části města k bydlení (Kolín II, Kolín IV a Kolín V).

špatná adresa
relativní četnost zákresů
"okrajové části vesnického rázu"

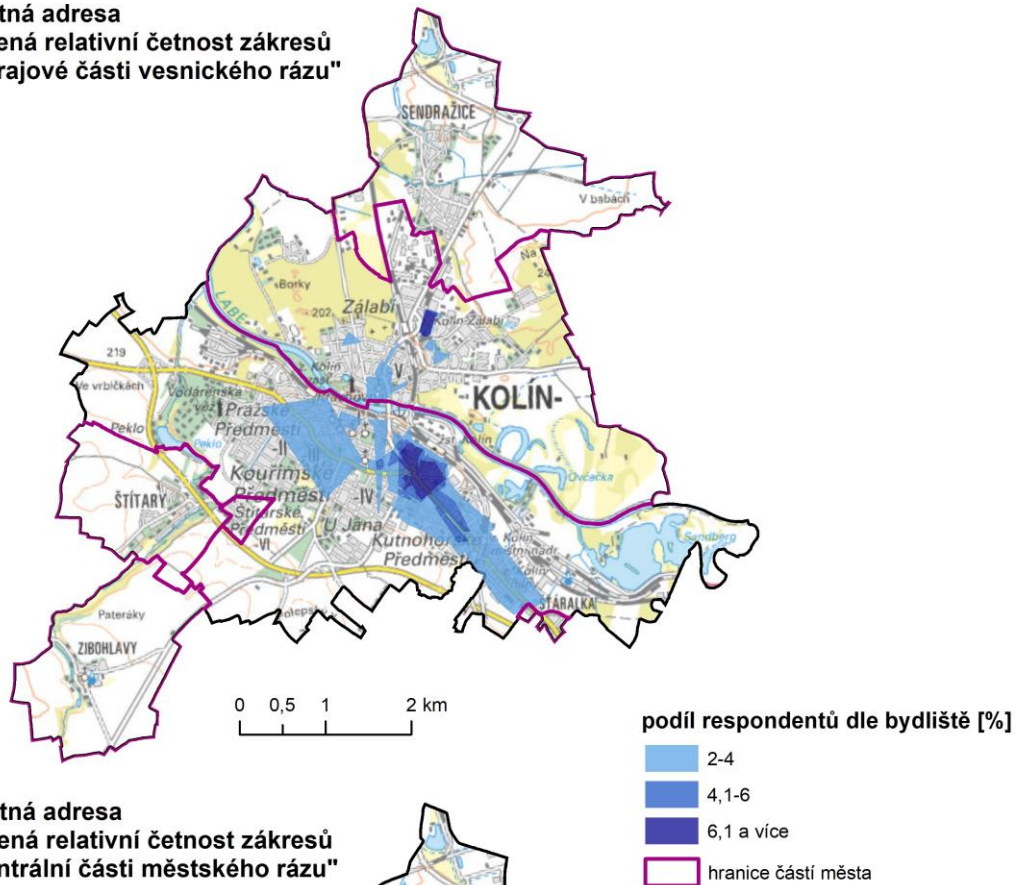
špatná adresa
relativní četnost zákresů
"centrální části městského rázu"

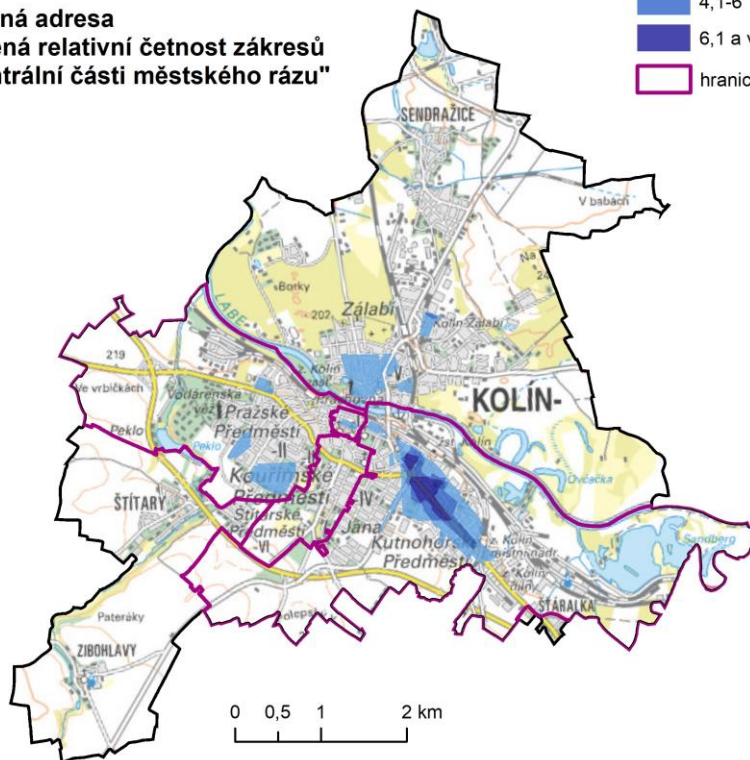
Obr. 39: Podíl odpovědí respondentů dle bydliště se zaměřením na lokality špatné adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

špatná adresa
vážená relativní četnost zákresů
"okrajové části vesnického rázu"

špatná adresa
vážená relativní četnost zákresů
"centrální části městského rázu"

Obr. 40: Podíl odpovědí respondentů dle bydliště se zaměřením na lokality špatné adresy

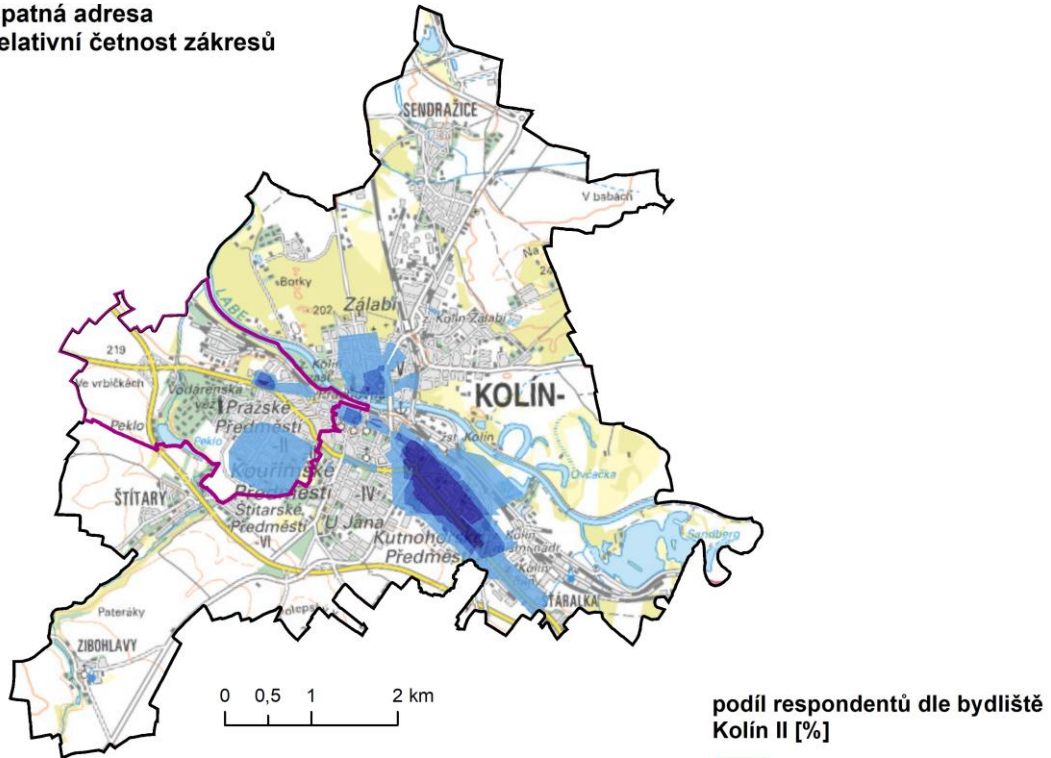
Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

Obr. 41 znázorňuje lokality špatné adresy na základě podílu respondentů dle bydliště Kolín II. Už na první pohled si lze všimnout, že respondenti žijící v části Kolín II tuto lokalitu za špatnou k bydlení spíše nepovažují. U zákresů varianty relativní četnosti se nacházejí dvě lokality Kolína II, které nejsou příliš oblíbené (část s bytovými domy v bývalém areálu kasáren a místo s výskytem panelových sídlišť). Vážená relativní četnosti zákresů pak zachovala už jen lokalitu „v kasárnách“. Obyvatelé zkoumané části města, tak jako prakticky každý z respondentů, považují za nejhorší lokalitu k životu nádražní oblast a její bezprostřední okolí.

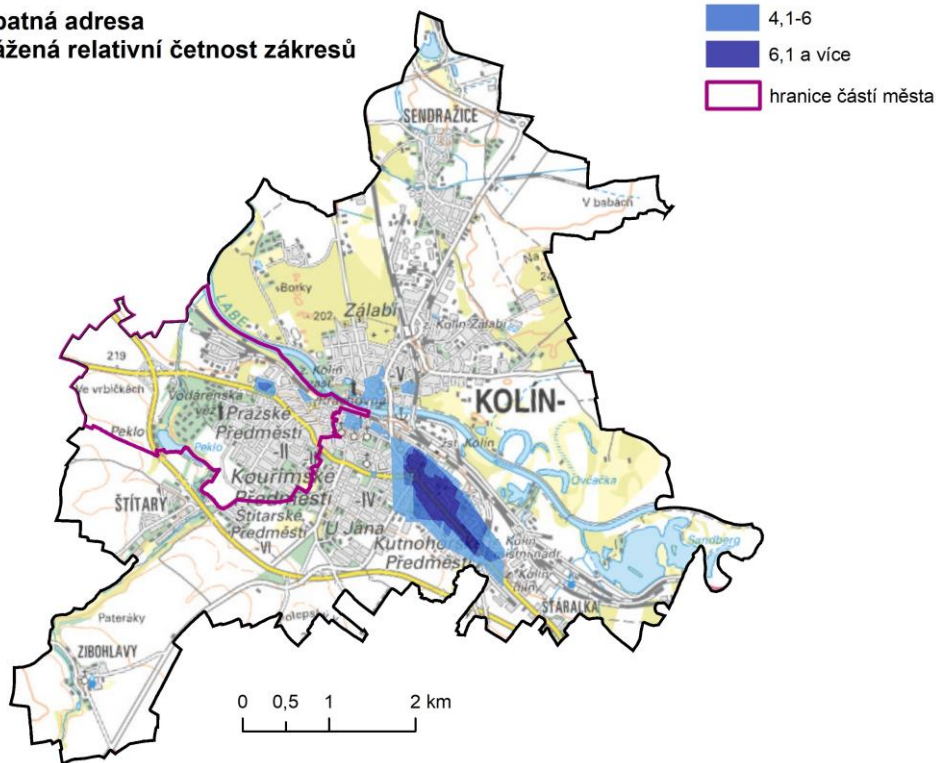
Dotazování s bydliště v části Kolín IV vyznačovali nejen část města, ve které sami žijí, ale také často sousedící jednotky jako Kolín II-III a V. Lze si všimnout, v porovnání s názory respondentů žijících v jiných částech města, že dotazování z tohoto zkoumaného úseku k němu nebyli až tak kritičtí (plošně je vyznačen v menším rozsahu, než tomu bylo u jiných map). Také lze vidět, že zde byla větší plošná roztroušenost zákresů než u např. zákresů respondentů dle bydliště v části města Kolín V.

Respondenti žijící v části města Kolín V – Zálabí nejvíce kritizovali v části města svého bydliště ulici K Raškovci a její okolí. Dále pak v menší míře centrální část území. Jejich nejčastější kritika však směřovala do lokalit oblastí Kolín II-IV. Je zde vidět určitá tendence ve vyznačování špatné adresy podél hlavního dopravního tahu vedoucího skrze město způsobujícího dle respondentů hluk, znečištění a celkovou zatíženost prostředí. Samozřejmě ale nejvýraznější lokalitou se opětovně stala oblast zahrnující vlakové a autobusové nádraží, ulice Zengrova, Havlíčkova a jejich okolí (Kolín IV).

špatná adresa
relativní četnost zákresů

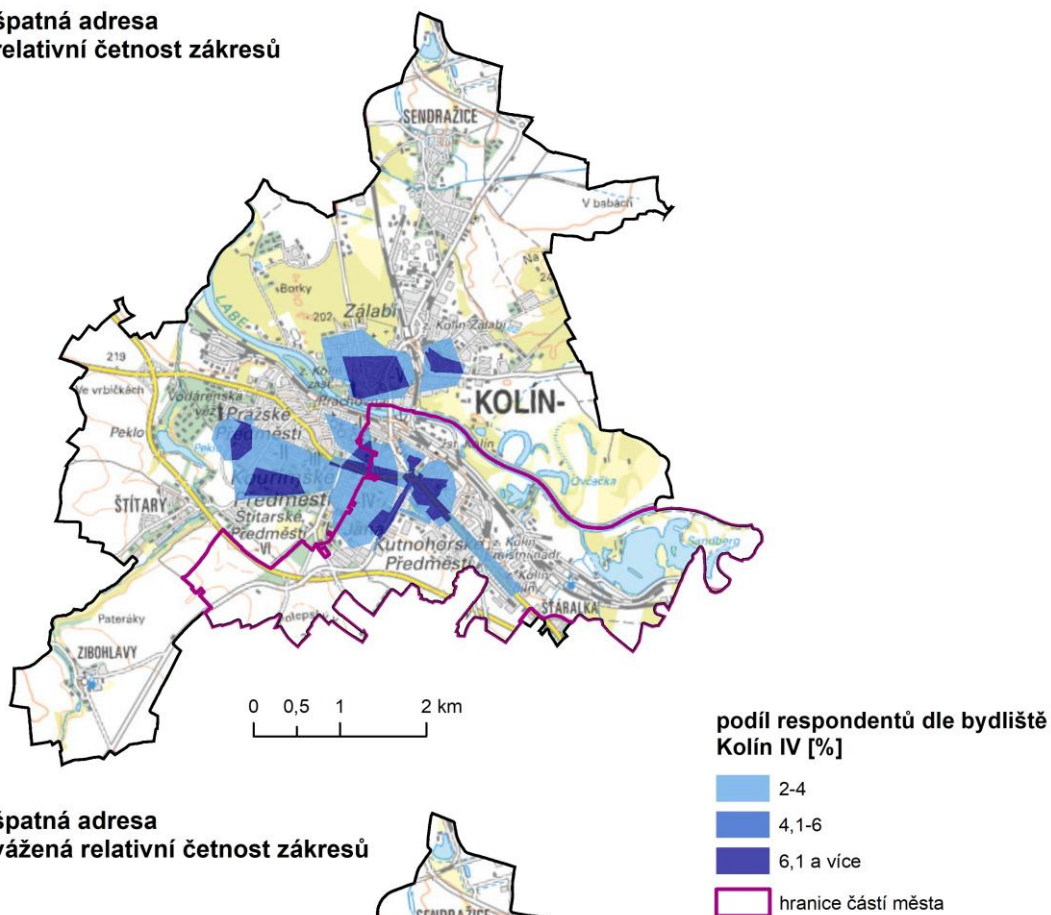
špatná adresa
vážená relativní četnost zákresů

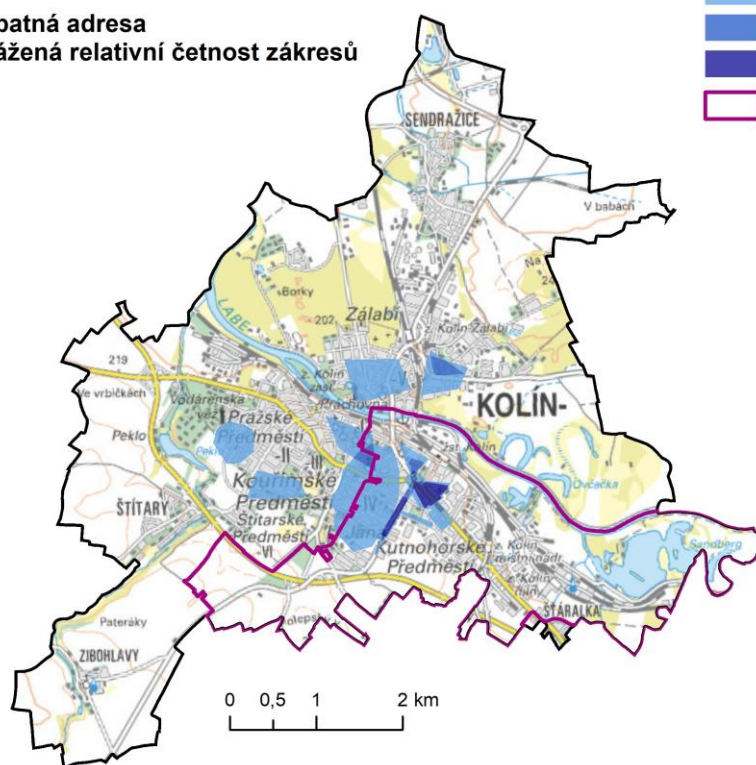
Obr. 41: Podíl odpovědí respondentů dle bydliště v části města Kolín II se zaměřením na lokality špatné adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

špatná adresa
relativní četnost zázresů

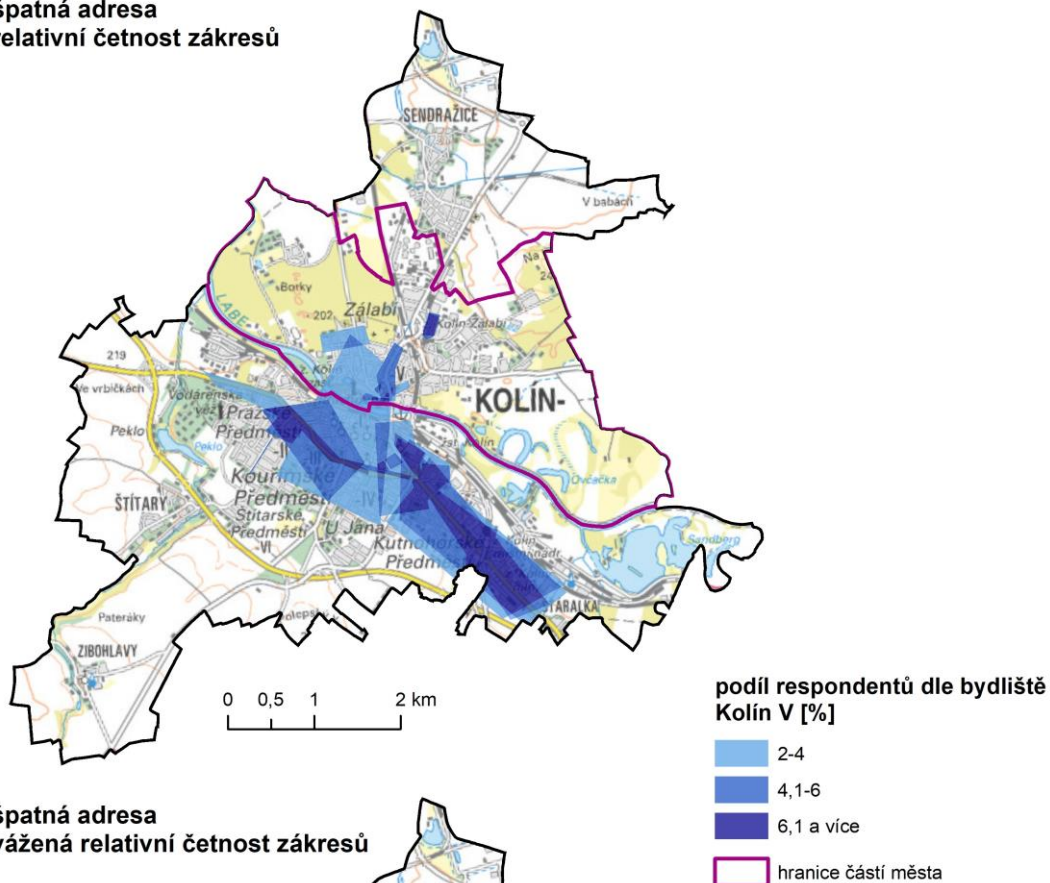
špatná adresa
vážená relativní četnost zázresů

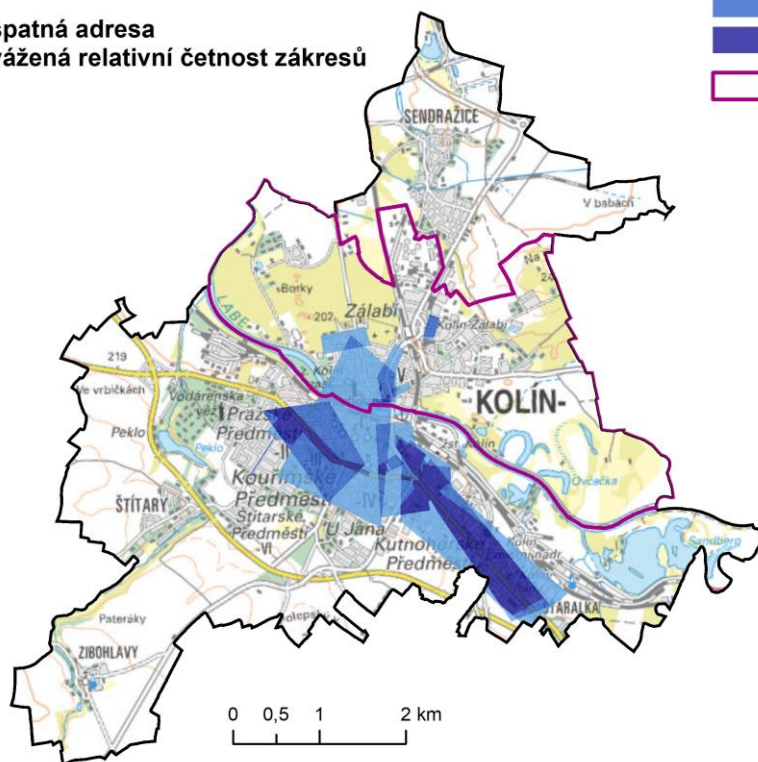
Obr. 42: Podíl odpovědí respondentů dle bydliště v části města Kolín IV se zaměřením na lokality špatné adresy

Zdroj: ČÚŽK, 2019, vlastní zpracování

špatná adresa
relativní četnost zákresů

špatná adresa
vážená relativní četnost zákresů

Obr. 43: Podíl odpovědí respondentů dle bydliště v části města Kolín V se zaměřením na lokality špatné adresy

Zdroj: ČÚZK, 2019, vlastní zpracování

7 DISKUZE

Problematika vnímání prostoru úzce souvisí se samotným tématem a výzkumem této práce a to z hlediska spojitosti člověk – prostor. Jak již bylo řečeno v díle Y. F. Tuana *Space and place: The perspective of experience* (1977), jedinci získávají určitou představu o prostoru až skrze seznamování se s ním během života pomocí zkušeností, které se obvykle odehrávají na malé ploše a mají vliv na bytí většího počtu osob. Takže si člověk až postupem svého života a skrze získané zkušenosti formuje představy o samotném prostoru a vztahu k němu. Tyto myšlenky lze na obecné rovině brát jako univerzální a aplikovat je na lokalizaci dobré a špatné adresy k bydlení ve městě. K tomu, aby mohli občané zastávat nějaká stanoviska ohledně této problematiky, museli si nejdříve vytvořit nějakou představu o místě pomocí vlastních zkušeností. Bez určité zkušenosti či názoru není možné, aby respondent lokalizoval oblast vhodnou či nevhodnou k bydlení a podal věrohodnou odpověď včetně důvodů.

Y. F. Tuan také zdůrazňoval, že se člověk během svého života mění a tím se pozměňují a vyvíjejí i jeho názory o prostoru. Aby se toto konstatování dalo ztotožnit s výzkumem dobré a špatné adresy k bydlení ve městě by bylo potřeba výzkum opakovat s určitým odstupem v řádu let a nebylo by od věci rozšířit i počet zúčastněných dotazovaných a dostat tak větší vzorek respondentů ke zkoumání.

Obecně se zkoumání preferencí zaměřuje na zachycení vývoje reality na daném území a taktéž zda dochází k rozdílným preferencím obyvatel (viz Štefánková, Drbohlav, 2014). Na základě výsledků výzkumu došlo k prokázání určitých rozdílných preferencí obyvatel, a to zejména na základě jejich rozdílného pohlaví, věku či místa současného bydliště. Tyto rozdíly nebyly vyloženě markantní, ale svoji váhu měly.

Podobným myšlenkovým směrem se ubírali také autoři Gould a White (2005), kteří zaujímali stanoviska, že regionální a sídlení preference obyvatelstva souvisí s věkem, vzděláním či sociálním postavením člověka ve společenství.

Dále v díle *Topophilia* (1974) autora Y. F. Tuan je rozebírané spojení vnějšího a vnitřního světa, které bývá označováno jako něco jedinečného a neopakovatelného. Pro člověka je domov právě tímto primárním místem, což ukázaly často i některé odpovědi respondentů při zakreslování lokalit dobré a špatné adresy odkazujících na to, že vyznačují právě místo svého domova.

S tématem regionálních a sídelních preferencí souvisí pojem efekt sousedství, kdy má jedinec sklon upřednostňovat domov či místa, která důvěrně a jasně zná. Tendence dotazovaného preferovat místo, v němž již žije (viz Štefánková, Drbohlav, 2014), se často objevuje i u obecné preference české populace (viz Kotačka, 1972; Drbohlav, 1992) a výzkum nacházející se v této práci ho v absolutní většině případů potvrdil. Zejména k tomuto ověření došlo při bližším zkoumání jednotlivých částí města jako samostatných celků a jejich rezidentů.

Výzkum autorů M. Ameriga a I. J. Aragonese (1997) byl zaměřen mimo jiné na spokojenost respondentů s bydlením a jedním z podmiňujících rysů bádání byla souvislost s životním prostředím. Dále bylo součástí jejich výzkumu aplikace uvedené problematiky na rozdílnosti v nahlížení kvality bydlení párů mladých lidí a párů v důchodovém věku.

Výsledky výzkumu této práce potvrdily vztah mezi spokojeností dotazovaných s bydlením v souvislosti s životním prostředím. Nejčastěji pozitivně laděné komentáře popisující lokality dobré adresy byly právě orientovány na kvalitu životního prostředí. Téměř každý z dotazovaných občanů vyjádřil svůj důvod k zájmu pomoci komentáře, jak je určitá lokalita dobrá k životu, jelikož je plná přírody, zeleně apod. Do jisté míry byla také použita myšlenka porovnání názorů mladých lidí a seniorů, ale ne ve smyslu kvality bydlení, ale všeobecné preference dobré a špatné adresy.

A. Vasanen (2012) se zabýval vztahem mezi rezidenčními preferencemi a volbou bydlení. Mezi jeho výsledky výzkumu patřilo např. upřednostňování bydlení v méně zastavěných oblastech. Do jisté míry se jeho výsledky ztotožnily s těmi v této diplomové práci. Respondenti vyjadřující své názory na problematiku panelových sídlišť zmiňovali právě problematiku hustoty zástavby. Také určité skupiny občanů preferovaly k bydlení oblasti „vesnické povahy“ a zájem o život v méně zastavěném prostředí.

V rámci charakteru dotazníkového šetření lze nalézt podobnost s autory P. Gyenizse, A. Trocsanyi a spol. (2016) a jejich klasifikací městských obytných čtvrtí na základě názorů obyvatel. Dále jedním z jejich výsledků bylo zjištění činitelů mající vliv na problematiku obytných oblastí. Výzkum byl prováděn mezi obyvateli města a získaná data byla vyhodnocena pomocí GIS metody, což mělo za výsledek klasifikaci map zkoumaných oblastí.

Diplomová práce byla také zaměřena na určitou klasifikaci míst na základě názorů obyvatel. Taktéž byly zjištěny faktory mající vliv na odpovědi respondentů při hodnocení míst „nálepkou“ dobrá nebo špatná adresa k bydlení. Nejvýraznější projev nastal u lokalizování míst špatných adres, kdy rozhodujícím činitelem se stal výskyt ubytoven a sociálně slabších skupin obyvatel. Provádění výzkumu a vyhodnocení dat bylo podobného charakteru.

Výsledné lokality špatné adresy byly také dotvrzeny na základě dokumentu (koncepce) vydaném Městským úřadem zkoumaného města Kolín. Lokality ulic Havlíčkova a Zengrova (Kolín IV) jsou problematické v souvislosti s využitím bytů a to na základě nevhodné pověsti této lokality (viz výskyt ubytoven a jejích obyvatel), která zůstává v podvědomí svých občanů pevně zakořeněná.

Diplomová práce na téma lokalizace dobré a špatné adresy k bydlení ve městě Kolín obsahuje celkem jednoznačné výsledky, které mohou pomoci svým občanům zamyslet se nad lokalitou, ve které žijí, či pomoci budoucím obyvatelům s výběrem lokality vhodné pro život. Také naopak poukázala na místa, která nejsou příliš oblíbená mezi rezidenty, ovšem zájem či snahu o nějaké změny v této oblasti je třeba směřovat k představitelům města. Pouhý občan se jich může alespoň vyvarovat při samotném pohybu po městě.

Samotný výzkum nacházející se v práci by bylo možné dále směřovat k opakování po určitých letech a např. k rozšíření počtu respondentů a tím získání většího vzorku či bližšímu zkoumání problémových lokalit, které by bylo možné sledovat po více let a poté studovat její vývojové změny. Město Kolín nemá v současnosti vypracovaný dokument na toto či jiné podobné téma, takže lze tuto práci považovat za prospěšnou nejen pro své občany, ale také pro samotné město a jeho zastupitele s cílem seznámit se se silnými a slabými lokalitami jejich sídla.

8 ZÁVĚR

Lokalizovat ve městě, ve kterém daný jedinec žije, místa, kde by s určitostí rád žil a naopak, kam kdyby mohl, by nikdy ani špičkou boty nešlápl, bývá těžší, než se na první pohled může zdát. Jeden člověk dokáže druhému předat určitý obraz či názor na lokality dobré a špatné adresy k bydlení, s kterým lze souhlasit či nikoliv. Komplikace však nastává, když je těch jedinců více, jelikož si každý z nich utváří v hlavě vlastní názor na základě různých aspektů (vzpomínky, zážitky, zkušenosti apod.), a tudíž i určité skupiny lidí, u kterých se předpokládává podobný názor, ho mohou i nemusí sdílet.

To samé se dá říci o samotném zkoumaném městě. Některá sídla mohou a nemusí mít jasně dané lokality, které jsou svými občany vychvalované nebo naopak kritizované. Našli se ve městě Kolín takoví respondenti, kteří si dokázali udělat jasnou představu o slabých a silných oblastí města a existují ve městě vůbec místa, na kterých se uměli shodnout?

V první řadě bylo v rámci dotazníkového šetření za cíl lokalizovat na základě vnímání obyvatel oblasti atraktivní či naopak neatraktivní k bydlení. Ve městě Kolín se našly lokality, které splňovaly obě označení, tj. místo s dobrou adresou k bydlení i zároveň se špatnou adresou k bydlení. Za příklad lze uvést lokalitu náměstí a jeho bezprostřední okolí, která byla dle dotazovaných jak chválená, tak kritizována.

Komplexně lze říci, že se ve městě Kolín nacházejí dvě stěžejní oblasti s výskytem lokalit dobré adresy. Jedná se o lokality v části města Kolín II (na Pražském předměstí) a Kolín IV (lokality v části U Jána). Samozřejmě se najdou další území, která získala také nemalou chválu od svých občanů, i když v porovnání s dvěma důležitými částmi, byla méně častá. Zde se jedná o výskyt míst v částech Kolín III a Kolín VI. Také si je možno odvodit určitý sousedský vliv lokalit, jelikož tyto dvě zmíněné lokality leží prakticky mezi těmi dvěma zásadními.

Naopak výskyt lokalit se špatnou adresou lze zpozorovat v části města Kolín IV (Kutnohorské předměstí) a Kolín V (Zálabí). Nepochybně i zde se najdou lokality mající menší míru označení „špatná adresa“. Jednalo se nejčastěji o místa v části města Kolín II a to podél hlavního dopravního tahu směrem na Prahu.

Dále v rámci dotazníkové šetření byli respondenti zkoumáni na základě pohlaví, věku a místě bydliště. Podrobněji se zde hledaly rozdílnosti v odpovědích mezi vybranými skupinami respondentů.

První výzkumné otázky byly soustředěny na komparaci názorů v rámci pohlaví a byly charakterizovány slovy:

Upřednostňovali muži/ženy výrazně některé lokality města Kolín, ať už v pozitivní či negativním směru oproti druhému pohlaví?

Existují ve městě Kolín místa s dobrou či špatnou adresou, na které měly obě pohlaví stejný popř. podobný názor?

V rámci lokalit dobrých adres k bydlení ve městě Kolín upřednostňovali muži v porovnání s ženami více možných míst k životu. Ženy nejvíce preferovaly část města Kolín II, muži pak tutéž část města s rozdílem, že se jednalo častěji o severněji položená místa, dále např. místa v částech Kolín III-VI, což se u respondentů ženského pohlaví vyskytovalo opravdu v daleko menší míře a jen nepatrně u částí městě Kolín IV-V. Celkově se tedy obě pohlaví v rámci zkoumání míst s dobrou adresou shodla pouze na části města Kolín II.

Co se týče lokalizace míst se špatnou adresou, tak zde byly výsledky jasnějšího vzezření. Pohlaví se shodla na lokalitách v částech Kolín IV a Kolín V. U respondentů ženského pohlaví lze vidět, že prakticky nejčastěji zmiňovanými lokalitami, kde by nechtěli žít, byla místa v části Kolín IV. To samé platí i u mužů, kteří akorát, stejně jako u lokalit s dobrou adresou, označili více možných nepreferovaných lokalit napříč více částmi města (např. i Kolín II a III).

V rámci pohlaví se nevyskytovaly až tak patrné rozdíly ve vnímání dobrých a špatných adres k bydlení ve městě Kolín. U některých lokalit či částí města se respondenti v názorech shodli, celkově se však dá říci, že muži oproti ženám měli větší tendence vyznačovat více zákresů, tudíž často i více možných lokalit roztroušených po více různých částech města.

Další otázky se soustředily na porovnání názorů skupiny obyvatel dle věkových kategorií:

Preferovala nápadně některá věková kategorie určitou oblast města popř. část města jako nejvíce/nejméně vhodnou k bydlení?

V rámci určování lokalit dobré adresy dle věku respondentů nedošlo ke zjištění nápadné preference některé části nebo oblasti města. Šlo si např. povšimnout, že respondenti nejmladších dvou věkových kategorií sdíleli podobné názory na lokalizaci míst dobré adresy nebo že dotazovaní patřící do mladších věkových kategorií měli tendence vyznačovat zákresy o větších plochách, než tomu bylo např. u respondentů 65 let a více, kteří vyznačovali na mapě spíše konkrétnější místa. Menší důraz byl také kladen na to, že obyvatelé ve středním věku či senioři zmiňovali lokality v částech města s výskytem rodinných domů (Kolín V a Kolín VI).

Určování a porovnávání výsledků v rámci věku respondentů u lokalit špatné adresy bylo mnohem jednodušší než u opačné preference. Všichni respondenti spadající do některé věkové kategorie se shodli na tom, že lokality v částech města Kolín IV a Kolín V nejsou vhodné pro život. Mezi nápadnější preference lze zařadit to, že respondenti ve věku 45 let a více uvedli kritiku centra města a jeho okolí, které nepovažují za dobré k bydlení.

Měli na oblíbenost/neoblíbenost určitých lokalit mladí lidé jasně jiný názor než senioři a naopak?

Mladí lidé, tj. respondenti věkové skupiny 15-24 let, měli více méně podobný názor na lokality dobré a špatné adresy k bydlení v porovnání se seniory (respondenti ve věku 65+ let). Celkově se tyto dvě skupiny obyvatel shodly na lokalitách jak dobré (Kolín II a Kolín IV), tak i špatné adresy (Kolín II, Kolín IV a Kolín V), navíc senioři uvedli v každé kategorii o jednu až dvě možné části města více k bydlení proti mladým lidem. Mladí lidé, jak již bylo uvedeno, zakreslovali zákresy spíše o velkých plochách, kdežto senioři bývali oproti nim daleko detailnější.

Jaké lokality patří mezi nejvíce oblíbené/neoblíbené právě pro věkovou skupinu 25-34 let?

Odpovědi skupiny respondentů spadajících do věkové kategorie 25-34 let, která se nejvíce (v absolutním i relativním počtu) zúčastnila výzkumu, kopíruje obecný názor na lokality dobré a špatné adresy ve městě. Za místa dobrá k životu považují oblasti

nacházející se v částech města Kolín II (Pražské předměstí) a Kolín IV (U Jána). Naopak za zcela špatná pokládají lokality v částech města Kolín IV (Kutnohorské předměstí) a Kolín V (Zálabí).

Nakonec byli respondenti zkoumáni na základě jejich současného bydliště.

Upřednostňovali obyvatelé města Kolín lokality, ve kterých sami žijí? Nebo naopak preferovali jiná místa či části města?

Ve většině případů se potvrdila domněnka, že obyvatelé města Kolín upřednostňovali lokality, ve kterých sami žijí. Potvrdilo se to u zkoumání a porovnávání názorů respondentů dle bydliště v některé z „městských částí“, dále v samotném rozboru části města Kolín II. K částečnému potvrzení hypotézy došlo u zkoumání bydliště v některé z „okrajových částí“, části Kolín IV a Kolín V. Pokud nepreferovali svá místa bydliště či jejich nejbližší okolí, často docházelo k vyznačování lokalit v sousedních oblastech či částech města (např. u zkoumání bydliště Kolín II respondenti označovali také okolní část Kolín III, popř. Kolín IV).

Jaký byl názor na městské části s rozlehlými sídlišti?

Pokud respondent vyznačoval a komentoval právě oblast, kde se rozkládá panelové sídliště, bylo to nejčastěji v negativním smyslu, že se jedná o nevzhledné místo bez možnosti parkování s problémem hluku a nepořádku (část Kolín II, III a V).

Korespondovaly lokality dobrých či špatných adres právě s určitými preferencemi či názory obyvatel v souvislosti s urbanistickým vývojem (tj. zda se negativní názory objevovaly např. u lokalit se sociálními byty či naopak ty dobré označovaly vilové čtvrti a lokality s rodinnými domy)?

V absolutní většině korespondovaly lokality dobrých a špatných adres s určitými místy na základě výskytu různých typů staveb, jejich užívání či rezidentů. Lokality dobrých adres byly často umístěny do oblastí s rodinnými domy (např. Kolín V Zálabí, Kolín II nedaleko lokality U Vodárny), popř. do míst s novější zástavbou bytových domů (Kolín II oblast U Vodárny).

U lokalit označovaných za místa se špatnou adresou došlo k jasné shodnosti, jelikož prakticky každý respondent zmínil lokality v částech města Kolín IV a Kolín V na základě výskytu ubytoven a jejich sociálně slabých skupin obyvatel. Také samotná

koncepte vytvořená MÚ Kolín potvrdila problematiku ulic Havlíčkova a Zengrova nacházejících se právě v části Kolín IV.

Mezi poutavější výsledky lze ještě zařadit např. odpovědi na otázku z vyhodnocení textové části výzkumu: *Vyberte z uvedených charakteristik tu, kterou považujete za nejdůležitější při výběru bydlení.*

Respondentům nejčastěji při výběru bydlení záleží na dobré dopravní dostupnosti služeb, zdravém či vyhovujícím životním prostředí a přijatelných nákladech na bydlení, což v absolutní většině případů koresponduje s důvody dotazovaných při lokalizaci míst dobré a špatné adresy.

Naopak výrazný nezájem projevili u dobré možnosti sportovního nebo kulturního vyžití a architektonického rázu města. V rámci komparace dotazovaných se zaměřením na rozdílnosti odpovědí u pohlaví či věku se nenašly výrazné rozdíly ve výběru charakteristik.

SUMMARY

The main aim of the master thesis is to find out where the inhabitants of Kolin perceive the areas attractive or unattractive to living in their city. In particular, the focus is on sites with so-called good or bad addresses, which will explain the specific reasons leading the city's residents to such signs or labels. The sub-goals of the master thesis include a comparison of the opinions of selected groups of the population. In this part, the master thesis is mainly focused on the comparison of results in terms of differences of selected groups of respondents depending on age, sex or current place of residence.

Based on the theoretical part, the corresponding research methods were chosen, which were further applied in the solution of the master thesis. The theoretical part was mainly focused on the concept of good and bad address and methods of the research approach, especially in the world. The issue of mental maps, which were later applied in the practical part of the research, was also mentioned.

In the practical part of the master thesis was research. From his results were found answers to research questions from the goals of the master thesis. The research questions focused on the aforementioned housing preference, ie which areas the inhabitants of Kolin consider to be good or bad for life. An important part was to find out the reasons or factors that led them to the evaluation itself.

Apart from tabular or graphical elements, the master thesis contains map attachments showing more detailed results for better orientation and understanding of the whole issue. The questionnaire survey was conducted online using the so-called feeling maps and the second part focused on text attributes or questions. The "feeling maps" technique gives the respondents the opportunity to express their opinion in the smallest detail possible, thus improving the results of the research.

The main goal of the master thesis, localization based on the perception of the inhabitants of areas attractive or unattractive to housing, was fulfilled. There are two important areas with good address locations in Kolin. These are locations in Kolin II (Prague suburb) and Kolin IV (U Jana). Conversely, the occurrence of areas with bad addresses can be observed in Kolin IV (Kutná Hora suburb) and Kolin V (Zálabí).

Within the comparison of respondents' answers by gender, there were no significant differences in perception of good and bad addresses for living in Kolin. Both men and women preferred housing in Kolin II. Men then preferred other parts (Kolin III

to Kolin VI). The location of the bad address location has become clearer. Gender agreed on localities in Kolin IV and Kolin V. On the whole, however, men have more tendency to mark more plots, hence often more locations scattered across different parts of the city.

In determining the location of a good address by the age of the respondents, there was no conspicuous preference for some part or area of the city. For example, it was noticeable that respondents of the youngest two age groups shared similar views on the location of good address sites. Also, that interviewees belonging to younger age groups had a tendency to mark larger area plots than respondents of 65 years of age who made more specific places on the map. Determining and comparing the results of respondents' age at bad addresses was much easier than good preference. All respondents in a certain age group agreed that sites in parts of Kolin IV and Kolin V are not suitable for life.

In most cases, it was confirmed that the inhabitants of Kolin preferred the locations in which they live. This was confirmed by examining and comparing the respondents' opinions according to their place of residence in one of the "city districts", then in the analysis of Kolin II. A partial confirmation of the hypothesis occurred at the place of residence in one of the "peripheral parts", part Kolin IV and Kolin V. If they did not prefer their places of residence or their closest neighborhoods, the locations in neighboring areas or parts of the city were often marked.

In the absolute majority, the locations of good and bad addresses corresponded to certain locations based on the occurrence of different types of construction, their use or residents. Locations of good addresses were often placed in areas with family houses (Kolin V) or to places with newer residential buildings (Kolin II). There was a clear consensus on sites identified as bad addresses, as virtually every respondent mentioned sites in Kolin IV and Kolin V based on the occurrence of hostels and their socially disadvantaged population.

POUŽITÉ ZDROJE

Literární

ADRIAANSE, M. (2007): *Measuring residential satisfaction: A residential environmental satisfaction scale (RESS)*. Journal of Housing and the Built Environment, vol. 22, s. 287-304.

AMERIGO, M., ARAGONES, I. J. (1997): *A Therotical and Methodological Approach to the Study of Residential Satisfaction*. Centro Superior de Humanidades, Universidad de Castilla-La Mancha, Toledo, Spain; Facultad de Psicología, Universidad Complutense de Madrid, Madrid, Spain. Journal of Environmental Psychology, vol. 17, s. 47-57.

CANZLER, W., KAUFMANN, V., KESSELRING, S. (2008): *Tracing Mobilities (Towards a Cosmopolitan Perspective)*. Ashgate, Burlington, 193 s.

CARTER, R. L., HILL, K. Q. (1979): *The criminal's image of the city*. Pergamon Press, New York.

CLARK, W. A. V., CADWALLADER, M. (1973): *Residential Preferences: An Alternate View of Intraurban Space*. Environment and Planning. Los Angeles: Department of Geography, University of California, č. 5, s. 693-703.

DRBOHLAV, D. (1990): *Důvody regionálních a sídelních preferencí obyvatelstva ČR*. Geografie, 95, č. 1, s. 13-29.

DRBOHLAV, D. (1991): *Mentální mapa ČSFR: definice, aplikace, podmíněnost*. In Sborník ČGS. 3, s. 163 - 176.

DRBOHLAV, D. (1992): *Mobilita obyvatelstva – skutečná i „vysněná“ (z výzkumů populací jihočeských měst Český Krumlov a Blatná)*. Geografický ústav ČSAV, 29, č. 3-4, s. 73-83.

DRBOHLAV, D. (1993): *Behaviorální přístup v geografii*. In: Sýkora, L. (eds.): Teoretické přístupy a vybrané problémy v současné geografii, PřF UK, Praha, s. 30-41.

DZIEWOŃSKI, K. (1967): *Teoria regionu ekonomicznego*. Przegląd Geograficzny, 39, č. 1, s. 33-50.

FIEDLER, J. (1992): *Židovské památky v Čechách a na Moravě*. Praha: Sefer. 200 s. ISBN 80-900895-1-8.

- FRANCŮ, P., PALUŠ, K. (1982): *K problematice obrazu mesta*. In *Architektúra a urbanizmus*. Bratislava, 16, s. 164 - 175.
- GOULD, P. R. (1967): *Structuring Information on Spatio-Temporal Preferences*. *Journal of Regional Science*, 7, s. 259-274.
- GOULD, P., WHITE R. (2005): *Mental maps*. Second edition. Routledge. Londýn. ISBN 0-203-16317-6.
- GYENIZSE, P., TRÓCSÁNYI, A., PIRISI, G., BOGNÁR, Z., CZIGÁNY, S. (2016): *A multi-factor model developed on residents' opinions for the classification of urban residential areas*. *University of Pécs. Geografie*, vol. 121, s. 1–31.
- HYNEK, A., HYNKOVÁ, J. (1979): *Prostorová percepcie životního prostředí města Boskovice a okolí ve výchově k péči o životní prostředí*. *Geografie*, 84, č. 4, s. 287-299.
- HYNEK, A., HYNKOVÁ, J. (1980): *Percepcie prostředí a mentální mapy ve výchově k péči o životní prostředí*. *Scripta Facultatis Scientiae Naturalis Universitatis Purkynianae Brunensis – Geographia*, 10, č. 5, s. 233-248
- CHROMÝ, P. (2009): *Diferenciace sociokulturního prostředí Česka jako výsledek obecných a specifických procesů v prostoru: syntetizující závěry*. In: Heřmanová, E., Chromý, P. a kol.: *Kulturní regiony a geografie kultury*. ASPI, Praha, s. 308-314.
- IRA, V., PAULOV, J. (1976): *Die Bewertung der Umweltqualität von Bratislava mittels Expertschätzung*. *Sborník IV. medzinárodného sympózia o problémoch ekologického výskumu krajiny. Úslav experimentálnej biológie a ekológie*, Bratislava, s. 263-299.
- JELÍNEK, Z., HELFERT, Z. (1990): *Kolínsko*. 1. vyd. Praha: Středočeské nakladatelství a knihkupectví. 328 s.
- JOHNSTON, R. J. (1972): *Activity Spaces and Residential Preferences: Some Tests of the Hypothesis of Sectoral Mental Maps*. *Economic Geography*, vol. 48, no. 2, s. 199-211.
- JOUZA L. a kol. (1999): *Historie a současnost podnikání na Kolínsku*. Nakladatelství městské knihy, Pardubice. 285 s.
- JOUZA, L., PEJŠA, J. (2008): *Moje město Kolín – Zrození královského města*. Kolín: Regionální muzeum. ISBN 978-80-86403-14-4.

- KÄHRIK, A., LEETMAA, K. (2009): *Residential preferences towards suburban living in post-socialist metropolies*. Department of Geography, University of Tartu, Paper for the ENHR conference in Prague.
- KAUKO, T. (2006): *What makes a location attractive for the housing consumer? Preliminary findings from metropolitan Helsinki and Randstad Holland using the analytical hierarchy process*. *Journal of Housing and the Built Environment*, vol. 21, s. 159-176.
- KELLERMAN, A. (2006): *Personal Mobilities*. Routledge, New York, 212 s.
- KOTAČKA, L. (1972): *Vývoj a formy urbanizace ve světle výzkumu preference sídel*. VÚVA, Praha, 59 s.
- LYNCH, K. (2004/1960): *Obráz města/The image of the city*. 1. do češtiny přeložené vyd. Praha: Polygon. 202 s. ISBN 80-7273-094-0.
- MASLOW, A. H. (1943): *A Theory of Human Motivation*. *Psychological Review*, 50, s. 370-396.
- PACIONE, M. (2003): *Urban environmental quality and human wellbeing—a social geographical perspective*. *Landscape and Urban Planning*, vol. 65, s. 19-30
- PASSI, A. (1986): *The Institutionalization of Regions: A Theoretical Framework for Understanding the Emergence of Regions and the Constitution of Regional Identity*. *Fennia*, 164, č. 1, s. 105-146.
- PROCHÁZKA, J. (1980): *Kolínská radnice*. MNV. 91 s.
- RIŠLINK, V. (2007): *Chrám sv. Bartoloměje v Kolíně*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství. Průvodce (Karmelitánské nakladatelství). ISBN 978-80-7195-160-5.
- SHEPARD, E., McMASTER, R. (2004): *Scale & Geographic Inquiry*. Blackwell, Malden (MA), Oxford (UK, Carlton (AUS): *Nature, Society, and Method*, 272 s. ISBN 978-0-631-23069-4.
- SIWEK, T. (2011): *Percepce geografického prostoru*. Vyd. 1. Praha: Česká geografická společnost. *Geographica*. 164 s. ISBN 978-80-904521-7-6.
- ŠRÁMKOVÁ J. a kol. (2002): *Výběr významných firem, měst a institucí – Kolínsko v novém tisíciletí*. Kompakt. Nové Město. 179 s.
- ŠTEFÁNKOVÁ, M., DRBOHLAV, D. (2014): „Zlatá Praha“, „zaslíbený jih“ a to ostatní...? *Regionální a sídelní preference obyvatelstva Česka*. *Geografie*, 119, č. 3, s. 218-239.

- THRIFT, N. (2009): *Space: The Fundamental Stuff of Geography*. 2. Vydání. London: Key Concepts in Geography, SAGE., s. 95-107.
- TUAN, Y. F. (1974): *Topophilia*. Columbia University Press, New York, 260 s.
- TUAN, Y. F. (1975): *Images and mental maps*. Annals of the association of American geographers, 65, č. 2, s. 205-213.
- TUAN, Y. F. (1977): *Space and Place: The Perspective of Experience*. Minneapolis: Minnesota University Press, 235 s. ISBN 01-8166-3877-2.
- VASANEN, A., (2012): *Beyond stated and revealed preferences: The relationship between residential preferences and housing choices in the urban region of Turku, Finland*. Journal of Housing and the Built Environment, vol. 27, s. 301-315.
- VOŽENÍLEK, V. (1997): *Mentální mapa a mentální prostorové představy*. In Geodetický a kartografický obzor. sv. 43, s. 9 - 14.
- ZELENKA, J. (2008): *Výzkum kognitivních a mentálních map*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 192 s. ISBN 978-80-7041-323-4.

Internetové

- Český statistický úřad: Počet obyvatel v obcích [online]. 2019 [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-see2a5tx8j>
- Český statistický úřad: Sčítání lidu, domů a bytů 2011 [online]. 2019 [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/sldb>
- ČUZK: Základní mapy ČR [online]. 2019 [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <http://ags.cuzk.cz/ArcGIS/rest/services/zm/MapServer>
- IDNES: Kolín dokončil 300 bytů pro automobilku [online]. 2019 [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/kolin-dokoncil-300-bytu-pro-automobilku.A060116_160324_cbclanky_ven
- MÚ Kolín: Koncepce bytové politiky [online]. 2019 [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <http://www.mukolin.cz/cz/obcan/samosprava/strategicke-dokumenty/koncepce-bytove-politiky/>
- Stavební bytové družstvo Kolín [online]. 2019 [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <http://www.sbdkolin.cz>

PŘÍLOHY

Příloha 1: Příklady lokalit dobré adresy ve městě Kolín

Zdroj: vlastní fotografie, 2019

1-2: Karlovo náměstí a okolí (část chrámu sv. Bartoloměje)

3: panelové sídliště (nedaleko lokality U Vodárny)

4: bytové domy v bezprostředním okolí lokality U Vodárny

5-6: lokalita U Vodárny 7-9: rodinné domy a vily (Kolín II)

Příloha 2: Příklady lokalit špatné adresy ve městě Kolín

Zdroj: vlastní fotografie, 2019

1-2: centrální část Zálabí (Kolín V)

3: Zengrova ulice

4: velký kruhový objezd (v dálce Havlíčkova ulice)

5: směr Havlíčkova ulice

6: vlakové a autobusové nádraží

7-9: bytové domy poblíž nádraží